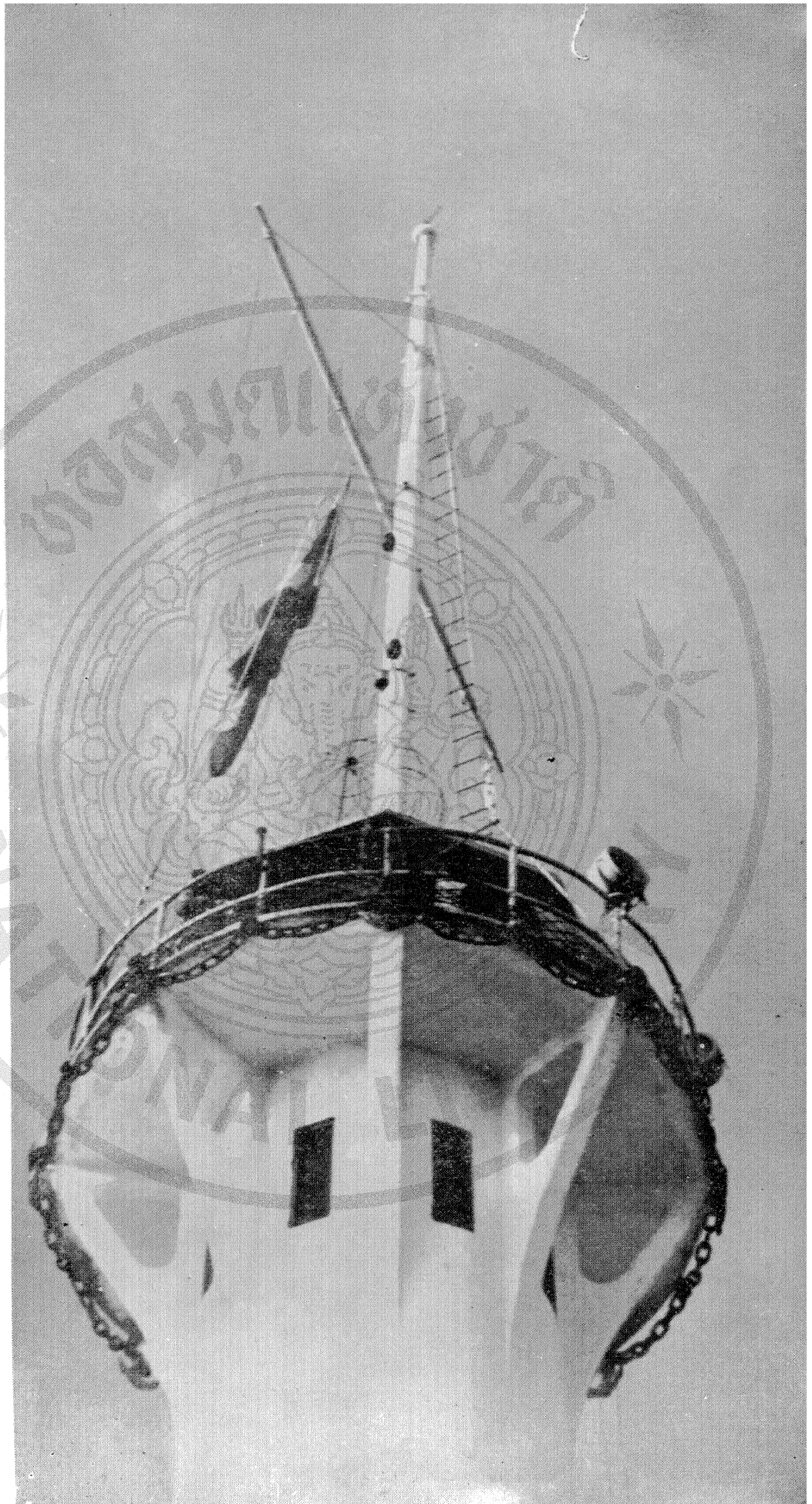

จอมพลเรือ **ว. ธิ. ๑๕๖**

อนุสรณ์จากกองทัพเรือ

หอสมุดแห่งชาติ

ในงานพระราชทานเพลิงศพ
จอมพลเรือ ๑๙๕๓ ๑๙๕๓
ณ เมรุหน้าพลับพลา
ราชอิสริยาภรณ์
วัดเทพศิรินทราวาส

๑๗ มีนาคม ๒๕๐๗

คำนำ

ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัชมินตร และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ปฏิบัติงานพัฒนาบ้านเมืองทุกด้านมาด้วยความอุตสาหะวิริยะอย่างแรงกล้า จนเกิดผลดีแก่ประเทศชาติเป็นอันมาก ดังประจักษ์ชัดแจ้งอยู่แล้ว เป็นที่ซาบซึ้งในความป็นรัฐบุรุษของ ฯพณฯ เมื่อ ฯพณฯ มาด่วนถึงแก่อสัญกรรมลง ในขณะที่กำลังดำรงอยู่ในตำแหน่ง ก็ย่อมเป็นที่น่าเสียดายและอาลัยถึงอย่างยิ่ง ในฐานะที่กองทัพเรือได้เคยอยู่ในบังคับบัญชาของ ฯพณฯ และได้รับความอนุเคราะห์ที่เกื้อกูลมาด้วยดีโดยตลอดทุกวิถีทางในอันที่จะเพิ่มพูน สมรรถภาพของ กองทัพเรือให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ สมกับ เป็นผู้บงกัน ประเทศชาติ ทางด้านทะเลและเจริญรุ่งเรืองสมกับฐานะเท่าที่เห็นอยู่เวลานี้

ฉะนั้น ในโอกาสพระราชทานเพลิงศพ ฯพณฯ ณ เมรุหน้าพลับพลาฯราชอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันอังคารที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๓ จึงได้จัดทำหนังสืออนุสรณ์ และเพื่อเป็นการแสดงกตัญญูต่ ฯพณฯ คณะข้าราชการกองทัพเรือ จึงได้ร่วมมือกันบริจาค ทรัพย์สิน จำนวนหนึ่ง สมทบทุนมูลนิธิ “จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์” เป็นอนุสรณ์อีกส่วนหนึ่ง

ความดีใด ๆ ที่หากจะเกิดขึ้นจากหนังสืออนุสรณ์นี้ กุศลผลบุญที่ข้าราชการในกองทัพเรือร่วมกันบริจาคทรัพย์สินสมทบทุน “จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์” ก็น่า กองทัพเรือขอน้อมอุทิศบูชาแด่ดวงวิญญาณของ ฯพณฯ ถ้าหาก ฯพณฯ จะทราบได้โดยทางใดทางหนึ่ง ขอได้โปรดอนุโมทนาเพื่อให้สำเร็จสุกอรธอัฐวิบุลมณูผลในสัมปรายภพนั้น ๆ เทอญ.

พลเรือเอก

(สวสดี ภูตอินันต์)

ผู้บัญชาการทหารเรือ

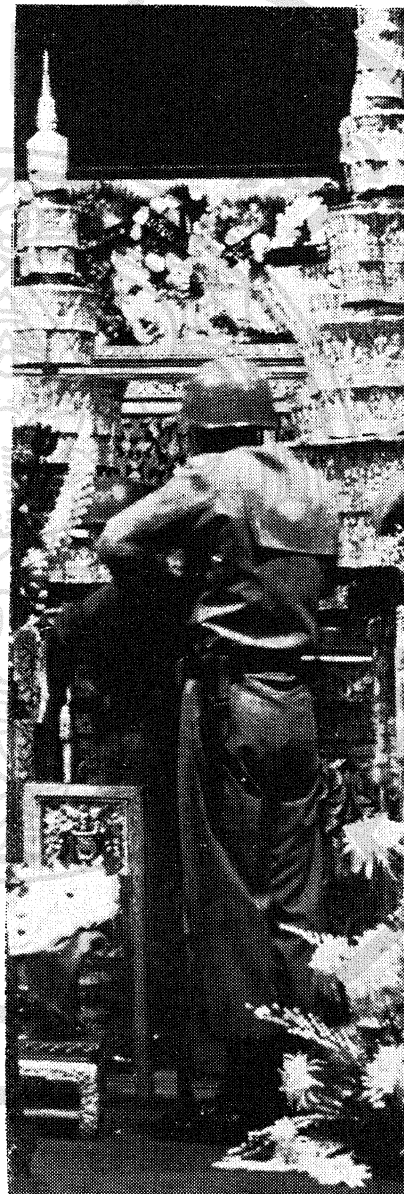
๑ พล.๑ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

ขาดะ : ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

อสัญกรรม : ๘ ธันวาคม ๒๕๐๖

มา ดี - ไป ดี

ท่านจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
เพื่อเทิดทูนบุญญาบารมี
ความจงรักภักดีประเสริฐ
เคารพยิ่งจริงใจไร้มารยา
อันคุณธรรมประจักษ์มาของท่าน
ขอเล่าความตามจริงทุกสิ่งไป
นับแต่เริ่มปฏิวัติรัฐประหาร
การคลังไทยพินาศขาดเงินตรา
ต่างกอบโกยทรัพย์สินกันคล่อง
นักการเมืองเห็นแก่ทรัพย์สินทั้
ท่านแก้ไขไว้ได้อย่างหวุดหวิด
มิฉะนั้นไทยจะแย่นั่นเหลือเกิน
ในชุมนุมหอประชุมกองทัพบก
“ผมขอเป็นพวกในหลวง” ไม่ลังกัน
ไม่เพียงแต่กล่าวนำเป็นคำสัจย์
ราชวัลลภร่วมพร้อมน้อมสักการ
ถวายความจงรักภักดีมั่น
เพื่อรักษาราชบัลลังก์ระวิงภัย
คุณความดีอันน่ายกย่อง
ชนทุกชนวรรณาเออาทร

อุปบัติมาในถิ่นไทยนี้
องค์จักรพรรดิราชา
นับเป็นเลิศมนุษย์สุดจักหา
ทั้งต่อหน้าลับหลังฝังกบฏ
เป็นเครื่องช้องแจ้งแฉ่งไข
เท่าที่ได้รู้เห็นเรื่องเบ็ดมา
แก่เหตุการณ์เลวร้ายน่าขายหน้า
แม้จะหาเงินเดือนจ่ายเกือบไม่มี
เลี้ยงพวกพ้องคอร์รัปชันกันปั่น
ต่างก็ปลื้ใจกายขายเพื่อเงิน
ล้มล้างสิทธิ์เสียดินนาสรวเสริญ
ขอยกเป็นขอไว้ให้รู้ครั้น
ท่านหยิบยกขแจ้งแฉ่งลง
เคารพมั่นสุดยอดตลอดกาล
ยังได้จัดฝังใส่ใจทหาร
ปฏิญาณสาบานตัวกันทั่วไป
แม้วันนี้จะสละได้
เป็นหลักชัยชั่วกาลป็นรันดร
เป็นบ่อเกิดกำลังใจไม่ไถ่ถอน
ชาวนครร่วมรักสามัคคี

ท่านรวบรวมคนดีมีความรู้
พัฒนาชาติเจริญดำเนินดี
แต่ก่อนนี้ไม่มีใครที่คิด
ต่างปล่อยปละละเลยเนยมานาน
ชาติจึงไม่เจริญเดินก้าวหน้า
คนอดอยากยากเข็ญตัวเป็นเกลียว
ถ้าแก้ไขไม่ทันมันคงยุ่ง
ท่านต่อต้านจริงจิงระว่างภัย
แม้พวกจีนทุจริตที่คิดเขลา
เมื่อจับได้ไล่ทันบนชั่ว
เลิกสูบฝิ่นทั่วไปในประเทศ
เฮโรอีนเข้าแทนแสนเขี้ยววน
จับผู้ผลิตรายใหญ่เอาไปขัง
ท่านปราบปรามเบ็ดเสร็จเผด็จการ
อันธพาลมากมายหลายประเภท
ประชาชนหวาดเกรงยำเียงภัย
เพื่ออบรมบ่มนิสัยให้หายชั่ว
จึงปล่อยเป็นอิสระกันระนาว
ส่วนคนไทยที่ไม่มีที่ทำกิน
เป็นนิคมกสิกรรมทำกินไป
ความสะอาดบ้านเมืองก็เฟื่องฟู
เห็นที่ไหนสกปรกมัวชั่ว
ออกตรวจการณ์ทั่วไปในชนบท
รับจัดหน่วยพัฒนามาประจำ

มาช่วยกู้แก้ไขไทยเต็มที
ด้วยวิจิตรโลงตามโครงการ
วางแผนการเศรษฐกิจเป็นรากฐาน
แก้เหตุการณ์เฉพาะหน้ากันทำเดี่ยว
ได้แต่ว่าทรงกับทรุดถึงจุดเหี่ยว
คือนักเลวคืบคลานรังควานไทย
เป็นจุดมุ่งฝ้ายแดงแทรกแซงใหญ่
เมื่อจับได้ฆ่าฟันเสียทันที
จุดไฟเผาเอาประกันไม่ทันหนี
เมืองไทยจึงสงบเรื่องรบกวน
ทวนขอบเขตกวาดล้างอย่างถ้วน
จนนับวันมุ่งหมายทำลายลาญ
ถ้าผดียงจริงจิงสั่งประหาร
จนชมชานชบเซาบรรเทาไป
เที่ยวก่อเหตุการณ์ร้ายวุ่นวายใหญ่
จับส่งไปรวมญาติที่ลาดยาว
ให้กลับตัวฟอกตนกันจนขาว
คนต่างด้าวเนรเทศเจดจากไทย
จัดที่ดินทำมาหากินให้
ไม่เป็นภัยแก่ชาวบ้านให้คร้านกลัว
ทั่วทั้งกรุงท่านตรวจสำรวจทั่ว
ส่งถึงตัวเทศบาลจัดการทำ
รู้เห็นหมดความลำบากอดอยาก
เที่ยวแนะนำช่วยเหลือเอื้อเฟื้อพลัน

ภาคอีสานมีภัยจัดให้ก่อน
ประชาชนชั้นชนนิยมครัน
เลิกนิยมชมชอบระบอบชั่ว
ท่านแก้ทันทั่วทั้งที่เมื่อมีภัย

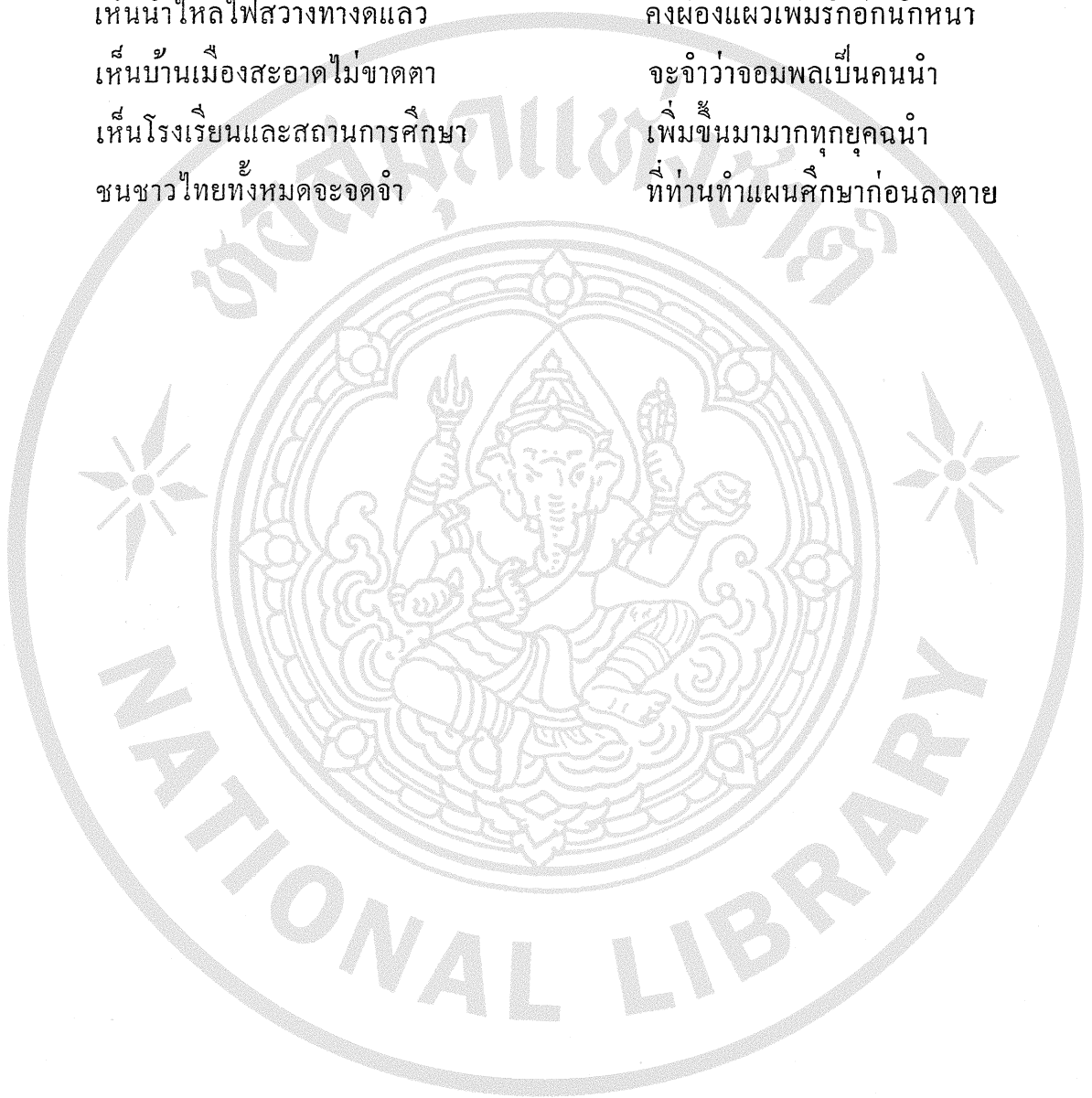
ตลอดเวลาห้าปีปฏิวัติ
ถึงร่างกายทุพพลภาพทราบมานาน
อยากให้ไทยก้าวหน้าทันตาเห็น
แผนเศรษฐกิจหกปีเริ่มคลคลาย
งบประมาณเพิ่มชนหมั่นล้านกว่า
เศรษฐกิจการค้าทั่วธานี
ผลิตผลทางเกษตรทั่วเขตแคว้น
ขยายงานอุตสาหกรรมตามจ้านง
ถนนเขตเทศบาล การทางหลวง
ชลประทานงานใหญ่ก็ไม่เบา
การประปาและไฟฟ้าพลังน้ำ
ถ้าเสร็จลงเมื่อใดไทยจะเป็น
นำหลังไหลไฟสว่างทางเรียบร้อย
คมนาคมสื่อสารงานทั้งมวล

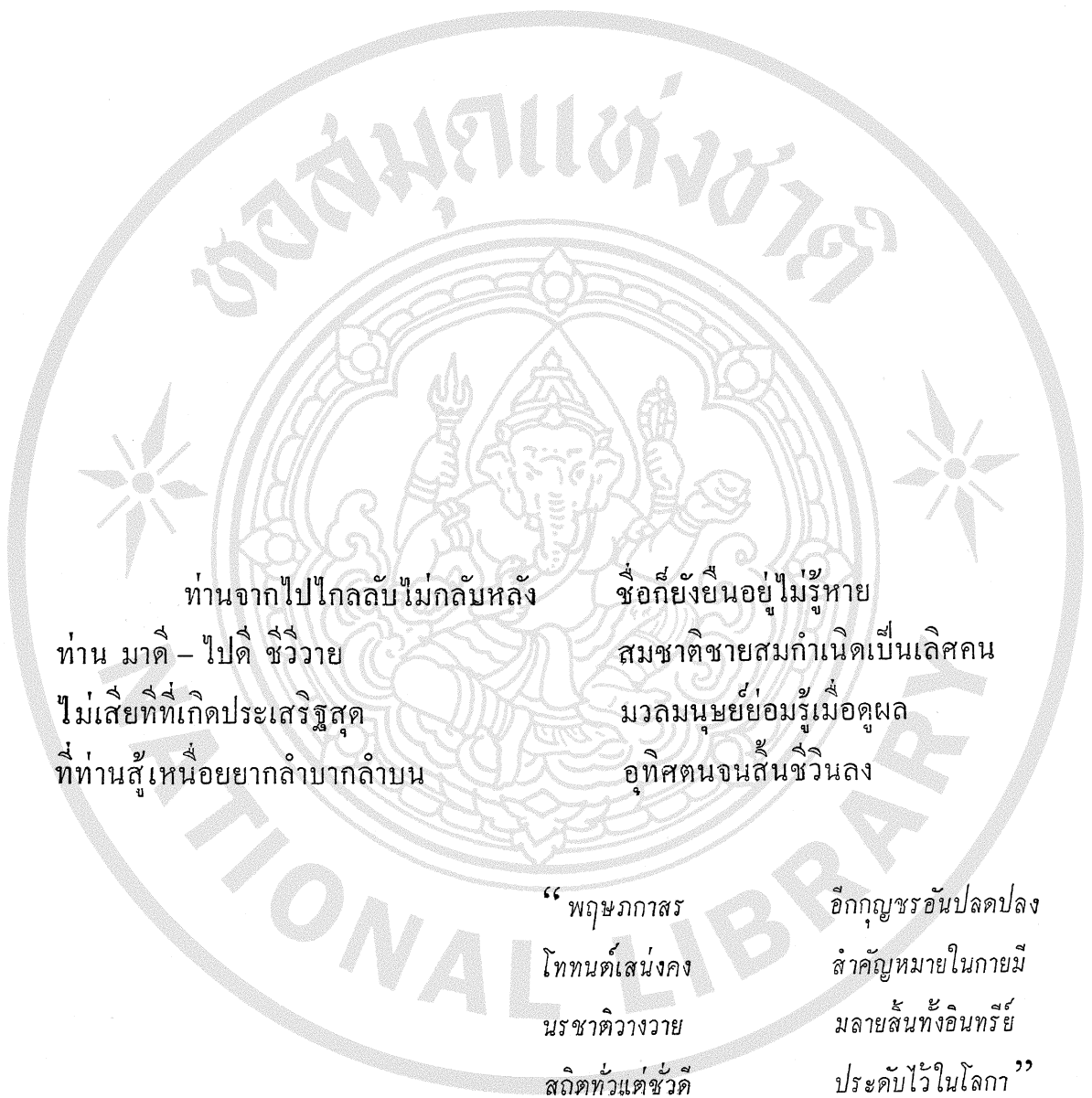
อันคุณงามความดีเท่าที่รู้
ใจสรรเสริญเยินยอเสียพอแรง
ท่านจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
วันที่ ๘ ธันวาคมมตรมฤทัย
บันทึกไว้ให้เห็นเป็นอนุสรณ์
ถึงจะอยู่ภูผาใดห่างไกลกัน

ช่วยผันผ่อนคลายทุกข์เป็นสุขสันต์
ต่างพากันหันหน้าเข้าหาไทย
ที่ยุบบอนทำลายคลายลงได้
เพราะห่วงใยคอมมูนิสต์ทศกการ
ท่านเร่งรัดเกินกำลังแห่งสังขาร
ยังทำงานเกินตัวไม่กลัวตาย
การณก็เป็นจริงจึงเหมือนดังหมาย
งานขยายให้เห็นเป็นผลดี
รักษาค่าเงินไทยได้คงที่
นับว่ามีหลักประกันอย่างมั่นคง
ไม่เร้นแค้นเพิ่มพูนไปบุลยสัง
ต่างชาติลงทุนในเมืองไทยเรา
เสร็จลุล่วงมากมายอีกหลายเท่า
ท่านคอยเอาเป็นธุระเทียวกะเกณฑ์
รับเร่งทำพร้อมกันทันตาเห็น
เมืองที่เด่นน่าอยู่อย่างคู่ควร
ผู้คนพลอยชนแซมหน้าแย้มสรวล
ไม่บ่นบ่นวิตจริตเร่งจัดแจง
ก็เห็นอยู่ถนัดอย่างชัดแจ้ง
แต่แถลงเรื่องเล่าให้เข้าใจ
มีประวัติเด่นพอเห็นได้
ท่านจากไปไม่กลับดับชีวัน
ฝากคำกลอนไว้อาลัยจากใจฉัน
ไม่มีวันลืมเลือนสิ่งเตือนใจ

อีกสามปีข้างหน้าถ้าได้เห็น
คนจะนึกถึงท่านทุกกาลไป
เห็นน้ำไหลไฟสว่างทางดั่งแล้ว
เห็นบ้านเมืองสะอาดไม่ขาดตา
เห็นโรงเรียนและสถานการศึกษา
ชนชาวไทยทั้งหมดยกใจ

เมืองไทยเป็นที่น่าอยู่อาศัย
ที่สร้างไทยให้เจริญดำเนินมา
คงต้องแผ้วแผ้วรักกันนักหนา
จะจำว่าจอมพลเป็นคนนำ
เพิ่มชนมามากทุกยุคคนนำ
ที่ท่านทำแผนศึกษาก่อนลาตาย

ท่านจากไปไกลกลับไม่กลับหลัง
ท่าน มาดี – ไปดี ชีววัย
ไม่เสียท่เกิดประเสริฐสุด
ที่ท่านสู้เหนื่อยยากลำบากลำบาก

ข้อที่ยังยืนอยู่ไม่รู้หาย
สมชาติชายสมกำเนิดเป็นเลิศคน
มวลมนุษย์ย่อมรู้เมื่อคุณผล
อุทิศตนจนสิ้นชีวิตรลง

“พฤษภากร
โททนต์เส่งคง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชาติ

อิกกุญชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประทับไว้ในโลกา”

พล.ร.ต. จวบ หงสกุล

ดุธุธนูมาส
ชิงชิวะจอมพล
เท่งทกษระทมโคก
ดิงดวงหทัยไทย
ท้านอยู่นะคู่น
ท่มชุมพลั้งแรง
ภัยในกำจัดออก
ไปให้กลม
ผลเพื่อพิทักษ์ชาติ
รัฐราชบาราศภัย
มาตรไฟผไหม้เมือง
เซ็ดชลเนตรนอง
คราวแหลมตะลุมพุก
ท้านรุด ฌ ทักษิณ
ยังภาคอีสานแล้ง
เร่งพัฒนาไซ
ภัยธรรมชาติแท้
ชุมชาววิชาหลาย
ทงทนกหนนเอนง
สร้างสุขเกษมศานต์

ฉินกาจนกรรชกล
ธนะรัชต์ตระกูลไป
วิปโยคระทมใจ
ทะลฤทธนแผลง
มนะมนิเปลี่ยนแปลง
ปฏิวัติสวัสดิ์
ภยะนอกกระเจิงหนี
พละบ่อนทำลายไทย
ทนุราชนมาศรีย
ก็เพราะท้านยั่นมอง
ธกเขื่องและยลหมอง
นรชาตินิยมนิน
ปะทะทุกขเพราะลมนิน
อุปถัมภ์ประเทภัย
ลี้ก้แจ้งประจักษ์ใจ
อุปสรรคก็หักหาย
ผิวะแก้บ่ดูตาย
แหละกะผู้ชำนาญงาน
ผิจะเปลืองก็เป็นการ
นรชนจะอยู่เย็น

ยังภัยประการอื่น ผิดต้นมิตรองเห็น
เช่นเขลาและคร้านเป็น ปฏิบัติกษัตริย์
คนโง่โง่โตร่าง ก็มีต่างกระบือโค
รังคนฉลาดโก หจะข่มจะขู่เอา
รัดชุดประดุจทาส บริหาศดูเบา
เกิดมามนุษย์เรา น่ะประเสริฐเพราะปัญญา
คนโหดและโหดเขลา ก็เพราะเขาบ่ศึกษา
ถ่วงทัณฑ์ประเทศหา ยนะโทษจะชมชาน
จอมพลบ่รื้อรัง ก็ตรึงสภาการ
ศึกษามหาศาล ประลุเจตน์จำนงหมาย
มันมุ่งผดุงสิทธิ์ รัมิคิดจะดูตาย
เร่งแผ่กระจายผาย พุทธิกิจศึกษา
เกียจคร้านประการหนึ่ง ภัยจะข่มจะขู่เอา
บ่อนตนประเทศหา ติ้วบ่ติ้วปากเข็ญ
อาชัพรับเร่ง สิเพราะเกรงจะดำเค็ญ
ไฟร้อนจะนอนเย็น ผัวะเย็นจะคนตาย
ยากจนเพราะทนคร้าน ทรมาณ ณ ใจกาย
หนัสืบบ่ผ่อนคลาย ฤจะสิทธิ์เสรี
คนจนจำนวนมาก ละกียากจะบากหน้
ถ่วงรั้งนาวิ จรลุ่มทะเลจน
จอมพลบ่ทนดู ภัยจะสู้ประชาชน
รวบรวมกำลังคน และกิดงสภาการ
ปรุ้งเสริมฐกิจใน ระยะไกลและยาวนาน
เร่งพัฒนางาน กสิกรรมประจำไทย

อุตสาหกรรมพา

ผลเพิ่มก็เริ่มไฟ

บรรดาประชาชน

อากรและภาษี

สามทัพกระชั้นพา

ป้องกันไฟทยาม

อัปถันตรการกิจ

รักษาสงบศาน

เร่งราชการงาน

ภาษีสนองผล

ท่านเพียรลิเวียนตรวจ

ใต้เหนืออีสานไกล

สุขทุกข์ประชาชนดี

เหมือนญาติสกุลเวียน

เพ่งโสตถิประโยชน์ราช

เหน้อยยากลำบากกา

ยังองค์สยามิน

อัครราชบังอร

ทงองค์ปิโยรส

วงศานุวงศ์พัน

จอมพลนะคนช่อ

เทิดราชบัลลังก์

ไปหางยุคลบาท

มอบกายถวายเป็น

ณิษกรรมก็ผ่องใส

บุลเดิบและเอิบพี

ประลุผลเจริญดี

รัฐกิจก็เกิดงาม

หิรภารกิจตาม

อริราชจะโรมราน

ก็ประสิทธิ์เอาการ

ตีพิทักษ์มณฑล

บริการประชาชน

บริจาศประจักษ์ใจ

และสำรวจ ณ แหล่งไทย

กลีโทยจะบดเบียน

บมิขาดจะเข้ยมเข้ยน

ปฏิบัติเสมอมา

ภูรชาติมิเื้อยชา

ยะมิพิทักษ์ผ่อนนอน

ทรบันประชากร

พระธิดาวิลาวัณย์

วรยศเนติฉิน

ธประยูรพระจอมวัง

ธกถิอพระคุณขลัง

บริรักษ์ภักดี

อริราชจักร

วัดเพื่อพิทักษ์ไท

คราวทรงธารงฉัตร

สิริรัชราชัย

สามารถพระชนม์ชีพ

บุลลุมงคล

จัดเพิ่มเฉลิมกิต

ดิพิพิพัฒน์ผล

คัดลอกฉลองชน

มพิเศษสถาพร

ท้าวทรงประสงค์ไค

บ่มิให้อนาทร

ทำจริงมีนงนอน

กฤษฎีประดุจหมาย

เข้าถึงประชาราษฎร์

วรบาทพระภาสาย

ทอดชพุทศกาย

มนะมั่งผดุงงาน

ทำการมีทันเสร็จ

จะลู่เจตนาการ

ควรฤาพระยามาร

ฤษยามิปราน

ปลิดชีพกระไลลับ

บ่มิกลับมิกายหน

ทวนหน้าประชาช

กสลดระทดใจ

ฟ้าให้ชเกิดมา

แหละกฟ้าสพาไป

นกกนกน้อยใน

อรุณจะนึ่งครวญ.

อักอ้วนบวนนอกโอ

อกอา คุรฮา

สยามราษฎร์ขาดปริณา

ยกแก้ว

สองราชขาดเสวกา

มาตยคุ ขุนแฮ

สามทัพลับทะเลแล้ว

กละเหยนพาหา

อนิจจาข้าวร้ายแล่น

เร็วถึง

โทษเรศทรงตะลึง

ตรับเศรา

ทรงรันทดำพึง

ถึงท่าน อยู่นา

ทรงรับศพท่านเข้า

ซ้ายเอออุปถัมภ์

นำศ ^๑ พ ^๑ สุ ^๑ โกศ ^๑ แก้ว	กาญ ^๑ จ ^๑ น ^๑ อ ^๑ า ^๑ พ ^๑ น ^๑ แฮ
ณ ^๑ พ ^๑ ระ ^๑ ท ^๑ น ^๑ ง ^๑ ท ^๑ ร ^๑ ง ^๑ ช ^๑ ร ^๑ ร ^๑ ม	เท ^๑ ิด ^๑ ไ ^๑ ว
ย ^๑ ก ^๑ เก ^๑ ย ^๑ ร ^๑ ติ ^๑ ย ^๑ ศ ^๑ ล ^๑ ำ	ค ^๑ ัญ ^๑ ย ^๑ ง ^๑ ย ^๑ ว ^๑ ด ^๑ น ^๑ า
เส ^๑ ม ^๑ อ ^๑ พ ^๑ ระ ^๑ ญ ^๑ า ^๑ ติ ^๑ ท ^๑ ำ ^๑ น ^๑ ไ ^๑ ท	ธ ^๑ เร ^๑ ศ ^๑ ท ^๑ ำ ^๑ ว ^๑ ท ^๑ ร ^๑ ง ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ ท ^๑ า ^๑ น
ม ^๑ ว ^๑ ล ^๑ ท ^๑ ห ^๑ าร ^๑ ด ^๑ ำ ^๑ ร ^๑ ว ^๑ จ ^๑ ท ^๑ ง	พ ^๑ ล ^๑ เร ^๑ อ ^๑ น
ม ^๑ าก ^๑ ห ^๑ ม ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ ชา ^๑ ชน ^๑ เย ^๑ อ ^๑ น	เย ^๑ ย ^๑ ม ^๑ เ ^๑ ผ ^๑ า
ด ^๑ ำ ^๑ ง ^๑ ห ^๑ ล ^๑ ง ^๑ อ ^๑ ส ^๑ ส ^๑ ช ^๑ ล ^๑ เบ ^๑ อ ^๑ น	พ ^๑ ัก ^๑ ต ^๑ ร ^๑ เ ^๑ ผ ^๑ เ ^๑ อ ^๑ ด
โ ^๑ ห ^๑ ย ^๑ ค ^๑ ระ ^๑ ห ^๑ น ^๑ ห ^๑ ม ^๑ น ^๑ เศ ^๑ ร ^๑ ำ	โ ^๑ ศ ^๑ ก ^๑ ช ^๑ ง ^๑ ท ^๑ ร ^๑ ว ^๑ ง ^๑ ใน
ท ^๑ ก ^๑ ไ ^๑ จ ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ล ^๑ ิ ^๑ ก ^๑ ข ^๑ ็	ค ^๑ ว ^๑ าม ^๑ ด ^๑
ท ^๑ ำ ^๑ น ^๑ จ ^๑ อม ^๑ พ ^๑ ล ^๑ ม	ม ^๑ าก ^๑ ล ^๑ น
ส ^๑ ำ ^๑ ว ^๑ น ^๑ ร ^๑ า ^๑ ช ^๑ า ^๑ ต ^๑ ิ ^๑ พ ^๑ ล ^๑	พ ^๑ ร ^๑ อ ^๑ ม ^๑ พ ^๑ ร ^๑ ง ^๑ แ ^๑ ล ^๑ เ ^๑ น ^๑ า
ท ^๑ ง ^๑ ส ^๑ ำ ^๑ ว ^๑ น ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ ชา ^๑ ชน ^๑ ท ^๑ น	ท ^๑ ำ ^๑ น ^๑ ส ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ง ^๑ ส ^๑ ร ^๑ ร ^๑ ส ^๑ น ^๑ อ ^๑ ง
ผ ^๑ อ ^๑ ง ^๑ อ ^๑ บ ^๑ ล ^๑ อ ^๑ บ ^๑ ต ^๑ เ ^๑ ม ^๑	ใน ^๑ ต ^๑ ม
ค ^๑ ว ^๑ ร ^๑ แ ^๑ ก ^๑ เ ^๑ ด ^๑ เ ^๑ ด ^๑ ด ^๑ อ ^๑ ก ^๑ ข ^๑ ม	ช ^๑ น ^๑ ไ ^๑ ด ^๑
ค ^๑ น ^๑ ด ^๑ ผ ^๑ ม ^๑ ส ^๑ ม	ภ ^๑ พ ^๑ ด ^๑ ำ ^๑ ต ^๑ อ ^๑ ย ^๑ น ^๑ า
ค ^๑ ว ^๑ ร ^๑ แ ^๑ ก ^๑ ย ^๑ ก ^๑ ย ^๑ อ ^๑ ง ^๑ ไ ^๑ ว	ว ^๑ ำ ^๑ ผ ^๑ ู ^๑ ไ ^๑ จ ^๑ ส ^๑ ง
ก ^๑ ร ^๑ ง ^๑ ไ ^๑ ท ^๑ ย ^๑ ห ^๑ าก ^๑ ฟ ^๑ าก ^๑ ฟ ^๑ า	ป ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ น
เก ^๑ ิ ^๑ ต ^๑ ย ^๑ ค ^๑ เ ^๑ ญ ^๑ ค ^๑ น ^๑ ด ^๑	ด ^๑ ั ^๑ บ ^๑ ไ ^๑ ด ^๑
จ ^๑ อม ^๑ พ ^๑ ล ^๑ ส ^๑ ถ ^๑ ย ^๑ ด ^๑ ค ^๑ อ ^๑ ศ ^๑ ร	ร ^๑ ัฐ ^๑ บุ ^๑ ร ^๑ ุษ
เก ^๑ ิ ^๑ ต ^๑ เ ^๑ พ ^๑ อ ^๑ บ ^๑ ุ ^๑ ญ ^๑ ไ ^๑ ท ^๑ เ ^๑ ไ ^๑ ซ ^๑	ช ^๑ ว ^๑ ย ^๑ ร ^๑ อ ^๑ น ^๑ แ ^๑ ห ^๑ ล ^๑ ง ^๑ ส ^๑ ย ^๑ า ^๑ ม
ค ^๑ ว ^๑ าม ^๑ ด ^๑ ท ^๑ ำ ^๑ น ^๑ ส ^๑	พ ^๑ าก ^๑ เพ ^๑ ย ^๑ ร ^๑ ส ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ง ^๑ า
แม่ ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ง ^๑ ย ^๑ บ ^๑ ล ^๑ บ ^๑ เว ^๑ ย ^๑ น	ส ^๑ ู่ ^๑ ฟ ^๑ า
ย ^๑ ัง ^๑ อ ^๑ ว ^๑ ย ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ โย ^๑ ชน ^๑ เจ ^๑ ีย ^๑ ร	ก ^๑ าล ^๑ เน ^๑ น ^๑ น ^๑ า ^๑ น ^๑ ฮ ^๑ า
เป ^๑ น ^๑ อ ^๑ น ^๑ ส ^๑ ร ^๑ ณ ^๑ ส ^๑ บ ^๑ ห ^๑ ล ^๑ ำ	ต ^๑ ร ^๑ า ^๑ บ ^๑ ส ^๑ น ^๑ อ ^๑ ว ^๑ ส ^๑ า ^๑ น

น.ท. ไปร่ง ชื่นใจ ร.น.

ชีวประวัติ

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

เกิดเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช

๒๔๕๑ ตรงกับวันอังคาร แรม ๓ ค่ำ เดือน ๗ ปีวอก จุลศักราช ๑๒๗๐ ที่บ้านปากคลองตลาด ตำบลพาหุรัด จังหวัดพระนคร เป็นบุตร พันตรี หลวงเรืองเดชอนันต์ (ทองดี ธนะรัชต์) กับคุณแม่อันทิพย์ ธนะรัชต์ เมื่อเยาว์วัย ฯพณฯ ได้เดินทางติดตามมารดาไป ศึกษาอยู่ที่ อำเภอมุกดาหาร อันเป็น บ้าน คุณตา ของ ท่าน ระยะหนึ่ง แล้วจึงกลับเข้ามาศึกษาต่อที่ โรงเรียนวัดมหารัชมงคล อันเป็น โรงเรียนหลวงในสมัยนั้น แล้วจึงออกไปเข้าศึกษาใน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งสมัยนั้น มีชื่อว่า “โรงเรียนนายร้อยทหารบก” เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๖๒ ได้เลขประจำตัว ๓๓๓๗ ในขณะนั้น ฯพณฯ มีอายุเพียง ๑๑ ปี จึงยังมีได้ชนะเบี่ยงทหาร ต้องรอมานานจนอายุได้ ๑๘ ปี จึงได้ลงทะเบียนเข้ารับราชการ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๖๕ และได้ชนะเบี่ยงทหารกองประจำการ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๔๖๕ ได้เครื่องหมาย ท.บ. ๑ ได้ศึกษาอยู่ใน โรงเรียนนายร้อยทหารบก ๑๐ ปี จึงสำเร็จการศึกษา โดยสอบไล่ได้ชั้น ๖ อันเป็นชั้นสูงสุดในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ และออกเป็นนักเรียนทำการนายร้อย เข้าประจำกองพันที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๒ เป็นต้นมา

เมื่อเยาว์วัย ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ทางสภาพเรียบร้อยพุดน้อย แต่มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส และลอยทล่อยอาศัยกับเพื่อนฝูงดีมาก ฯพณฯ ได้ชื่อว่า เป็นผู้มีมนุษยธรรมรักสวयร์งาม แต่งกายสะอาดหมดจดด้วยเสื้อผ้าทรีดเรียบอยู่เสมอ ฯพณฯ เป็นผู้ที่มีความขยันขันแข็งในการเล่าเรียนมาก ผู้หนึ่งจึงสำเร็จการศึกษาของตนมาในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดีมาก และด้วยความขยันหมั่นเพียรความกล้าหาญเด็ดขาด และคุณธรรมอื่น ๆ อีกนานัปการ จึงทำให้ ฯพณฯ ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยมีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งราชการทางทหาร มาตามลำดับ จนได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด และได้รับพระ-

ราชทานยศเป็นถึงจอมพล ของทั้ง ๓ กองทัพ และพลตำรวจเอก (ยศตำรวจไม่มีจอมพล) สำหรับในด้านการเมืองก็ได้ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีมาจนถึงอสัญกรรม

ฯพณฯ ได้รับราชการยศทางทหาร ตำรวจ และตำแหน่งราชการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยศทหาร

ร้อยตรี	๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๓๒
ร้อยโท	๑ เมษายน ๒๔๓๓
ร้อยเอก	๑ เมษายน ๒๔๓๘
พันตรี	๑ เมษายน ๒๔๔๓
พันโท	๑๕ กันยายน ๒๔๔๖
พันเอก	๑ เมษายน ๒๔๔๘
พลตรี	๑ มกราคม ๒๔๕๑
พลโท	๑ มกราคม ๒๔๕๓
พลเรือโท, พลอากาศโท	๑๖ เมษายน ๒๔๕๕
พลเอก	๒๑ กรกฎาคม ๒๔๕๕
พลเรือเอก, พลอากาศเอก	๔ มีนาคม ๒๔๕๘
จอมพล	๑ มกราคม ๒๔๕๕
จอมพลเรือ, จอมพลอากาศ	๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒
และได้รับพระราชทานยศเป็น พลตำรวจเอก ใน	๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๔

ตำแหน่งในทางทหารและตำรวจ

ตั้งแต่

เป็นนักเรียนนายร้อย ในกองโรงเรียนนายร้อย

ทหารบก

๕ มิถุนายน ๒๔๖๒

เป็นนักเรียนทำการนายร้อย เข้าประจำกองพันที่ ๑

กรมทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ พระนคร

๑ เมษายน ๒๔๗๒

เป็นนายทหารฝึกหัดราชการแผนกโรงเรียน

ทหารราบ พระนคร

๑ เมษายน ๒๔๗๕

ประจำกองพันทหารราบที่ ๔ พระนคร

๑ สิงหาคม ๒๔๗๕

ย้ายไปสังกัดแผนกที่ ๑ กรมจเรทหารบก ชั่วคราว

เพื่อเข้าศึกษาวิชาในโรงเรียนทหารราบ พระนคร

๓ สิงหาคม ๒๔๗๗

ประจำแผนกที่ ๑ กรมจเรทหารบก พระนคร

๕ มีนาคม ๒๔๗๗

รองผู้บังคับกองร้อยปืนใหญ่ทหารราบ

กองโรงเรียนทหารราบ พระนคร

๗ เมษายน ๒๔๘๐

ผู้บังคับกองร้อยปืนใหญ่ทหารราบ กองโรงเรียน

ทหารราบ ลพบุรี

๗ เมษายน ๒๔๘๑

ผู้บังคับกองโรงเรียนนายสิบพลรบ ลพบุรี

๘ เมษายน ๒๔๘๒

ผู้บังคับกองโรงเรียนนายสิบทหารราบ ลพบุรี

๑๕ มิถุนายน ๒๔๘๔

สำรวจราชการกองบังคับการจังหวัดทหารบก

ลำปาง

๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๖

ผู้บังคับการ กรมทหารราบที่ ๑๓ ลำปาง

๑ กันยายน ๒๔๘๗

ผู้บังคับการ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็ก

รักษาพระองค์ พระนคร

๑ มกราคม ๒๔๘๘

รักษาราชการผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑

๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๐

ผู้บัญชาการกองพลที่ ๑

๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๑

ตั้งแต่

แม่ทัพกองทัพ ๑ และรักษาราชการบัญชาการ
กองพลที่ ๑ อีกตำแหน่งหนึ่ง

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๒

เป็นผู้บัญชาการภาคทหารบกที่ ๑ และผู้บัญชา-
การมณฑลทหารบกที่ ๑ อีกสอง ตำแหน่ง และเป็นผู้
บัญชาการจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ อีกตำแหน่งหนึ่ง

๓ กรกฎาคม ๒๔๕๓

เป็นแม่ทัพกองทัพ ๑ และผู้บัญชาการภาค
ทหารบกที่ ๑ เพียงสองตำแหน่ง

๑๑ สิงหาคม ๒๔๕๓

เป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก และรักษาราช-
การแม่ทัพกองทัพ ๑ กับผู้บัญชาการภาคทหารบกที่ ๑
อีกสองตำแหน่ง

๒ มิถุนายน ๒๔๕๔

เป็นรองผู้บัญชาการทหารบก และคงรักษาราช-
การแม่ทัพกองทัพ ๑ และผู้บัญชาการภาคทหารบกที่ ๑
อีกสองตำแหน่ง

๘ เมษายน ๒๔๕๕

เป็นผู้บัญชาการทหารบก

๒๓ มิถุนายน ๒๔๕๓

เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด

๒๓ กันยายน ๒๔๕๐

เป็นรักษาราชการในตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ

๕ กันยายน ๒๔๕๒

ตำแหน่งในทางการเมือง

เมื่อ

เป็นรัฐมนตรีในรัฐบาล ชงม ออมพล ป. พิบูล-
สงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

๘ ธันวาคม ๒๔๕๔

เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ใน
รัฐบาลเดียวกัน

๑๑ ธันวาคม ๒๔๕๔

เมื่อ

พ้นจากตำแหน่ง โดยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ประเภทที่ ๑ เข้ารับหน้าที่ แล้วมี พระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ใน
รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี อีก ๒๘ มีนาคม ๒๔๙๕
พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจาก สภาผู้แทนราษฎรที่
ให้ความไว้วางใจรัฐบาลสิ้นสุดลง ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐
เป็นรัฐมนตรีว่าการ กระทรวง กลาโหม ใน
รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๐
ลาออกจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ๑๒ กันยายน ๒๕๐๐
เป็นนายกรัฐมนตรี ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒
เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
อีกตำแหน่งหนึ่ง ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๖

ตำแหน่งหรือราชการพิเศษ

เมื่อ

เป็นราชองครักษ์เวร ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๐
เป็นราชองครักษ์เวรสืบไป ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓
เป็น ประธาน กรรมการ อำนวยการ สลากกินแบ่ง
รัฐบาล ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔
เป็นสมาชิกในคณะบริหารประเทศชั่วคราว ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๔
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภท ๒ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔
เป็นกรรมการสภากรรมการทหารผ่านศึก ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๕
เป็นกรรมการสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ ๒๘ พฤษภาคม ๒๔๙๕

เมื่อ

เป็น ประธาน กรรมการ อำนวยการ สลากกินแบ่ง
รัฐบาล (มีการยกเลิกการแต่งตั้งเดิม จึงแต่งตั้งใหม่) ๓ มิถุนายน ๒๔๕๕

เป็นนายทหารพิเศษ ประจำกรมทหารราบที่ ๑
มหาดเล็กรักษาพระองค์ ๒๓ กรกฎาคม ๒๔๕๕

เป็นกรรมการสภากรรมการทหารผ่านศึกประจำ-
การ อีก ๑๒ มิถุนายน ๒๔๕๖

เป็นกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับการโทรคมนาคม
แห่งราชอาณาจักรไทย ๑๕ กันยายน ๒๔๕๖

เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนการข่าว ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๗

เป็นกรรมการสภากรรมการทหารผ่านศึก อีก ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๘

เป็นประธานกรรมการองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป ๑๒ สิงหาคม ๒๔๕๘

เป็นนายทหารพิเศษ ประจำกรมทหารปืนใหญ่
ที่ ๑ รักษาพระองค์ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๕๕

เป็นนายทหารพิเศษ ประจำกองพันทหารม้าที่ ๑
กรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๐

เป็นกรรมการสภากรรมการทหารผ่านศึกประจำ-
การ อีก ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐

คณะรัฐมนตรี ลงมติมอบให้เป็น ผู้บัญชาการฝ่าย
ทหารดำเนินการสั่งใช้กำลังกองทัพบก, กองทัพเรือ, กอง
ทัพอากาศ และตำรวจได้โดยเด็ดขาด เพื่อดำเนินการ
ป้องกันและปราบปราม การก่อการร้าย ตามแถลงการณ์ของ
รัฐบาล ฉบับที่ ๑ ลง ๒ มี.ค. ๒๕๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๐๐

พ้นจากตำแหน่งผู้บัญชาการทหาร เพราะยกเลิก
ประกาศสำนักคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้บัญชาการฝ่ายทหาร
เนื่องจากสถานการณ์อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคง และ
ความปลอดภัยของประเทศชาติได้ บรรเทา ลงเป็น อันมาก
และกำลัง จะกลับ เข้าสู่ภาวะอัน เป็นระเบียบ เรียบร้อย สงบ
สันติชนตามลำดับ

๑๒ มีนาคม ๒๕๐๐

เป็นนายทหารพิเศษ ประจำกรมทหารราบที่ ๑๑
รักษาพระองค์

๒ กรกฎาคม ๒๕๐๐

เป็นผู้รักษาพระนคร

๑๖ กันยายน ๒๕๐๐

เป็นนายทหารพิเศษ ประจำกรมทหารช่างที่ ๑
รักษาพระองค์

๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐

เป็นประธานกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ-
จากสหรัฐ ฯ

๑ พฤษภาคม ๒๕๐๑

เป็นนายทหารพิเศษประจำกรมทหารราบที่ ๒๑
รักษาพระองค์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๓

เป็นนายกองใหญ่ กองอาสารักษาดินแดน

๑๑ มีนาคม ๒๕๐๓

เป็นนายตำรวจราชสำนักพิเศษ

๒๓ ตุลาคม ๒๕๐๔

เป็นผู้อำนวยการกลาง ในส่วนบัญชาการของ
กองอำนวยการกลาง (กรป. กลาง)

๒ กรกฎาคม ๒๕๐๕

เป็นกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร

๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕

เป็นประธานกรรมการฝึกไนท์

๓ มิถุนายน ๒๕๐๖

ราชการสงครามหรือปราบปรามจลาจล

ไปราชการสนาม ในกรณีฉุกเฉินคราวสงครามมหาเอเชียบูรพา ตั้งแต่
๒๕ มกราคม ๒๔๘๕ ถึง ๑ มกราคม ๒๔๘๘

เป็นบุคคลชั้นหัวหน้าและเป็นที่กำลังสำคัญในการทำรัฐประหาร เมื่อ ๘
พฤศจิกายน ๒๔๙๐ จนประสบความสำเร็จ

เป็นผู้อำนวยการในการปราบปรามการจลาจล เมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ จน
สงบราบคาบ

เป็นผู้บัญชาการปราบปรามการจลาจล เมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๔ จน
สงบราบคาบ ตั้งแต่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๙๔ ถึง ๕ กันยายน ๒๔๙๔

เป็นหัวหน้าคณะรัฐประหารทำการขับไล่รัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม
เมื่อ ๑๖ ก.ย. ๒๕๐๐ จนสำเร็จ ตั้งแต่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ ถึง ๕ มกราคม ๒๕๐๑

เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ เพื่อกอบกู้ประเทศชาติให้พ้นจากภัยคอมมิวนิสต์
และความเสื่อมโทรมทางการเมือง เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ตั้งแต่ ๒๐ ตุลาคม
๒๕๐๑ ถึง ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

๑. จัตุรถาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)	ได้เมื่อ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๘๓
๒. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)	,, ๑๕ กันยายน ๒๔๘๔
๓. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)	,, ๔ ธันวาคม ๒๔๙๑
๔. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)	,, ๔ ธันวาคม ๒๔๙๒
๕. ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)	,, ๔ ธันวาคม ๒๔๙๓
๖. มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)	,, ๕ ธันวาคม ๒๔๙๔
๗. ทุติยจุลจอมเกล้า (ท.จ.)	,, ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๕

๙. มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)	ได้เมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๕
๑๐. ทูตียจุลจอมเกล้าพิเศษ (ท.จ.ว.)	,, ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๖
๑๐. ปฐมจุลจอมเกล้า (ป.จ.)	,, ๕ พฤษภาคม ๒๕๐๒
๑๑. นพรัตน์ราชวรภัณฑ์ (น.ร.)	,, ๕ ธันวาคม ๒๕๐๒
๑๒. เสด็จนางคบดี (ส.ร.)	,, ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ข. เหรียญ

๑. เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ	ได้เมื่อ ๒๑ กันยายน ๒๔๙๗
๒. เหรียญจักรมาลา	,, ๒๐ กันยายน ๒๔๙๕
๓. เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ชั้นที่ ๒	,, ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๓
๔. เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ชั้นที่ ๒	,, ๑๕ มีนาคม ๒๔๙๖
๕. เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๙ ชั้นที่ ๑	,, ๒๐ มกราคม ๒๕๐๑
๖. เหรียญราชการชายแดน	,, ๕ พฤษภาคม ๒๕๐๕
๗. เหรียญลูกเสือสดุดี	,, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๕
๘. เหรียญชัยสมรภูมิ (มหาอาเขยบุรีพา)	,, ๓ กันยายน ๒๕๐๕

ค. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

๑. ลีเยียน ออฟ เมอริต ดักริ ออฟ คอมมานเดอร์ (อเมริกา)	ได้เมื่อ ๑๔ กันยายน ๒๔๙๗
๒. พระบรมรูป ชั้นที่ ๑ (ลาว)	,, ๑๖ สิงหาคม ๒๔๙๙
๓. สหไมตรี ชั้นที่ ๑ (เขมร)	,, ๒ กันยายน ๒๔๙๙
๔. เมรีโต เดลลา เรฟูบบลิกา ชั้นที่ ๑ (อิตาลี)	,, ๒๒ ธันวาคม ๒๔๙๙
๕. ลานช้างร่มขาว ชั้นที่ ๑ (ลาว)	,, ๒ พฤษภาคม ๒๔๙๕
๖. อาวส์ ชั้นที่ ๑ (โปรตุเกส)	,, ๔ ตุลาคม ๒๕๐๓

๗. บุนเดส เรพบลิก ดอชแลนด์ ชั้นที่ ๑
(เยอรมัน) ได้เมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓
๘. เมริโต มิลิตาร์ ชั้นที่ ๑ (สเปน) ,, ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
๙. ออร์เดอร์ ออฟ เดอะ เช้าทอร์น क्रอส
ชั้นที่ ๑ (บราซิล) ,, ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
๑๐. กรูโรนนี เดอเซนนี ชั้นที่ ๑
(ลูกแซมเบอร์ก) ,, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
๑๑. เลโอโปลด์ ชั้นที่ ๑ (เบลเยียม) ,, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
๑๒. ไลอออน ชั้นที่ ๑ (เนเธอร์แลนด์) ,, ๑๕ มิถุนายน ๒๕๐๔
๑๓. ลิเบอร์ตาดอร์ซาน มาร์ติน ชั้นที่ ๑
(อาร์เจนตินา) ,, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๕
๑๔. กยอกุกยิดช็ ชั้นที่ ๑ (ญี่ปุ่น) ,, ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๖
๑๕. จิงซิง ชนพิเศษ (สาธารณรัฐจีน) ,, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๖
๑๖. ออร์เดอร์ ออฟ ซีกาดนา แร่ง ออฟ
ราชาห์ (ฟิลิปปินส์) ,, ๑๐ กันยายน ๒๕๐๖
๑๗. ยอร์ชท์ ๑ ชั้นที่ ๑ (กรีซ) ,, ๑ ตุลาคม ๒๕๐๖

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้สมรสกับท่านผู้หญิง วิจิตร ธนะรัชต์
ธิดาของ นาวาโท พระศรการวิจิตร ร.น. (ช้อย ชลทรัพย์) และคุณแม่ประเทียบ
ชลทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๑ ท่านผู้หญิงได้ครองเรือนร่วมทุกข์ร่วมสุขกับ
ฯพณฯ ตลอดมา จนกระทั่งถึงเวลา ฯพณฯ ถึงแก่อสัญกรรม

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ตรากตรำทำงานรับใช้ประเทศชาติ
โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากตลอดมา จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ มีโรคหัวใจ
แพร่มากกว่าปกติ ฯพณฯ ได้รับเชื้อและป่วยเป็นไข้หวัด เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๖
มีอาการไอและคางบวมเพราะเหงื่ออ้อกเสบเนื่องจากการปวดฟัน แพทย์ได้แนะนำ

ให้ไปพักผ่อนและรักษาตัว แต่ ๆ พณฯ ไม่อาจจะทำงานไปได้ เพราะเป็นระยะที่
จวนจะถึงวันครบรอบปีแห่งการปฏิวัติ จึงมีงานชุกมากที่สุด ทั้งงานประจำและงาน
จร เช่น การรับแขกเมือง การรวบรวมผลงานเพื่อเตรียมการปราศรัยรายงานทาง
โทรทัศน์ในรอบปีปฏิวัติ ๕ เป็นต้น จึงทำให้ร่างกาย ๆ พณฯ บอบช้ำมากขึ้นทุกที
และที่หนักที่สุดก็เห็นจะได้แก่การที่ ๆ พณฯ ไม่อาจหักห้ามใจในการห่วงใยราษฎรที่
ถูกไฟไหม้ เมื่อเกิดไฟไหม้โรงทอผ้าที่คลองเตย ในคืนวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๖
ทั้ง ๆ ที่ตัว ๆ พณฯ กำลังป่วยอยู่ ๆ พณฯ ก็ได้ออกไปบัญชาการดับเพลิงเอง จึงทำให้
อาการหวัดเป็นมากขึ้น ฉะนั้น ภายหลังจากการประชุมคณะรัฐมนตรีที่หาญเนียบรัฐบาล
ครั้งสุดท้ายของ ๆ พณฯ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๖ แล้ว ๆ พณฯ จึงเดินทางไป
พักผ่อนรักษาตัวที่บางแสน ชลบุรี แต่การพักผ่อนครั้งนี้ ก็เป็นเพียงการไปในระยะ
สั้น เพราะ ๆ พณฯ ได้ตั้งใจที่จะกลับมาเป็นประธานในพิธีปฏิญาณตน ต่อธงไชย
เฉลิมพลของทหาร ทั้ง ๓ เหล่าทัพ ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ให้จึงได้ ฉะนั้น
ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ๆ พณฯ จึงได้เดินทางกลับเข้ามายังกรุงเทพ ฯ อีกครั้ง
หนึ่ง เพื่อการซ้อมใหญ่ในพิธีสาบานธง และเลียงคณะนายทหารตามประเพณีที่
เคยทำกันมาทุกปีในคำวันนั้น แต่สิ่งที่กระทำทำให้ ๆ พณฯ บอบช้ำมากที่สุด ก็ได้แก่
อาการท้องร่วง อย่างรุนแรงภายหลังที่ ๆ พณฯ ต้องไปใน งานเลี้ยงรับรองแขกเมืองที่
หาญเนียบรัฐบาลในคำวันที่ ๗ พฤศจิกายน ซึ่งเมื่อกลับถึงบ้านพักมีอาการท้องร่วง
เกือบตลอดคืน เช้าวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๆ พณฯ มีอาการอ่อนเพลียมาก แพทย์ได้
แนะนำให้ ๆ พณฯ งดการไปเป็นประธานในพิธีสวนสนามสาบานธงในบ่ายวันนั้นเสีย
แต่ด้วยความรักผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นชีวิตจิตใจ ๆ พณฯ ได้กล่าวว่า จะต้องไปใน
พิธีสวนสนามวันนั้นให้ได้ แม้จะต้องขาดใจก็ขอตายกับทหารผู้ใต้บังคับบัญชาเถิด
เพราะตั้งแต่เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดมา ๆ พณฯ ไม่เคยขาดการไปในพิธีอัน
สำคัญยิ่งของทหารนเลย เมื่อสุดที่จะอดทน ๆ พณฯ ได้ แพทย์ก็ขออนุญาต
ให้น้ำเกลือเพื่อช่วยให้งำลังดีขึ้น ๆ พณฯ ยอมให้แพทย์ให้น้ำเกลือได้ชั่วคราว
และจับตาดูนาฬิกาอยู่ตลอดเวลา พอถึง ๑๓.๓๐ น. ก็สั่งให้แพทย์ถอนเข็มน้ำเกลือ

ออกและลูกชิ้นแต่งเครื่องแบบจอมพลทันที ในขณะที่เดียวกัน ก็ได้สั่ง ฯพณ ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ซึ่งในเวลานั้นยังดำรงตำแหน่ง เป็นรองผู้บัญชาการทหารสูงสุดอยู่ ให้เตรียมตัวพร้อมที่จะทำหน้าที่เป็นประธานใน พิธี ฯพณ ฯ หากว่ามกราคมเกิดการเจ็บป่วยลงอย่างกะทันหันด้วย ฯพณ ฯ ไปเป็นประธานในงานสวนสนามสาบานธงครั้งนี้ ไปด้วยกำลังใจและด้วยน้ำใจ รักใคร่ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยแท้ ซึ่งพอให้โอวาทแก่ทหารเสร็จ เดินทางกลับมาถึง บ้าน ฯพณ ฯ ก็นอนพักไปทันทีและล้มเจ็บมาตั้งแต่วันนั้น ฯพณ ฯ ได้เดินทางไป พักผ่อนที่บางแสนอีกครั้งหนึ่งในบ่ายวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ แต่ก็ได้พบกับ เป็น เพียงเปลี่ยนที่ทำงานเท่านั้นเอง เพราะ ฯพณ ฯ ยังคงห่วงใยในภารกิจและยัง ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ตามเดิม เช่นมีการประชุมคณะรัฐมนตรีตามปกติที่บางแสน มีการพิจารณาสั่งการทางเอกสารเป็นประจำ และมีการปรึกษาหารือข้อราชการอยู่ ดึกคืนเป็นต้น ฉะนั้น อาการป่วยของ ฯพณ ฯ จึงทรุดลงอีกและมีโรคแทรก หลายอย่าง เช่น มีนิ่วในหัวใจเต้นเร็ว และความดันโลหิตสูง จึงได้เดินทาง กลับมารักษาตัวในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เมื่อเย็นวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ซึ่งในระยะต้น ฯพณ ฯ มีอาการดีขึ้นตามลำดับ แต่พอถึงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๐๖ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ น. สิ่งที่เกิดขึ้นไม่คาดฝันก็บังเกิดขึ้น นั่นคือ ฯพณ ฯ มีอาการ แน่นท้องไป จนแพทย์ต้องแก้ไขเยียวยาอยู่เป็นเวลานาน เพราะมีอาการแทรกซ้อนทางสมองที่ลามเข้ามาอีก คณะแพทย์ได้พยายามให้การรักษายาเยียวยาจนสุด ความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถเอาชนะโรคร้ายในครั้งนี้ได้ ฯพณ ฯ ได้ถึงแก่อสัญกรรม ในวันอาทิตย์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๖ เวลา ๑๗.๐๒ นาฬิกา ท่ามกลางความวิปโยคโศกเศร้า และด้วยความอาลัยอย่างสุดซึ้งของบรรดาชาวไทยและเทศทุกผู้ทั่วทุก ฯพณ ฯ คงฝากแต่ชื่อเสียงและเกียรติคุณความดีจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของชาติไทยเป็น เอนกประการ ดังความตอนหนึ่งในพระราชหัตถเลขาแสดงความเศร้าสลดพระราช หฤทัย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

ใต้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราชเลขาธิการในพระองค์ อัญเชิญมาพระราชทาน แก่ท่านผู้ หญิงวิจิตร ธารรัตน์ ในวันที่ ๑๑ พ.ค. ๒๕๖๑ ถึงอัญมณีนัน ว่า

“นายกฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความเหน็ดเหนื่อยตรากตรำ โดยมีได้นักถึงตนเองเลย และได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นเอนกประการ จึงเป็นการสูญเสียอันใหญ่สำหรับบ้านเมืองและเราด้วย”

นอกจากนี้ โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า ๑๑ พ.ค. ได้บำเพ็ญกรณียกิจให้ แก่ชาติอย่างใหญ่หลวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นพิเศษ ให้รับศพ ๑๑ พ.ค. ๒๕๖๑ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และให้ตั้งศพบำเพ็ญกุศล ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตร โดยพระราชทานโกศทองกุดั่นน้อยชั้นสูงสุดบรรจุศพ กับทั้งยังได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไว้ทุกข์ในพระราชสำนักกำหนดถึง ๒๑ วัน อันนับว่า เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม และเป็นเกียรติยศอันสูงสุดต่อ ๑๑ พ.ค. ผู้ได้ปฏิบัติราชการรับใช้ชาติบ้านเมืองมาแล้วเป็นอย่างดี โดยมีได้เห็น แก่ความเหนื่อยยากตลอดมา จนถึงแก่อสัญกรรมลงในขณะที่ยังอยู่ในราชการ นับว่า ๑๑ พ.ค. เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย ที่ได้ถึงแก่อสัญกรรมไป ในขณะที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่

๑๑ พ.ค. จอมพล สฤษดิ์ ธารรัตน์ ได้จากเพื่อนร่วมชาติไปแล้ว อย่าง สมศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิยิ่งของชาติทหาร โดยได้อุทิศชีวิตและร่างกายรับใช้ มาตุภูมิมาจนสิ้นลมปราณและด้วยผลงานอันดีเด่น ๑๑ พ.ค. ได้ถึงซึ่งความเป็นชนพล แก้ว และบุรุษรัตน์ของชาติไทยแล้วอย่างสมศักดิ์แห่งฐานะ จึงเป็นที่เชื่อว่า เกียรติคุณความดี ๑๑ พ.ค. ได้กระทำมานั้น คงจะจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์ของ ชาติไทย ตลอดไปตราบชั่วกาลนาน.

๗ พณ ๗ กัปปก้องทัฬหเรอ

๙ ธันวาคม ๒๕๐๖ เป็นวันถึงแก่อสัญกรรมของ ฯพณฯ จอมพลเรือ
สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประวัติศาสตร์ชาติไทยจะต้องจารึกและจดจำไปชั่วลูกชั่วหลานว่า
เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพเรือ นอกจากจะ
เป็นการสูญเสียผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของประเทศไปแล้วยังนับได้ว่าเป็นการสูญเสียผู้บังคับ
บัญชาชั้นสูงสุดอีกด้วย เพราะเหตุว่าตลอดเวลาแห่งการพัฒนาประเทศนั้น ใน
ฐานะที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ฯพณฯ ได้มุ่งมั่นทะนุบำรุงกองทัพไทย
ทุกเหล่าทัพ ให้เจริญก้าวหน้า กวดขันเพ่งเล็งให้ทหารอยู่ในระเบียบวินัยอันดีตาม
ทะนุบำรุงขวัญทหารให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลุกฝังความสามัคคีให้ยืนยงคงอยู่ใน
ระหว่างทหารทั้งสามเหล่าทัพและตำรวจด้วย เป็นการฝึกกำลังให้เข้มแข็งจน
สามารถป้องกันและต่อสู้รักษาศัตรูที่จะมารุกรานประเทศชาติได้ทุกวิถีทาง

ในด้านกองทัพเรือ ฯพณฯ ได้พยายามสนับสนุนกิจการของกองทัพเรือ
ให้เป็นกองทัพที่ทันสมัย มีความหวังใจในความเป็นอยู่ของทหารตลอดจนให้ความ
อุปการะในด้านสวัสดิการอยู่เสมอมา กองทัพเรือขอรวบรวมผลงานที่ ฯพณฯ
ได้อุปการะเกื้อกูลไว้ เพื่อแสดงความเคารพและระลึกถึงพระคุณของ ฯพณฯ
จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดังต่อไปนี้.-

ด้านกำลังรบ

ด้วยความหวังดีต่อ กองทัพเรือ อย่างจริงใจ ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์
ธนะรัชต์ มีเจตจำนงอันแน่วแน่ในการสนับสนุนกำลังรบของกองทัพเรือ ดังจะเห็น
ได้จากคำขวัญที่ ฯพณฯ ได้ให้ไว้แก่กองทัพเรือ ว่า

“การป้องกันและรักษาอธิปไตยเหนือแผ่นดินไทย นับว่าเป็นงานสำคัญยิ่ง
ประการหนึ่งของการป้องกันและรักษาเอกราชของประเทศชาติ ประวัติศาสตร์ได้
เคยให้บทเรียนอันขมขื่นใจ เนื่องจากการหย่อน กำลังทางทะเลแก่เราชาวไทยมาแล้ว

จึงควรที่เราผู้เป็น นักรบของชาติ จักต้องจดจำ และ จารึกบทเรียน อันคร่ำไปด้วยคราบ เลือดและน้ำตาของบรรพบุรุษไว้ประจำใจอยู่เสมอ เราจักต้องคอยเตรียมตัวให้ พร้อมไว้เพื่อจะสามารถป้องกันเอกราช และอธิปไตยของชาติที่รักยิ่งของเราให้ได้ทุก เมื่อบริษัทต้องการ ”

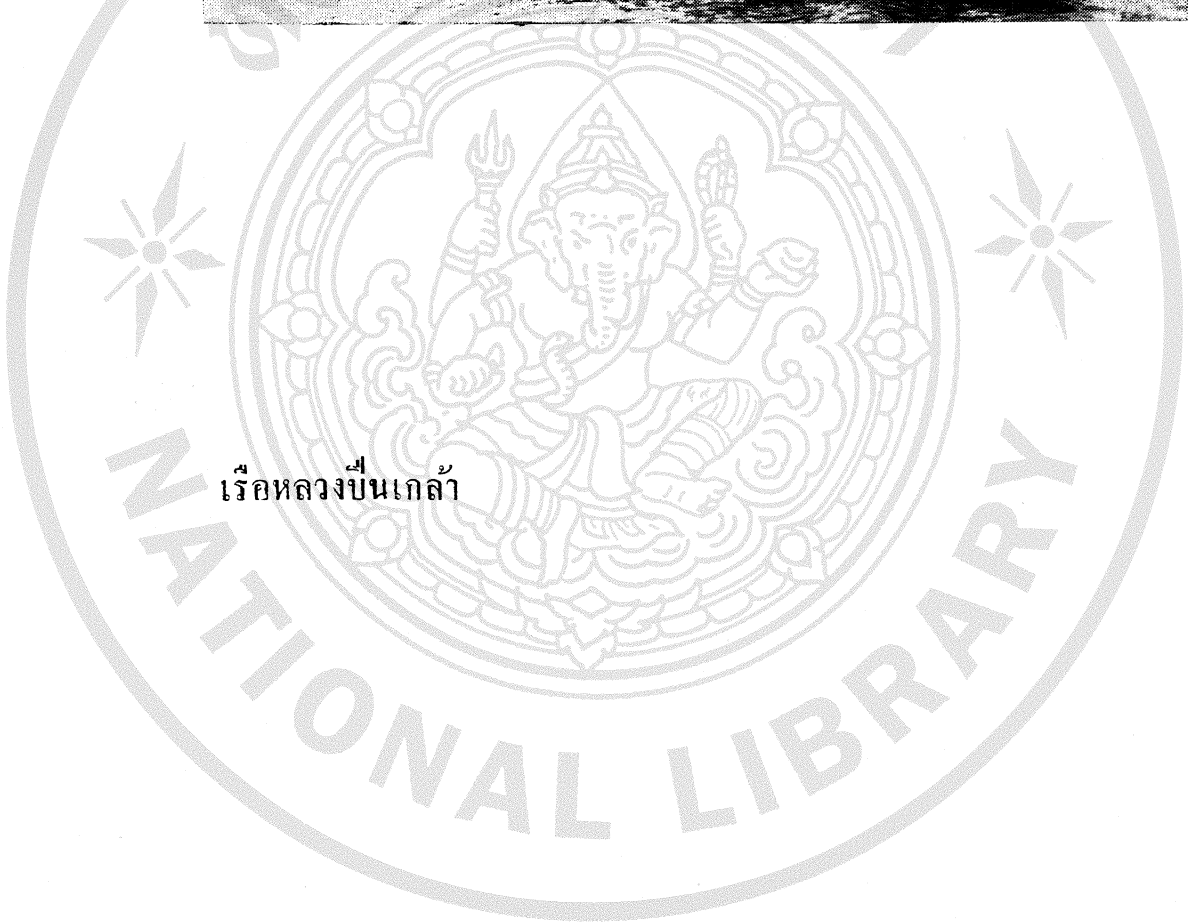
จากเจตจำนงอันนี้ ทำให้กองทัพเรือในรอบ ๕ ปีของการปฏิวัติ มีกำลัง ทางเรือเพิ่มขึ้นคือเรือหลวงปั่นเกล้า ซึ่งเป็นเรือปราบเรือดำน้ำที่ทันสมัย เรือ หลวงช้าง, เรือหลวงคราม ซึ่งเป็นเรือระบายพลขนาดใหญ่และขนาดกลางตาม ลำดับ นอกจากนี้ยังมีเรือระบายพลและเรือกวาดทุ่นระเบิดขนาดเล็กอีกหลายลำ ซึ่งการที่ได้รับความช่วยเหลือเช่นนี้ นับว่า เป็นการเสริมสร้างกำลังรบให้แก่กองทัพเรือตาม ปณิธานที่ ฯพณฯ ดังไว้

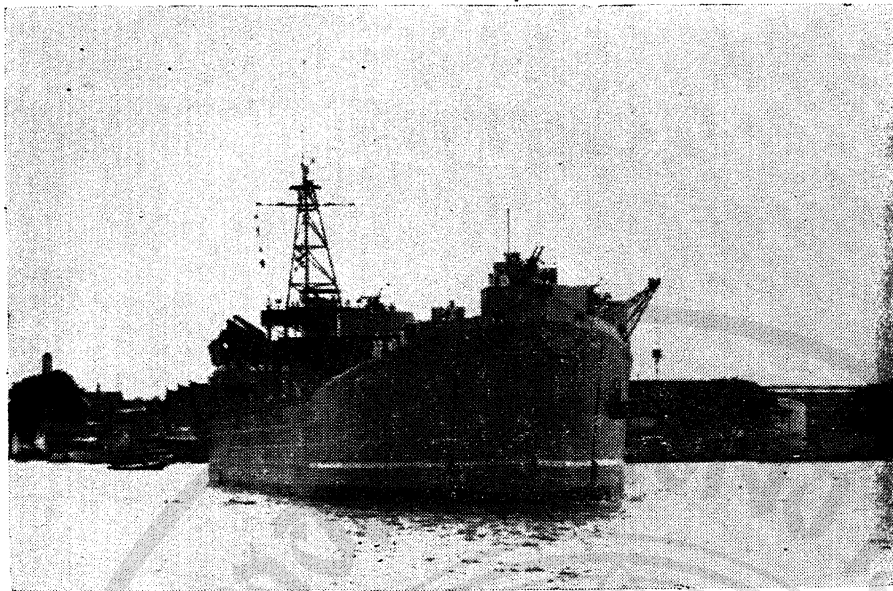
กำลังทางอากาศ ฯพณฯ ก็ได้เล็งเห็น ความสำคัญว่า เป็นสิ่งจำเป็น ที่ กองทัพเรือจะต้องมีไว้ใช้ราชการ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๐๓ พลเรือเอก หลวงชำนาญยุทธศิลป์ อดีตผู้บัญชาการทหารเรือ ได้เสนอหลักการ เกี่ยวกับกองทัพเรือว่าควรจะมีหน่วยบินของตน เพื่อปฏิบัติการกิจหลายอย่างหลาย ประการในการรักษาเส้นทางคมนาคมในอ่าวไทย ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในฐานะผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ตอบมาว่า

“ ถูกแล้วตามหลักการควรเป็นเช่นนั้นผมเห็นด้วย แต่งบประมาณเราไม่ ได้เตรียมไว้เงินจึงไม่มี ฉะนั้น จึงต้องหาวิธีอื่น เช่น หาวิธีผ่อนชำระระยะยาว หรือการขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ.....” อันนี้แสดงให้เห็นถึงความมีสายตา ไกลของ ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในกิจการด้านกองทัพเรือ โดยถือ ผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง และด้วยการสนับสนุนอย่างจริงใจของ ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นั่นเอง กองทัพเรือจึงได้รับมอบเครื่องบินแบบ เอช ยู ซิกทัน ดี กริมแมนแอลบาทรอสส์ จากสหรัฐอเมริกา จำนวน ๒ เครื่อง ได้มีการ ทำพิธีรับมอบ ณ สนามบินดอนเมือง เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๕ นับว่าเป็นการ ก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของกองทัพเรือ ปัจจุบันเครื่องบินทั้ง ๒ เครื่องนี้ ได้อำนวย

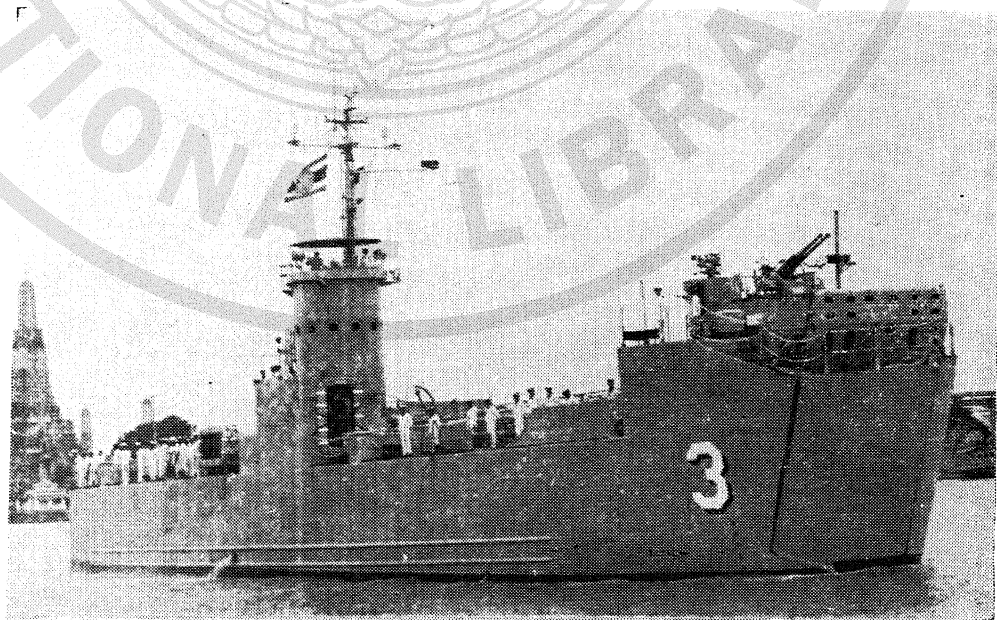
เรือหลวงปนเกล้า

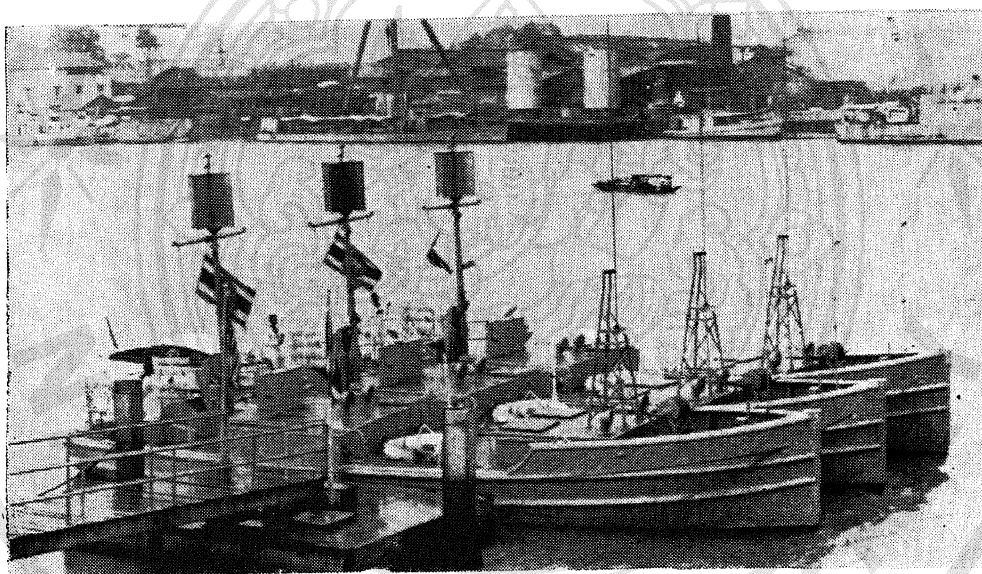

เรือหลวงช้าง

เรือหลวงคราม

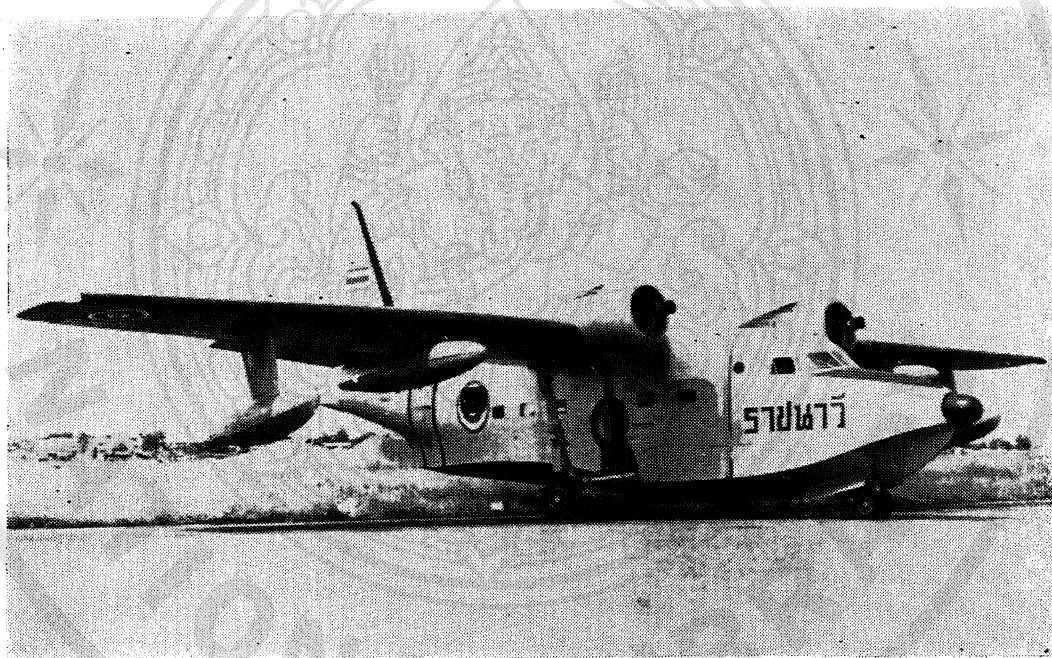
หอสมุดแห่งชาติ

เรือกวาดทุ่นระเบิดขนาดเล็ก

หอสมุดแห่งชาติ

เครื่องบินราชนาวี

๙๙๙ H U 1 6 D G R U M M A N A L B R A T R O S S

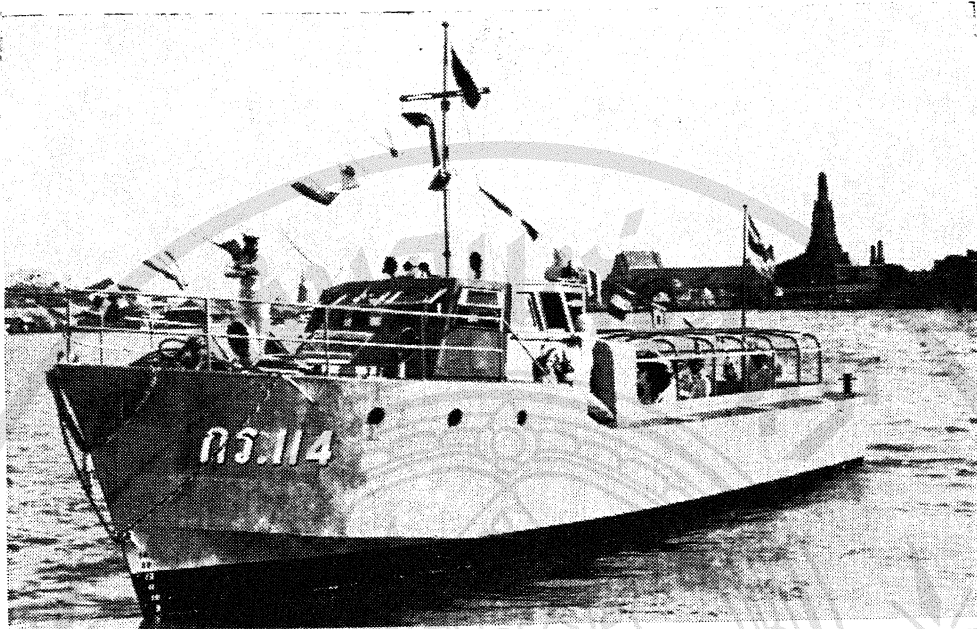
เรือหลวงตีวลม

ประโยชน์อย่างกว้างขวางทั้งในด้านการฝึกและการปฏิบัติการ นอกจากนั้นตาม
โครงการกองทัพเรือจะได้รับต่อไปอีกจนครบ ๘ เครื่อง

ส่วนเรือเก่าที่กองทัพเรือมีอยู่ ๗ พล.๗ จอมพลเรือ สฤษฎ์ ธารวัชร ภูมิ
แนวความคิดเห็นด้วย กับกองทัพเรือในอันที่จะ คิดดัดแปลงปรับปรุงให้มีสมรรถภาพ
สูงขึ้น ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๐๖ กองทัพเรือ ได้รับ อนุมัติ ให้ จัด ส่งเรือปราบเรือดำน้ำ
ประเภท พี.ซี. หายยกกันไปรับการดัดแปลงและติดตั้งอาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้
ต่าง ๆ ณ ฐานทัพเรือสหรัฐ ฯ ที่เกาะกวม จากภาพที่เห็นคือเรือหลวงลวลม ซึ่งได้
เดินทางกลับมาจากการดัดแปลงนั้น กองทัพเรือได้จัดพิธีต้อนรับและรู้สึกชื่นชมกับ
ความมีประสิทธิภาพของเรือยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันก็มีความรู้สึก ว่า ๗ พล.๗
ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้สนับสนุนให้เกิดประโยชน์อย่างนั้นแก่กองทัพเรือ
อีกสิ่งหนึ่งที่ควรกล่าวไว้ด้วยคือ ๗ พล.๗ จอมพลเรือ สฤษฎ์ ธารวัชร ได้เป็นผู้บุก
บันในการเจรจาขอเงินเครดิตเกี่ยวกับการสร้างเรือลาดตระเวน ๒ ลำ ของเราก่อน
สงครามโลกครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓๖ ล้านบาท ซึ่งค้างอยู่ที่ประเทศอิตาลี จนสามารถ
ได้รับกลับคืนมา ๗ พล.๗ จอมพลเรือ สฤษฎ์ ธารวัชร ได้มอบเงินจำนวนนี้ให้
กองทัพเรือพิจารณาปรับปรุงเรือตอร์ปิโดใหญ่ให้มีสมรรถภาพสูงขึ้น ซึ่งกองทัพเรือ
ได้ดำเนินการ ตาม ความประสงค์ของ ๗ พล.๗ จอมพลเรือ สฤษฎ์ ธารวัชร แล้ว
โดยได้ จัดส่ง ผู้แทน ของ กองทัพเรือไป ดำเนินการจัดซื้อ ส่วนประกอบเครื่องอะไหล่
สิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้ จะมาถึงภายในเร็ววัน

นอกจากนั้น ๗ พล.๗ ยังมีนโยบายสนับสนุนให้กองทัพเรือได้ต่อเรือของตนเอง
ซึ่งกองทัพเรือได้สนองนโยบาย ๗ พล.๗ โดยต่อเรือรบชั้น ๑ ลำ คือ เรือหลวงสัทหีบ
ซึ่งเป็นเรือตอร์ปิโดเล็ก มีระวางขับน้ำ ๑๕๐ ตัน กับต่อเรือลำเลียงสัมภาระด้วยฝีมือ
ช่างของกรมอู่ทหารเรือเอง เวลานี้กรมอู่ทหารเรือได้ต่อเรือลำเลียงสัมภาระสำเร็จ
แล้วเป็นจำนวน ๕ ลำ และต่อเรือลากจูงขนาดเล็กอีก ๒ ลำด้วย

เรือดำเลียงสัมภาระ

เรือลากอูง

ความซาบซึ้งของบรรดาทหารเรือหมอต้อ ๆ พล ๆ อีกเรื่องหนึ่งก็คือ การแสดงออกในความร่วมเป็นร่วมตายในฐานะผู้นำของ ๆ พล ๆ ที่มีต่อหน่วยนาวิกโยธิน ดังจะกล่าวต่อไป

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๐๑ ความเห็นขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศไทยผู้รักสันติ กับผู้นำของประเทศกัมพูชามากขึ้น นอกจากประเทศไทยจะถูกโจมตีด้วยโฆษณาแล้ว ยังมีการแสดงท่าทีอันไม่น่าไว้วางใจด้วยการเคลื่อนไหวกำลังรบของกัมพูชาอีกด้วย ดังนั้นเพื่อความไม่ประมาท หน่วยทหารจึงมีการเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ การรุกราน ของเพื่อนบ้านที่ขาดความเป็นมิตรโดยตลอดเวลา ทหารนาวิกโยธินเป็นหน่วยหนึ่งที่ได้รับการฝึกหัดอย่างหนัก มีการปฏิบัติซ้อมรบในพนททุทุกนการทุกสภาพของลมฟ้าอากาศ การเอง ๆ พล ๆ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดทราบเป็นอย่างดี มีความห่วงใยและหมั่นสอบถามต่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพเรือเป็นเนืองนิจ จวบจนใน ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๑ ๆ พล ๆ พร้อมกับ คณะจึงเดินทางตรวจและ เยี่ยมหน่วยทหาร ตาม ชายแดนด้านตะวันออก ถึงแม้ว่าขณะนั้น ๆ พล ๆ มีสุขภาพทางกายทรุดโทรมมาก แต่ความเป็น ผู้นำที่มีรากฐานจาก กำลังใจ อันสูง ของ ๆ พล ๆ ขจัดอุปสรรคอื่น ๆ ไปเสียสิ้น ฉะนั้นการแสดงออกในลักษณะความเป็นผู้นำในความร่วมเป็นร่วมตาย, ร่วมความลำบากตรากตรำกับทหารจึง ประจักษ์ในขณะนั้น อันเป็นผลให้นาวิกโยธินทุก ๆ ชีวิต ณ ชายแดนมีขวัญดีมาก ทั้งเพิ่มพูนกำลังน้ำใจเป็นทวีคูณ ในการตรวจเยี่ยม ๆ พล ๆ ได้กล่าวคำปราศรัยไว้ดังต่อไปนี้

“สวัสดี พี่น้องทหาร, ตำรวจ และข้าราชการพลเรือน ทุกทงหลาย

ก่อนอื่นข้าพเจ้า ขอขอบคุณพวกท่านทั้งหลายที่ได้ มาต้อนรับ ข้าพเจ้าและคณะด้วยความพร้อมเพรียงในวันนี้ นับว่านำความปลาบปลื้มและความอบอุ่นใจแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

การมาตรวจราชการตามเขตจังหวัดชายแดนของข้าพเจ้า และคณะในวันนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะได้ศึกษาสภาพและสถานการณ์ทั่ว ๆ ไปของจังหวัดชายแดน มี

จังหวัดจันทบุรีเป็นต้น และข้าพเจ้าต้องขออภัยที่เดินทางมาถึงล่าช้ากว่ากำหนด แต่จะอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็ภูมิใจที่ได้เดินทางมาถึงแล้ว และได้พบเห็นความพร้อมเพรียงของพวกท่านในครั้งนี้ ซึ่งเป็นภาพที่น่าความประทับใจแก่ข้าพเจ้าหาญน้อยไม่

สถานการณ์รอบบ้านเราในปัจจุบันนี้เป็นเช่นไร ทุกท่านย่อมทราบได้ดี จึงใคร่ขอให้พวกท่านทั้งหลายอย่าได้ประมาท โดยเฉพาะทหารท่านมีหน้าที่ปกป้องรักษาอธิปไตยของชาติ ท่านจะต้องพร้อมอยู่เสมอในอันที่จะต่อต้าน, ขับไล่ข้าศึกผู้รุกราน ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในสมรรถภาพของหน่วยนาวิกโยธินแห่งนี้ว่าจะต้องเป็นหน่วยที่เข้มแข็ง เพราะเท่าที่ได้เห็นความพร้อมเพรียง ความมีระเบียบวินัยของพวกท่าน ตลอดจนตัวผู้นำหน่วยของท่านในวันนี้ ย่อมเป็นประจักษ์พยานให้ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นเป็นอย่างดี

อนึ่ง ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมีความ สัมผัสสามัคคีต่อกัน ทั้งทหาร, ตำรวจ และพลเรือน เพราะความสำเร็จในภารกิจใด ๆ ก็ตามย่อมขึ้นอยู่กับความสามัคคี โดยเฉพาะงานของชาติในยามนี้ เป็นสิ่งจำเป็นที่พวกเราทุกคนจะต้องมีความสามัคคีต่อกันให้แน่นแฟ้นที่สุด

ข้าพเจ้ามีความสำนึกอยู่เสมอในหน้าที่ของข้าพเจ้า ในการที่จะต้องช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินไทยอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งชีวิต เพราะบรรพบุรุษของเราท่านได้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิตแลกมา จึงได้เป็นมรดกตกทอดมาถึงพวกเราในปัจจุบันนี้ ฉะนั้นในความรู้สึกของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าพร้อมเสมอที่จะเป็นเพื่อนกอดคอร่วมเป็นร่วมตายกับพวกท่าน ข้าพเจ้าจะไม่ยอมถอยหนีเอาตัวรอดเป็นอันขาด ขอให้พวกท่านทั้งหลายจงมีความเชื่อมั่นในตัวข้าพเจ้า

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณพวกท่านทุกคนอีกครั้งหนึ่ง ที่ได้ให้เกียรติต้อนรับข้าพเจ้าและคณะในวันนี้เป็นอย่างดี แม้ข้าพเจ้าจะมีโอกาสเพียงเล็กน้อยที่ได้มาเยี่ยมพวกท่าน แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าได้รับยังความประทับใจแก่ข้าพเจ้าอย่างล้นเหลือ ข้าพเจ้าขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก

จึงช่วยปกป้องบันดาลให้ท่านทั้งหลายมีความสุขความเจริญ มีพละทานมัยสมบุรณ์
เพื่อจะได้ช่วยกันปฏิบัติงานให้แก่บ้านเมืองได้อย่างเต็มที่ สวัสดิ์ ขอขอบคุณ”

คำปราศรัยใน ครั้นนั้น นาวิกโยชิน ถือว่ามีค่ายิ่ง และในโอกาส ต่อมา
ทหารนาวิกโยชินได้นำมาอ่านสู่กันฟังอยู่เสมอ

ฯ พณฯ ได้ตรวจหน่วยภายในค่ายทางรถยนต์ และได้เห็นความพร้อม
เพรียงของอาวุธยุทธภัณฑ์ต่าง ๆ อันเป็นผลให้ฯ พณฯ ไว้วางใจ โดยได้กล่าวกับ
ผู้บัญชาการทหารเรือ ณ สนามบินท่าใหม่ว่า ปลาบปลัมและไว้วางใจในความพร้อม
เพรียงของหน่วยนี้ กับให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ตามที่ปรากฏแต่สายตาประชาชน
ในระหว่างนั้นแล้ว

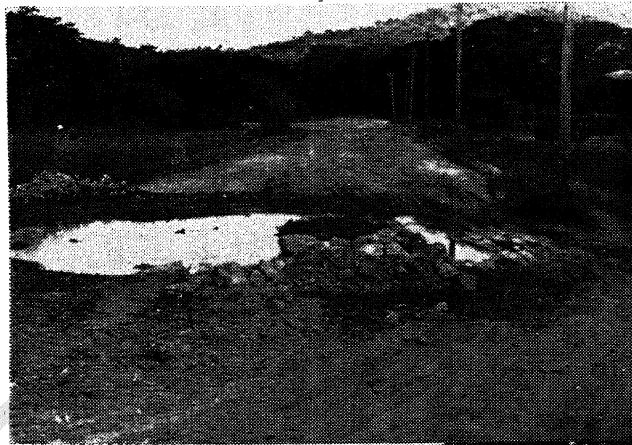
นอกจากนี้ฯ พณฯ ได้สนับสนุนให้มีการอยู่ดีกินดีใน หน่วย นาวิกโยชิน
กล่าวคือ ปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ในโอกาส ที่มีการ สับเปลี่ยน หน้า ที่ ผู้บัญชาการ กรม
นาวิกโยชิน ในวาระนั้นผู้บัญชาการกรมนาวิกโยชินที่รับหน้าที่ใหม่ จึงได้ไปเยี่ยม
คำนับฯ พณฯ ณ บ้านพักรับรองแหลมแท่น จากการซักถามความเป็นอยู่ภายในหน่วย
นาวิกโยชิน ฯ พณฯ จึงได้ทราบและเห็นความจำเป็นในการพัฒนาเส้นทางต่าง ๆ
เพื่อการอยู่ดีของข้าราชการทหารนาวิกโยชิน ถนนสายต่าง ๆ ที่ฯ พณฯ อุปการะให้
ทำการพัฒนา คือ

๑. ถนนเสนาพิทักษ์
๒. ถนนพลองอาจ
๓. ถนนเวหาสน์ประเวศ

อันเป็นถนนสายสำคัญที่ผ่านหน่วยทหารและที่พักข้าราชการนาวิกโยชิน มีความ
ยาวรวมทั้งสิ้น ๒,๘๐๐ เมตร

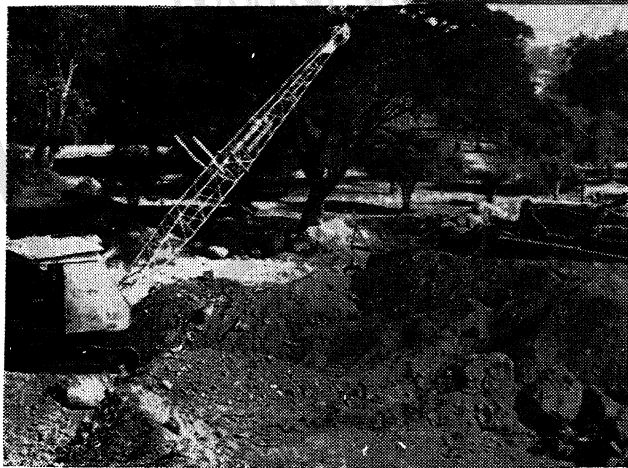
ถนนสายต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ได้สร้างมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยตั้งกรมนาวิก-
โยชินครั้งแรก แต่มีสภาพเป็นถนนดินลูกรัง ขรุขระทุรุดโทรมมาก เพราะถูกภัย
ธรรมชาติ คือ ฝนตกหนัก เป็น ครั้งคราว อยู่เสมอ ฉะนั้น สภาพของถนน จึงเป็น
อุปสรรคต่อการสัญจรอยู่ตลอดเวลา

การพัฒนาถนนในกรมนาวิกโยธิน

ก่อนพัฒนา

ระหว่างพัฒนา

เครื่องทุ่นแรง

จาก ทบ.

โครงการพัฒนาดนดังก้าวนี้ ลำพังกองทัพอากาศทำได้ยาก เพราะมีงบประมาณจำกัด และรักษานโยบายประหยัด ฉะนั้น การปรับปรุงพัฒนาจึงได้รับความร่วมมือจากหน่วยต่าง ๆ คือ กรมทางหลวงแผ่นดิน หน่วยทหารช่างของกองทัพบก และหน่วยในพื้นที่สหประชาชาติ จึงเป็นผลให้งานลุล่วงไปด้วยความรวดเร็ว โดยลำดับ และตามแผนงานมีวัตถุประสงค์ที่จะได้ถนนในลักษณะลาดยางแอลฟัทที่ผิวจราจร ๕ และ ๖ เมตร ให้ถนนเป็นลูกรังกว้างข้างละ ๒ เมตร ประกอบกับการระบายน้ำที่ถูกลักษณะ

การที่ได้พัฒนาครั้งนี้ ก็เป็นผลมาจาก ความกรุณาของ ฯพณ ฯ เป็นหลัก และนับว่าเป็นงานชิ้นสุดท้ายของ ฯพณ ฯ ที่ให้ไว้แก่นาวิกโยธิน ฉะนั้น ทุกโอกาสที่ชาวนาวิกโยธินได้ใช้ หรือเกี่ยวข้องกับถนนดังกล่าวแล้ว ย่อมระลึกถึง ฯพณ ฯ อยู่เสมอไม่วันลืมเลือน

ด้านการศึกษา

ฯพณ ฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากคำขวัญของ ฯพณ ฯ ที่ได้ให้แก่โรงเรียนนายทหารเรือ ตอนหนึ่งว่า

“ การเตรียมพร้อมที่สุดของทหารในยามปกติก็คือ การหมั่นฝึกและศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการรบมากที่สุด ในสมัยปัจจุบันนี้ บรรดาวิทยาการทั้งหลาย ในโลก ได้เจริญก้าวหน้า ไปอย่าง รวดเร็ว มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับวิทยาการทางทหารด้วยแล้ว แทบจะกล่าวได้ว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วที่สุด ฉะนั้น การต้องคอยหมั่นติดตามให้ทันกับความก้าวหน้าของบรรดาวิทยาการอยู่เสมอ จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนนายทหารทั้งหลาย ”

ฯพณ ฯ ได้สนับสนุนให้มีการศึกษาอบรมแก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ ของกองทัพอากาศและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรของโรงเรียนต่าง ๆ ให้ทันสมัย สอดคล้องกับ

ความก้าวหน้าทางวิชาการปฏิบัติการยุทธได้ตามเหตุการณ์ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่แก่บรรดาองค์บุคคลในราชนาวิให้สูงขึ้น และให้มีการเปิดการศึกษา โรงเรียนนายทหารชั้นต้น โรงเรียนนายทหารเรืออาวุโส และวิทยาลัยการทัพเรือ เพิ่มขึ้นในระยะ ๒ ปีที่ผ่านมา

ฯพณฯ ได้ให้คำพิพากษาสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยการทัพเรือ รุ่น พ.ศ. ๒๕๐๕ ไว้ว่า

“ในปัจจุบัน เอกราชและอธิปไตยของชาติมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของกำลังทัพแต่อย่างเดียว จักต้องขึ้นอยู่กับพลังในทางเศรษฐกิจสังคม และในทางการเมืองด้วย เหตุนี้ผู้นำชาติต้องรับผิดชอบในการป้องกันเอกราชของชาติตลอดจนราชบัลลังก์ จำต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่กล่าวมานั้นอยู่เสมอ จึงจะได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่ไม่ประมาท

การศึกษาในวิทยาลัยการทัพเรือ นอกจากจะให้คุณประโยชน์ในทางเพิ่มพูนความสามัคคี ยังจะเป็นผลดีต่อการประสานงานของท่านทั้งหลายได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย ท่านจะมีโอกาสได้ทบทวนการศึกษา จะได้รับและเพิ่มพูนวิชาความรู้ใหม่ๆ และในประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุด ท่านจะได้มีโอกาสนำเอาวิชาการเหล่านั้น มาสำรวจตรวจสอบกับความชำนาญงานที่ผ่านมา ว่ามีสิ่งใดควรแก่การแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง ถ้าท่านผู้ใดศึกษามาจนได้แนวความคิดเช่นนี้ก็ตอ้งนับว่า การศึกษาในวิทยาลัยการทัพเรือของท่าน ได้ผลสมความมุ่งหมายของทางราชการแล้วเป็นอย่างน้อย

ขอให้นักศึกษาวิทยาลัยการทัพเรือทุกท่าน จงได้รับความรักและความปรารถนาดีจากใจจริงของข้าพเจ้า และขอให้ทุกคนจงประสบผลสำเร็จในทางสร้างแนวความคิด อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่การป้องกันประเทศชาติที่รักยิ่งของเราสืบไป”

สำหรับโรงเรียนนายทหารเรือชั้นต้น ซึ่งจบการศึกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔
ฯพณฯ ได้กรุณาให้คำขวัญไว้ว่า

“การเตรียมพร้อมของทหารในยามปกติ ย่อมไม่มีอะไรดีเท่ากับการฝึกและการศึกษา ในสมัยปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ มีความวิวัฒนาการก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก ฉะนั้นผู้ที่ไม่ประมาทจึงต้องหมั่นขะมักเขม้นศึกษา เพื่อติดตามความก้าวหน้าของวิทยาการอยู่เสมอ นายทหารคือจักรกลอันสำคัญของกองทัพ ถ้าบรรดาจักรกลเสื่อมสมรรถภาพ กองทัพจะก้าวหน้าได้อย่างไร ดังเรือบท่เครื่องจักรเสียตัวเรือกก็จะต้องตกเป็นเป้ากระสุนปืนเข้าศึกไปเท่านั้น

ด้วยความสำคัญที่อุปมาขาน ข้าพเจ้าจึงมีความปลาบปลื้มยินดีที่ได้ทราบว่า บรรดานายทหารนักเรียนโรงเรียนนายทหารเรือชนชั้นพรคนาวิน ทร์ก ทุกคนจะได้สำเร็จการศึกษาออกมาเป็นรุ่นที่ ๑ ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วยใจจริงต่อผลสำเร็จของทุกท่าน และขอถือโอกาสนี้ตักเตือนทุกคนด้วยความหวังดีว่า จงอย่าได้ละทิ้งการศึกษาเสีย ขอจงได้มีมานะอุตสาหะ ทั้งในการฝึกการศึกษา และในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติและกองทัพเรือของตนด้วยความซื่อสัตย์ขยันขันแข็ง อดทน สามัคคี และด้วยความหวังดีต่อส่วนรวมโดยแท้จริง

ขอให้ท่านที่รักทุกท่าน จงประสบแต่ความสุขความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป”

นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังมีความหวังใจต่อบรรดานักเรียนนายเรือ ซึ่งสำเร็จการศึกษาเป็นนายทหารใหม่ จึงได้ให้คติเตือนใจเพื่อนำไปเป็นหลักประกอบการปฏิบัติงานในอนาคตไว้อย่างน่าฟัง คือ

“การเป็นนายทหารสัญญาบัตรเป็นการเริ่มชีวิตใหม่ ไม่เหมือนกับเมื่ออยู่ในสภาพนักเรียนในโรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรือ หรือโรงเรียนนายเรืออากาศ ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับบัญชาทหารทั้งสามกองทัพ อยู่ในปัจจุบัน ได้เห็นความก้าวหน้าหรือหยุดชะงักของนายทหารทั้งผู้ใหญ่และผู้น้อยมามากต่อมากด้วยกันและมีความคิดเห็นเป็นส่วนตัวว่า อนาคตในการรับราชการของนายทหารขึ้นอยู่กับ การเริ่มต้นอยู่มิใช่น้อย จึงขอถือโอกาสฝากข้อควรระลึกไว้เป็นคติเตือนใจในวาระที่พวกท่านจะออกมารับราชการเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติครั้งนบางประการ คือ

๑. จึงมีความมั่นใจอยู่เสมอที่จะเป็นนายทหารที่ดีของกองทัพ ดังพร้อมทั้ง
ความรู้ความสามารถและความประพฤติ

๒. วางตัวให้เหมาะสม เป็นที่ไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ใหญ่
เป็นที่รักใคร่นับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนบุคคลทั่วไป

๓. ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทุกเรื่อง ที่ได้รับ มอบหมาย ด้วย ความ รอบคอบ
ใช้หลักวิชาและมีมานะอดทน

๔. อย่าปล่อยเวลาให้ล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ หมั่นศึกษาพิจารณา
และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ใส่ตัว จึงเป็นนายทหารที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์

หวังว่าคติเตือนใจเหล่านี้จะยังฝังแน่นอยู่ในความทรงจำและเป็นบันไดนำ
นายทหารรุ่นหลังสามกองทัพก้าวหน้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ขอให้ทุกท่านโชคดี
มีชัยตราสารอันราบรื่นและสูงส่ง”

นอกจากการศึกษาภายในประเทศดังได้กล่าวแล้ว ฯพณฯ ยังได้ให้การ
สนับสนุนให้กองทัพเรือได้จัดส่งนายทหาร นักเรียนนายเรือ พันจ่า และจ่าไปฝึกหัด
ศึกษาและดูงานยังต่างประเทศ ตลอดจนได้จัดให้ไปทำการศึกษานานาชาติทั้งภายใน
ประเทศและต่างประเทศที่ใกล้เคียงอีกด้วย

อนึ่ง ฯพณฯ ได้กรุณาอนุมัติเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อก่อสร้างตึกเรียนทบอม
พระจุลจอมเกล้า ฯ และตึกเรียนนอกหลังหนึ่งที่โรงเรียนสัตหีบ ตึกหลังนี้มชื่อ
“ตึกสฤษดิ์” เพื่อใช้เป็นตึกศึกษาของบุตรข้าราชการในกองทัพเรือ และประชาชน
ในพนทดังกล่าว

ด้านสวัสดิการ

“ความผาสุกของประชาชนเป็นยอดปรารถนาของข้าพเจ้า”

จากคำขวัญที่สนแต่ลึกซึ้ง เมื่อสอบกับพฤติกรรมที่ผ่านมาย่อมเป็นที่
ประจักษ์ชัดว่า ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มีความห่วงใยประชาราษฎร์

ในด้านสุขภาพอนามัย ปรารถนาที่จะช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุข โดยที่เล็งเห็นว่า การก่อการกำเริบเลิ็บสานในทางเลวร้าย ด้วยการยุยงส่งเสริมของฝ่ายตรงกันข้ามกับ ประชาชาติโลกเสรีจะมีขึ้นมิได้ หากรัฐบาลได้เข้าถึงจิตใจประชาชนพลเมืองที่ยัง ค้อยในสภาพต่างๆ อาทิเช่น การศึกษา การอาชีพ การอยู่ดีกินดีตามควรแก่อัตภาพ และสุขภาพอนามัย ความเจ็บไข้ได้ป่วยทงมวล ดังนั้น ฯพณ ฯ จึงได้ริเริ่มหน่วย พัฒนาเคลื่อนที่ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนพลเมืองในท้องถื่นทุกรัฐันดาร

กรมแพทยทหารเรือเป็นอกหน่วยหนึ่งที่ ฯพณ ฯ ได้ให้การสนับสนุนกจิ การแพทยทงทางอ้อมและทางตรงกล่าวคือ

การสนับสนุนโดยทางอ้อม

กรมแพทยทหารเรือ ได้พิจารณาเห็นว่ายาและเวชภัณฑ์ทางการจัดหา ไว้เพื่อบำบัดรักษาโรคผู้บวยตามหน่วยโรงพยาบาลต่าง ๆ นั้น มีจำนวนและชนิด ไม่มากนัก เนื่องจากเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อย เมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น โดยที่นายแพทย์ได้ตรวจและวินิจฉัยโรคของผู้บวยแล้ว เห็นสมควรจะต้องใช้ยา ชนิดที่มคุณภาพดีกว่าและใหม่กว่า เพื่อช่วยชีวิตผู้บวยด้วยโรคนั้น ๆ ไว้ แต่ยา ชนิดนั้นหาไม่ได้ในโรงพยาบาลต้องไปซ้อหานอกโรงพยาบาล ตามท้องตลาด ราคา ก็ย่อมแพงเพราะเป็นการค้า เพื่อแก้ไขภาวการณ์เช่นนี้ ในปี ๒๕๐๑ กรมแพทย ทหารเรือจึงให้หน่วยโรงพยาบาล จัดกิจการยาสวัสดิการชน จัดหาขายชนิดคุณภาพดี ราคาแพง มาบริการโดยคิดราคาต้นทุน หรือคิดกำไรเพียงเล็กน้อย ทงนเพื่อหมุน เวียนจัดหายาเหล่านี้ไว้บริการต่อไปอีก ดังนั้นเป็นการช่วยเหลือแบ่งเบากำลังทรัพย์ และเวลาที่ผู้บวยต้องออกไปซ้อหาตามท้องตลาด กับทงย่นเวลาให้ผู้บวยได้รับการ บำบัดรักษาโรคได้เร็วขึ้น การจัดบริการยาสวัสดิการชนในหน่วยโรงพยาบาลต่าง ๆ ของกรมแพทยทหารเรือนี้ ตรงกับความประสงค์ของ ฯพณ ฯ ที่ห่วงใยในการบำบัด ทุกข์บำรุงสุข ต่อประชาชนพลเมืองผู้บวยไข้ทงหลาย ดังได้มีมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อมกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้โรงพยาบาลทั้งภายในและภายนอกจังหวัดพระนคร
ธนบุรี ดำเนินการจัดตั้งบริการยาสวัสดิการขึ้น เพื่อความสะดวกและแบ่งเบาภารกิจ
ในด้านการบำบัดรักษาโรคและทั้งงบประมาณ การจัดหาและเวชภัณฑ์ด้วย

ความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งของ
กิจการโรงพยาบาล อันที่จริงโดยทั่วไปแล้ว ผู้ที่ยังมิได้เจ็บไข้ได้ป่วยส่วนมาก
มักไม่ใคร่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือนโรงพยาบาลเท่าใดนัก เพราะถือเสียว่าในโรง
พยาบาลทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในสภาพเป็นที่เศร้าสลด รันทด หดหู่ เนื่องด้วยการเจ็บไข้
ได้ป่วยนานาประการ หากความเจริญตาเจริญใจมิได้ ดังนั้น โรงพยาบาลจึงจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องรักษาความสะดวก ความสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
อาคารสถานที่ และบริเวณให้คงสภาพอยู่เสมอเป็นนิจ นับเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง
ซึ่งช่วยในการบำบัดรักษาโรคแก่ผู้ป่วยด้วยเหมือนกัน ทั้งยังเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ที่ยัง
มิได้รับความทุกข์เนื่องจากการเจ็บไข้ ได้ไปเยี่ยมเยือนโรงพยาบาล เพื่อรับการ
ตรวจแนะนำเนื่องในการป้องกันโรค และสุขภาพอนามัยของแต่ละบุคคลได้อีก
โสดหนึ่งด้วย

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ฯ พล ฯ นิยมการออกตรวจความสะดวก ความ
เป็นระเบียบเรียบร้อยของถนน และอาคารบ้านเรือนโดยทั่วไป ทั้งในและนอก
จังหวัดพระนครธนบุรี ฯ พล ฯ ได้เคยมาตรวจตามถนนตากสินและผ่านโรงพยาบาล
สมเด็จพระปิ่นเกล้า ได้กล่าวชมเชยความสะดวก ความสวยงาม ความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย ของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าผ่านพลเรือเอก หลวงชำนาญ-
อรรถยุทธ์ อดีตผู้บัญชาการทหารเรือ และได้ฝากคำแนะนำไว้ว่าโรงรถยนต์ที่สร้าง
ใกล้ซิดก้าแพงหน้าโรงพยาบาลนั้น ไม่เหมาะสมจะทำให้ลดความสง่างามลงไป
และทางโรงพยาบาลก็ได้อ้ายโรงรถยนต์ไปสร้าง ณ ที่ควรแห่งอื่น ฉะนั้น เป็นต้น

การสนับสนุนโดยตรง

กองทัพเรือได้อนุมัติจัดสร้างตึกรังสีวิทยาขึ้นภายในบริเวณ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า เพราะตึกรังสีวิทยาเดิมที่โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพฯ เป็นอาคารเล็กชั้นเดียวคับแคบไม่พอบรรจุเครื่อง X-Ray ที่ทันสมัย ทร. ช่วยเหลือให้แก่กิจการแพทย์ทหารเรือ คือเครื่อง X-Ray ขนาด ๒๐๐ MA ๓ เครื่องสำหรับตรวจเครื่อง X-Ray ขนาดเล็กอีก ๒ เครื่อง และเครื่อง X-Ray ขนาด ๑๔๐ KVP กับขนาด ๒๕๐ KVP สำหรับรักษาอีก ๒ เครื่อง กับมีเครื่องอบ เครื่องนวด เครื่องแช่ และเครื่องอุตราไวโอเล็ต ส่วนแร่เรเดียมพร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์สำหรับรักษาโรคมะเร็ง ซึ่งกรมแพทย์ทหารเรือจัดซื้อหาไว้ ก็ยังไม่เหมาะสมควรลดภัยเพียงพอ ประกอบทั้งผู้ช่วยที่มารับการตรวจบำบัดทางแผนกรังสีวิทยาก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

แต่เนื่องจากงบประมาณที่กองทัพเรือได้รับจัดสรรมานั้น มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายมาเพื่อการก่อสร้างนี้ได้ กองทัพเรือจึงได้ทำเรื่อง เสนอกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเรียน ฯพณฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้ว เห็นความจำเป็นตามที่กองทัพเรือรายงานขออนุมัติเงินรายได้สลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน ๒,๐๕๐,๐๐๐.๐๐ บาทถ้วน ซึ่ง ฯพณฯ ก็ได้กรุณาอนุมัติสั่งจ่าย นอกจากจะอนุมัติสั่งจ่ายเพื่อใช้ในการก่อสร้างแล้ว ฯพณฯ ยังกรุณาอุดหนุนมาเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างตึกเมื่อวันที่ ๒๗ ก.ค. ๒๕๐๕ ต่อเมื่อการสร้างตึกรังสีวิทยา ภายในโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว กองทัพเรือได้ระลึกถึงคุณความดีของ ฯพณฯ จึงตั้งชื่ออาคารหลังนี้ว่า “ตึกรังสี ธนะรัชต์” เพื่อเป็นเกียรติยศสำหรับ ฯพณฯ สืบไป

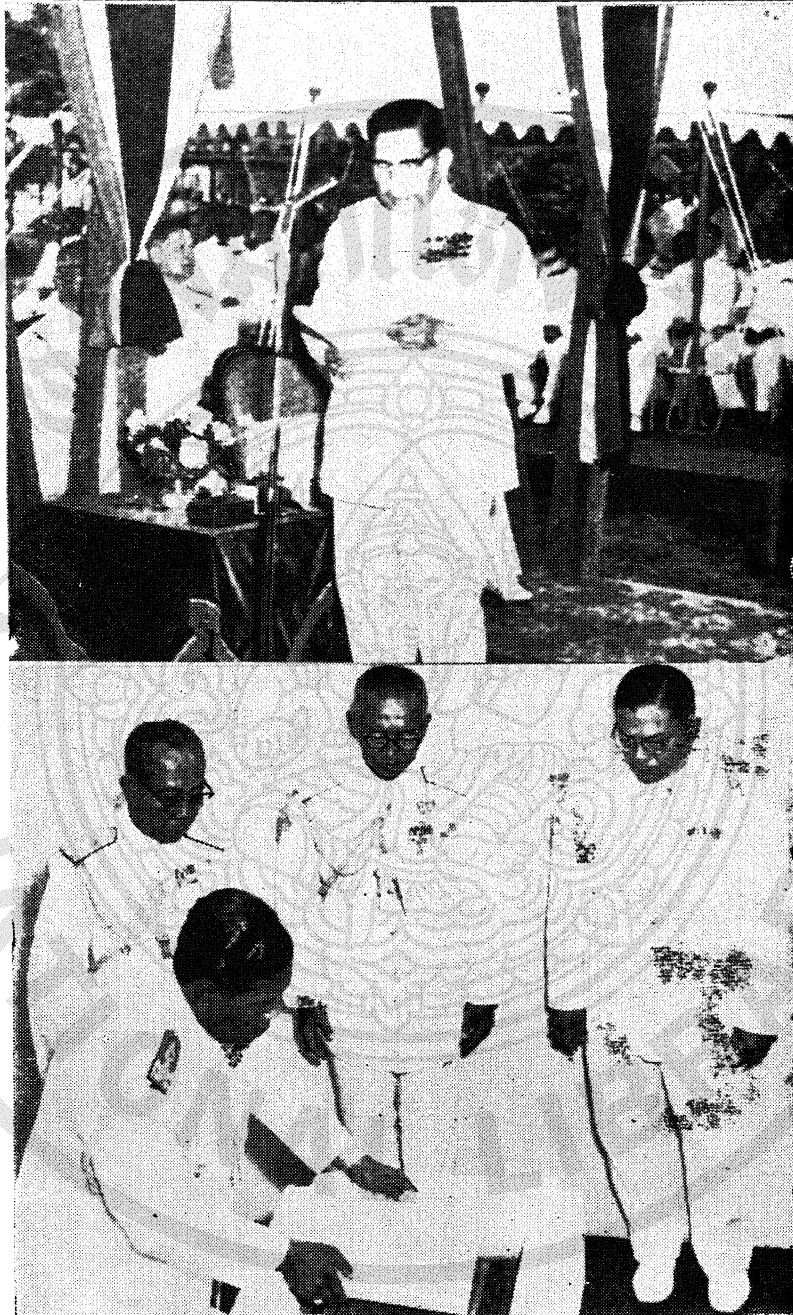
คำกล่าวของ ฯพณฯ ในพิธีวางศิลาฤกษ์ตึกรังสีวิทยา โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า

“ท่านผู้บัญชาการทหารเรือและผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ข้าพเจ้ามีความยินดี
เป็นอันมาก ที่ได้มาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ตึกรังสือวิทยา ของโรงพยาบาลสมเด็จพระ
ปิณฑเกล้าในวันนี้ และรู้สึกดีใจที่ได้เห็นกิจการของโรงพยาบาลสมเด็จพระ
ปิณฑเกล้า และกิจการแพทย์ของกองทัพเรือ อันมีท่านแม่ทัพเรือเป็นประธาน ได้
เจริญก้าวหน้าและขยายกิจการออกไปอีกเป็นอันมาก จึงขอขอบใจท่านผู้บัญชาการ
ทหารเรือ ตลอดจนเพื่อนนายทหารเรือทุกคนที่ได้เอาใจใส่ และที่มมีส่วนช่วยกัน
สร้างสรรค์ความเจริญให้แก่กิจการแพทย์ทหารเรือไว้เป็นอย่างมาก ณ ที่นี้ด้วย

ย่อมเป็นความจริงตามที่ท่านผู้บัญชาการทหารเรือได้กล่าวมา ที่ว่ารังสือ
วิทยาเป็นสาขาของกิจการแพทย์อันสำคัญในการตรวจและบำบัดโรคประการหนึ่ง จึง
เป็นการสมควรแล้ว และข้าพเจ้าก็ขอชมเชยด้วยความจริงใจ ที่กรมแพทย์ทหารเรือ
ได้เอาใจใส่พยายามขยายกิจการในด้านนี้ให้มีความเจริญยิ่งขึ้น ถึงกับ ได้ซื้อเครื่อง
ฉาย X-Ray เรเดียม อันมีประโยชน์ล้ำค่าและมีราคาแพงมากมาไว้ใช้งานในการ
ตรวจรักษาพยาบาลอย่างจริงจัง ข้าพเจ้าเองรู้สึกว่ามีโชค และมีความภาคภูมิใจ
เป็นอย่างมาก ที่ได้มีส่วนช่วยในการหาทุนมาก่อสร้างอาคารสำหรับงานนี้ด้วย
ข้าพเจ้าขอแสดงความหวังว่า ความพยายามของข้าพเจ้ากับกองทัพเรือที่ได้มีส่วนร่วม
ในการก่อสร้างสถานตรวจและบำบัดโรคภัย ให้แก่เพื่อนทหารเรือที่รักทั้งหลาย
ตลอดจนประชาชนที่ต้องทนเวทนาต่อโรคภัยไข้เจ็บในครั้งน คงเป็นถาวรวัตถุผูกพัน
จิตใจของเรา ในอันที่จะช่วยกันสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาติ และ
สร้างความผาสุกให้แก่พี่น้องราษฎรที่รักทั้งหลายสืบไป

อนึ่ง สำหรับหน่วยจัสแม็กแห่งประเทศไทย ที่ได้กรุณามอบเครื่องฉาย
X-Ray ให้แก่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิณฑเกล้านี้ ในนามของกองทัพไทย ข้าพเจ้า
ขอขอบใจเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมหามงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์
ตึกรังสือวิทยาของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิณฑเกล้า ณ บัดนี้ และขออ้อมจิตอธิษฐาน
ต่อพระวิญญูญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของสมเด็จพระปิณฑเกล้า ตลอดทั้งคุณพระรัตนตรัย

พิธีวางศิลาฤกษ์ตึกรังสีวิทยา

NATIONAL LIBRARY

ตีกรังสี่ชณะรัชต์

และปวงสังคตสัตว์ทั้งหลายในสากลพิภพ ขอได้ดลบันดาลให้กรก่อสร้างอาคาร
หลังนี้ จึงเป็นผลสำเร็จด้วยดี เพื่อจะได้เป็นสถานที่ใช้ในการรักษาพยาบาล อัน
จะเป็นทานแก่ผู้เจ็บไข้สมดังเจตจำนงหมายของกองทัพเรือทุกประการ ”

ฯ พณฯ ได้ตั้งใจไว้ว่าจะมาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารหลังนี้ตามที่กอง
ทัพเรือจะกำหนด แต่ถึงเหตุอันเป็นไปอย่างสุดวิสัย ที่ ฯ พณฯ ได้มาถึงแก่
อสัญกรรมเสียก่อน จึงเป็นที่น่าเสียดายยิ่งนัก ตามที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า
ด้วยการสนับสนุนของ ฯ พณฯ อย่างจริงจัง กิจการแพทย์ทหารเรือจึงได้รับการ
พัฒนาให้เจริญรุดก้าวหน้าต่อไปในด้านวิชาชีพ กำลังพล และอาคาร เพื่อบริการ
แก่ทหารและประชาชนพลเมืองผู้ได้ทุกข์ เพราะการเจ็บไข้ได้พยาธิให้สมกับที่
ฯ พณฯ ได้มุ่งมาดปรารถนาและตั้งปณิธานไว้ว่าจะบำบัดทุกข์บำรุงสุขประชาราษฎร์
ด้วยหลักปรัชญาสี่ ทุกประการ

นอกจากนั้น ฯ พณฯ ยังมีความห่วงใยในความเป็นอยู่ของทหาร ในยาม
ที่มีโอกาสว่างก็ได้ไปตรวจเยี่ยมตามโอกาสอันควร ดังจะเห็นได้จากการไปเยี่ยม
หน่วยทหารเรือและทหารอากาศที่สตั๊บบ์ และได้กล่าวคำปราศรัยไว้ ดังต่อไปนี้

“พี่น้องทหารเรือและทหารอากาศทั้งหลาย วันนี้อาพเจ้าได้มี
โอกาสมาเยี่ยมเยือนบรรดาพี่น้องทหารเรือและทหารอากาศ ณ สตั๊บบ์ ซึ่ง
เจตนาคิดใจจะมาเยี่ยมเยือนนานแล้ว หากแต่ไม่มีโอกาสประกอบทั้งต้อง
เดินทางไปรักษาตัว ณ ต่างประเทศ คราวนี้ได้มีโอกาสและกลับมาเยี่ยมประเทศ-
ไทยชั่วคราว จึงคิดว่าควรมีโอกาสเยี่ยมเยือนบรรดาพี่น้องทหารหลาย ๆ
แห่งเท่าที่สามารถจะไปปรากฏกายได้ อย่างน้อยที่เราได้อยู่ร่วมกันและในฐานะ
ที่ข้าพเจ้าเป็นผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุด ก็ควรได้มีโอกาสมาพบปะกับผู้ใต้บังคับ
บัญชาตามสมควร ท่านทั้งหลายได้ทราบแล้วว่าข้าพเจ้าต้องประกอบภารกิจอยู่
หลายอย่างหลายประการ นับตั้งแต่เริ่มต้นมาในเรื่องเกี่ยวแก่ประเทศชาติประกอบ
ทั้งสุขภาพของข้าพเจ้ายังไม่ดีพอ จึงไม่มีโอกาสที่จะมาเยี่ยมเยือนเร็วนัก ฉะนั้น
เมื่อใกล้ กำหนดวันที่ จะกลับ จึงถือโอกาส วันนี้ มาพบปะ กับ ท่าน ตาม สมควร เพราะ
ข้าพเจ้าต่าง ๆ ก็ปรากฏออกไปมั่งทั้งดี และ ไม่ได้ว่า ข้าพเจ้าบวดยเจ็บมากจนไม่สามารถที่จะ

เยี่ยมชมหน่วยทหารเรือและทหารอากาศที่สัตหีบ

ทำงานได้ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงถือโอกาสมาปรากฏกายให้ท่านทั้งหลายเห็นด้วย
ตนเองว่า ข้าพเจ้ายังมีความสามารถเพียงพอที่จะบริหารกิจการและทำงานการ
ได้ และประกอบทั้งตามประเพณีคนไทยเราก็คงจะได้มีโอกาสพบปะกันบ้างตาม
สมควร สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวแก่การปฏิบัติของทหารทั้งหลายนั้น ข้าพเจ้าได้มีโอกาส
ชี้แจงแก่บรรดา นายทหารผู้ใหญ่ ซึ่งได้ มีการประชุมกัน แล้ว ที่กรุงเทพฯ ว่าควรจะมี
แนวทางปฏิบัติอย่างไร ฉะนั้นข้าพเจ้าจะเว้นเสียไม่กล่าวถึงสิ่งเหล่านั้นอีก เพราะว่า
วันนี้อาจถือว่าการมาเยี่ยมเยือนและพบปะกับท่าน เป็นการในทางส่วน
ตัวเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามในการมาพบปะวันนี้ก็อดเว้นเสียมิได้ที่จะกล่าวกับท่าน
ตามวิสัย ของ ทหารใน ระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย เมื่อ พบกัน ก็ต้อง กล่าวบ้าง เป็น ธรรมดา
ในประการแรกที่ข้าพเจ้าจะขอกล่าวก็คือ ข้าพเจ้าขอรับรองให้บรรดาเพื่อนทหารทั้ง
ทั้งหลาย นายทหาร นายสิบ พลทหาร และพนักงานต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่
ในบริเวณแห่งนี้มีความเชื่อมั่นใน ผู้บังคับบัญชา ของตน และ ต้องฟังคำสั่ง ของผู้บังคับ
บัญชาของตน โดยเรียบร้อย มีระเบียบแบบแผน เพราะทหารของเรานั้นเป็นผู้ที่ถือ
อาวุธ หากว่าไม่มีวินัยและไม่มีระเบียบแบบแผน ก็เสมือนหนึ่งกองโจร ซึ่งสิ่ง
เหล่านั้นข้าพเจ้าเชื่อว่าบรรดาทหารทั้งหลาย จะได้รับการอบรมจาก ผู้บังคับบัญชาที่กล้า
จิตของท่านอยู่แล้ว ซึ่งข้าพเจ้ากล่าวขึ้นมานี้มาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนั้นก็ให้ท่าน
สำนึกว่าท่านเองจะต้องกระทำตนให้เป็นเยี่ยงอย่างในทาง ที่งามแก่บรรดาประชาชน
และต้องกระทำตนให้เป็นผู้มีศีลธรรมที่งาม โปรดอย่าลืมนึกว่าสิ่งใดที่เราไม่ชอบนั้น
ประชาชนก็ไม่ชอบเช่นเดียวกัน เป็นทหารนั้นต้องมีความเด็ดขาด แต่ทว่าความ
เด็ดขาดนั้นไม่ใช่ไปกดขี่ข่มเหงทำให้ประชาชนเดือดร้อน หรือปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่
ดีไม่งาม ท่านทั้งหลายจงพึงเข้าใจ ว่าการปฏิบัติตน ของท่านนั้น เป็นที่ สังเกตแก่
ประชาชนโดยทั่วไปตลอดจนทางหนังสือพิมพ์ด้วย สิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ท่านพึง
สำนึกไว้เป็นอย่างมาก โปรดระลึกว่าเกียรติของท่านเพียงคนเดียวนั้นคือเกียรติยศ
ของคนทั้งสามกองทัพ ถือว่าเป็นเกียรติยศของคนส่วนรวม ซึ่งผิดกับเมื่อครั้งท่านเป็น
พลเรือนซึ่ง ถ้าท่านได้ ทำผิด ก็เป็น ความผิด ของ ท่านแต่ผู้เดียว เท่านั้นไม่ยุ่งเกี่ยวแก่

ผู้นั้น ซึ่งเมื่อท่านเข้ามารับราชการทหารแล้วย่อมหมายถึงเกียรติส่วนรวมโดยเฉพาะ
ฉะนั้นท่านจะต้องปฏิบัติตัวของท่านให้เป็นผู้มีศีลธรรมและเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน
โดยทั่วไป และประการที่สำคัญที่สุด ท่านจะต้องเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด
อยู่เสมอ ในเรื่องต่อไป ก็คือเรื่องการปฏิบัติตนหรือเรื่องการทำงานของ ท่าน เฉพาะ
อย่างยิ่งก็คือนายสิบพลทหาร ซึ่งเป็นของแน่นอนเหลือเกินว่าในการที่ท่านต้องถูก
เข้ามารับราชการทหารนั้นท่านจะต้องมาอบรมวิชาทหาร เพื่อให้ท่านสามารถที่จะ
ปฏิบัติการรบได้ทุกขณะและเหตุการณ์ของโลก ถ้าท่านเป็นผู้สนใจแล้วจะเห็นได้ว่า
โลกที่มนุษย์เราอาศัยอยู่ในขณะนี้ เต็มด้วยความคับขันขึ้นทุกขณะ การเป็นทหารต้อง
พร้อมที่จะทำการรบได้ทุกขณะ ฉะนั้นเป็นความจำเป็นของท่านที่จะต้องแสวง
หาความรู้ตามหน้าที่ ที่ผู้บังคับบัญชากำหนดให้ทำ ตามที่ท่านได้รับการฝึกหัดและ
รับการอบรมให้อย่างดีที่สุด และเป็นของแน่นอนเหลือเกินในการที่ท่านได้มารับการฝึก
ในการทหารนั้นท่านจะต้องได้รับความเหน็ดเหนื่อยตรากตรำ จะต้องลำบากฝึกกว่า
เมื่อท่านมีชีวิตรอยู่ภายนอก คือเป็นพลเรือน ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ท่านจะต้องพยายาม
อดทน และต้องตั้งหน้าประพฤติดตนตามหน้าที่ของท่านอย่างดีที่สุด สิ่งอะไรที่ท่าน
ได้รับความไม่ยุติธรรม หรือเดือดร้อน ตามระเบียบวินัยทหารแล้วย่อมมีระเบียบที่
จะร้องเรียนตามข้อบังคับตามลำดับชั้น ตั้งแต่ผู้บังคับบัญชาที่ใกล้ชิดจนกระทั่งผ่าน
ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศจนกระทั่งตัวข้าพเจ้า ฉะนั้นข้าพเจ้า
เชื่อเหลือเกินว่าผู้บังคับบัญชาทุกชั้นย่อมจะช่วยทุกข์และบำรุงสุขให้แก่ท่านทั้งหลาย
ให้ได้รับความยุติธรรมด้วยความพร้อมเพรียงกัน ขออย่าได้ไปกระทำในสิ่งที่ไม่ถูก
ต้องตามระเบียบแบบแผน ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่พอใจเป็นอย่างยิ่งก็คือ เช่นการ
ไปร้องเรียนไปพูดไปบ่นกับบุคคลภายนอก เช่นการเขียนข่าวไปให้หนังสือพิมพ์
หรือการกระทำในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้ากล่าวโดยแท้จริงแล้วเป็นเรื่อง
ไร้สาระ บุคคลเหล่านั้นจะช่วยอะไรท่านโดยตรงเหมือนผู้บังคับบัญชาของท่านไม่
ได้ ตรงกันข้ามกลับจะเป็นผลเสียมาถึงหมู่คณะด้วยซ้ำ ซึ่งปรากฏว่าข้าพเจ้าได้
พบเห็นมาเนือง ๆ สิ่งเหล่านี้ข้าพเจ้าขอวิงวอน บรรดาเพื่อน นายทหารตึกทั้งหลาย

จงอย่าได้ประพฤติดุเช่นนั้น และขอให้ปฏิบัติตนอยู่ตามสายการบังคับบัญชาของท่าน
ท่านจะได้รับผลดีเสียกว่า ข้าพเจ้าหวังใจว่าบรรดาเพื่อนทหารทั้งหลายคงมีความ
เข้าใจในสิ่งเหล่านี้ ส่วนตัวข้าพเจ้าเองนั้นยินดีที่จะรับข้อคิดและข้อปรึกษา หรือรับ
ช่วยเหลือความทุกข์ของท่านทั้งหลายตามวิถีทางอยู่เสมอ ข้าพเจ้าจะไม่ทอดทิ้ง
ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน นอกจากนั้นอีกประการหนึ่งก็คือเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการบ้าน
เมือง เพราะในระชนทหารเราเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการบริหารราชการบ้านเมือง ซึ่ง
เป็น สิ่ง สำคัญ ท่านเอง ก็คง จะได้ฟัง ข้อครหา จากสิ่ง ที่ สำคัญ ต่าง ๆ ตาม หลักกฤษฎี
ประชาธิปไตยแล้ว บรรดาประชาชนมีสิทธิที่จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือผู้ทมนานา
ควบคุมในการบริหารได้ แต่ท่านจะต้องไตร่ตรองว่าสิ่งเหล่านั้นถูกต้องหรือไม่ ถ้า
หากว่าท่านสงสัยประการใดก็ได้โปรดไต่ถามผู้บังคับบัญชาของท่าน ข้าพเจ้าเชื่อ
เหลือเกินว่า ผู้บังคับบัญชา ของท่านแต่ละคน แต่ละชั้นถ้าเข้าใจ ก็จะได้ไต่ถามความ
เป็นไปตามลำดับอย่าพยายามข้องใจในสิ่งที่ผิด อย่าไปเข้าใจในสิ่งที่บุคคลภายนอก
มาเผยแพร่โดยไร้เสียซึ่งเหตุผล ผลสุดท้ายตัวท่านก็อาจจะเป้นเครื่องมือของเขาโดย
ไม่รู้ตัว ซึ่งสิ่งเหล่านั้นในฐานะที่เราอยู่ร่วมกันโดยมีระเบียบวินัยและจะต้องกอด
คอร่วมตายด้วยกัน ผู้บังคับบัญชาถือว่าท่านเป็นเพื่อนร่วมชีวิต ฉะนั้นถ้าหากว่า
อะไรที่ข้องใจหรือสงสัย โปรดถามผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น อย่าปล่อยให้เป้น
เครื่องมือของผู้อื่นโดยไม่มีประโยชน์ รังจะเป็นภัยแก่ตัวทั้งสิ้น นอกจากนั้น
ข้าพเจ้า จะชี้ให้เห็น ว่าการ ปกครอง บ้านเมืองสมัยนี้ ส่วนมากทหารทั้งหลาย นั้นเป้น
หลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองเกือบทั่วไป ฉะนั้นถ้าหากทหารเราดำเนินการใน
ทางที่ผิดก็อาจจะเป้นภัยอย่างมหาศาล เพราะทหารเป้นผู้ถืออาวุธ ฉะนั้นจึงได้
กล่าวว่าขอให้ทหารทุกคนจงเป้นผู้มีศีลธรรมมีเหตุผล ฉะนั้นในการบ้านเมืองจะ
อยู่เป้นสุขเรียบร้อย ย่อมขึ้นอยู่กับภาวะของทหารเป้นส่วนใหญ่ เฉพาะอย่างยิ่ง
ท่าน จะเห็น แล้วว่าในการ บริหารในประเทศไทย เรานั รัฐบาล ต้องอาศัย กำลัง ทหาร
หนุนหลัง ถ้าทหารเราไม่หนุนหลังแล้ว เชื่อเหลือเกินว่าประเทศไทยเราจะไปไม่
รอด ข้าพเจ้าเองไม่มีตำแหน่งในการเมืองแต่อย่างใด ข้าพเจ้าพึงพอใจในตำแหน่ง

ข้าพเจ้ารับอยู่คือในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ควบคุมทหารทั้งสามกองทัพนั่นถ้าหากทหารเราดำเนินการไปในทางที่ผิดโดยไม่เข้าใจในกิจการที่ปฏิบัติ และไปสนับสนุนคนที่กระทำผิดแล้ว ก็อาจจะทำให้ บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป อย่างอื่นได้ เฉพาะเหตุการณ์ที่ปรากฏในตะวันออกกลาง ในขณะที่ท่านที่สนใจแล้วจะเห็นว่าถ้าทหารเข้าดำเนินการก็ต้องหมายความว่ายุ่งเหยิงและมีการนองเลือดทั้งสิ้น ดังนั้นสิ่งที่ท่านต้องยึดมั่นในตัวผู้บังคับบัญชาอย่าหลงเข้าใจผิด ข้าพเจ้าขออย่าออกแรงหนึ่งว่าทหารท่านจะทำให้บ้านเมืองอยู่ได้ด้วยความร่วมมือเป็นสุข นอกจากนั้นอีกประการหนึ่งอยากจะขอกล่าว ในการปรับปรุงกิจการทหารนั้น เราได้ รวมทหารทั้งสามกองทัพ เข้าอยู่ใน บังคับบัญชาของผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ เป็นผู้บังคับบัญชาโดยเฉพาะอยู่แล้ว เมื่อก่อนผู้บัญชาการทหารทั้งสามกองทัพ ผู้บัญชาการทหารบก เรือ อากาศ มิได้ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการทหารสูงสุดเสียคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกลาโหมท่านที่เป็นผู้บริหารกิจการราชการและนโยบายของชาติ และในการใช้กำลังที่จะทำอะไรนั้นอยู่ในอำนาจของผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารแต่ละกองทัพรวบรวมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มิใช่เป็นการไฟแสวงหาอำนาจเป็นการส่วนตัว เป็นการบังคับบัญชาทั้งสามกองทัพร่วมกันโดยแน่นแฟ้นซึ่งไม่เหมือนแต่เก่าก่อนซึ่งอาจจะต้องแยกกันออกไป เหมาะสำหรับประเทศเล็ก ๆ แม้ประเทศใหญ่ ๆ บางประเทศก็ได้เริ่มกระทำอย่างนั้นอยู่แล้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกันทั้งงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเกี่ยวข้องทั้งแผนการยุทธการ อะไรอีกหลายอย่างซึ่งไปจากแหล่งเดียวกัน งานจะได้ประสานกัน เพราะในการรบนั้นทหารทั้งสามกองทัพรอบโดยอิสระไม่ได้ จะต้องรวมกันทั้ง บก เรือ อากาศ ฉะนั้นในยามปกติเขาจึงได้ร่วมกันเสียซึ่งแม้แต่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น ประเทศใหญ่ก็ได้ เสนอกฎหมาย อันขึ้นต่อสภาเขาเช่นเดียวกัน แต่บรรดาประเทศเล็ก ๆ ทั้งหลายรอบประเทศเรา นี้ ก็ได้รวมกำลังเข้าทั้งสามกองทัพร่วมกัน ส่วนการบริหารโดยปกติก็ต่างแยกกันทำเหมือนปกติเช่นเดิมทุกประการ ฉะนั้นอันจึงเป็นเครื่องหมายของการที่เราจะต้องร่วม

เป็นร่วมตายร่วมความสามัคคีต่อกันแต่ในยามปกติจนถึงในเวลาสงคราม ข้าพเจ้า
ขอชวนให้บรรดาเพื่อนทหารบก เรือ อากาศ ทั้งหลายจงมีความเข้าใจในหลักการ
เข้าใจในนโยบายและความมุ่งหมายของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ที่เราจะต้องการให้
รวมกำลังกันให้เป็นปึกแผ่นมิให้แตกแยก หรือเข้าใจไป เป็นอย่างอื่นใน ทางปลีกย่อย
ฉะนั้นข้าพเจ้าหวังใจว่าบรรดาเพื่อนทหารเรือ ทหารอากาศ ที่ชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้คงจะ
มีความเข้าใจและจะได้รวบรวมพลังกำลังกันต่อไป เป็นกำลังของชาติอันเข้มแข็ง
เป็นหลักในการปกครองบ้านเมืองในยามปกติ ตลอดจนกระทั่งวิธีการปฏิบัติในยาม
สงครามในต่อไปในเบื้องหน้าด้วย นอกจากนี้ในการที่ข้าพเจ้าได้มาพบปะกับท่าน
ในวันนี้ ข้าพเจ้าไม่มีอะไรจะกล่าวอีกนอกจากข้าพเจ้าถือว่าวันนี้เป็นวันมงคล เป็น
ข้อที่น่ายินดีที่ได้มีโอกาสได้มาพบปะกับเพื่อนร่วมชีวิตทั้งหลายทุกคน ข้าพเจ้าไม่
สามารถที่จะมีโอกาสมาพบกับท่านแต่ละคนแต่ละท่านได้ แต่เฉพาะผู้บังคับบัญชา
ชั้นสูงได้มีการร่วมประชุมได้พบปะกันแล้วที่กรุงเทพ ฯ ได้มีการชี้แจงให้ทราบ
นโยบายกัน และข้าพเจ้าได้เดินทางไปเยี่ยมหน่วยทหารทั่วพระราชอาณาจักรทั้ง
บก เรือ อากาศ แม้จะเห็นตื้นเขินอยู่สักเพียงใดก็ต้องพยายามกระทำ เพราะว่าเวลา
เพียงเล็กน้อยข้าพเจ้าก็ต้องบินกลับกรุงเทพ ฯ และต้องไปทำงานอย่างอื่นต่อไป
ข้าพเจ้าหวังใจว่าบรรดาเพื่อนฝูงทั้งหลายคงเข้าใจตัวผมดี โดยนิสัยส่วนตัวผมแล้ว
ผมมีนิสัยรักใคร่หมู่คณะ และถือเกียรติของทหารเป็นส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสิ่ง
เหล่านี้ในเกียรติประวัติของตัวของข้าพเจ้าคงจะเป็นเครื่องชี้ให้ท่านทั้งหลายได้เข้าใจ
แล้ว และข้าพเจ้าจะไม่สามารถพูดอะไรได้มากกว่านี้ นอกจากคอยดูกันต่อไปดี
กว่าข้าพเจ้าจะทำอะไรกันต่อไปบ้าง ซึ่งเราจะร่วมเป็นร่วมตายกันต่อไปและหวัง
ใจว่าบรรดาพี่น้องทหารทั้งหลายคงจะเข้าใจในเจตนา ของข้าพเจ้าดีทั้งในทางส่วนตัว
และราชการ และในโอกาสต่อไปจะถือโอกาสมาเยี่ยมเยียนบรรดาพี่น้องทหารเรือ
อากาศ ที่สถิตินี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งข้าพเจ้าถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของ
ข้าพเจ้าส่วนหนึ่งอยู่เหมือนกัน ในวันที่นี้เป็นวันมงคลที่เราได้พบปะกัน ข้าพเจ้าขอ
อำนวยการบรรดานายทหาร นายสิบ พลทหาร ตลอดจนพนักงานต่าง ๆ และครอบครัว

ครวัทหำรเรื่อ อำกาศ ณ บรีเวณนี้ จงประสพความสุข ความเจริญ และมีความ สำร็จในชวีต และเป็นสัณญ์ณลักษณะแห่งการที่เรำจะร่วมนกันไปแต่ในยามปกติ ขอ ให้ทุกทำนจงมีความเจริญ”

การตรวจเยียม และได้ กัล่ำคำปรำสรัยใน คร่งนก่อให้เกิตผลใน ทำงขวัณ และกำล้งใจแก่ทหำรเป็นอย่ำงดียง

นอกจำกน ๆ พณ ๆ ยังได้ให้ควำมกรุณำในกิจกำรอื่น ๆ อีกลำยอย่ำงเป็น ค่นวำ ได้มอบเครื่องมื่อส่ำสรำในระบบ Radio Relay ให้กองทัพรื่อใช้ติดต่อร่ว่ำง กรุงเทพ ๆ บำงนำ และสถำน ทหำรเรื่อสัทหีบขง สำมำรถใช้ได้ ทั้งโทรศัพท์และ โทรพิมพ์ ทำให้น่วยต่ง ๆ ในพื้นที่ด่งกัล่ำวได้ร่วบควำมสะดวกในกำรติดต่อดังกัน ได้รวดเร็วยงขึ้น นับวำได้ก่อประโยชน์แก่กองทัพรื่อเป็นอนมำก

ๆ พณ ๆ ได้โอนเงิน งบประมำณของ บก. ทหำรสูงสุดให้ กองทัพรื่อเพ่อสรำง และดัดแปลงห้อง ชุมส่ำยโทรศัพท์ ที่กรมอู่ ทหำรเรื่อและ ทกำล้งจะ สรำงใหม่ที่สถำน ทหำรเรื่อ สัทหีบ และโรงพยำบำล สมเด็จ พระบ้นเกล้า เป็นเงิน ทั้งสน ประมำณ ๓๐๘,๕๐๕.๐๐ บำท อันเป็นผลให้กำรส่ำสรำงทำงโทรศัพท์ท่ำยในกองทัพรื่อสะดวก รวดเร็วยงขึ้น และสำมำรถเชื่อมโยงเขำกับระบบโทรคมนำคมของชำติ ซึ่งจะพุด โทรศัพท์ท่ำงไกลติดต่อกันได้ทั่วประเทศในอนำคต

โดยที่ ๆ พณ ๆ ได้ตระหนักเลววำ กองทัพไทยเป็นของ ประชำชนชำวไทย ทกคน กำรที่จะให้ประชำชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกำรของกองทัพรื่อเป็นเรื่องสำคัญ ยง ฉะนั้น ๆ พณ ๆ จึงให้กำรสนับสนุนส่อมวลชนต่ง ๆ ที่ทำงทหำรเรื่อจัดทำชน ด่งเช่นเม่อกองเรื่อยุทธกำรจัดพิมพ์นิตยส่ำรรำยเดือน “กระดุกงู” ขึ้น เพ่อเผย แพร่วิทยำกำรในหมู่ทหำร ตลอดจนเพ่อให้ประชำชนได้รับทราบในกิจกำรของ กองเรื่อยุทธกำร ๆ พณ ๆ ก็ได้ให้ควำมช่วยเหลืออย่ำงเต็มที่ โดยรับเป็นผู้อุปถัมภ์ และได้ให้ควำม อุปกำระ เป็นอย่ำงดีตลอดมำ ด่งใจควำม ของส่ำสนที่ ปรำกฏ ณ เบื่องล่ำงน

๒๗๕ ส.เสา เทเวศ พระนคร

๒๕ กรกฎาคม ๒๔๕๕

เรียน รักษาการผู้บัญชาการกองเรือกุธการ

อนึ่ง จิตหมายของท่าน เรื่อง ขอเชิญผมเป็นผู้ปล้ำกันตยสารกระดุง
ของกองเรือกุธการนั้น ผมขอเรียนตามความรู้สึกจากจิตใจของผมว่า ผมนั้น
ระลึกอยู่เสมอ ใครที่จะกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ทหารเรือให้มากกว่าเท่าที่ได้
ปฏิบัติอยู่โดยหน้าที่ในขณะนั้น ฉะนั้น เมื่อกองเรือกุธการมีมติจัดให้เกียรติยศ
เชิญผมเป็นผู้ปล้ำกันตยสารนั้น ผมขอขอบคุณและขอรับไว้ด้วยความเต็มใจและ
รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง

บรรดา ทหารเรือ ย่อมตระหนักดีว่า “กระดุง” เป็นรากฐานสำคัญที่จะ
ให้ส่วนประกอบตัวเรือยึดเหนี่ยวกุมกันขึ้นมาเป็นรูปเรืออันใด ผมก็ขออำนวยการ
พรให้ นิตยสาร กระดุง จึงเป็นรากฐานสำคัญให้จิตใจของทหารเรือยึดเหนี่ยว เป็น
เครื่องเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความบันเทิงอันก่อให้เกิดความรัก
ใคร่กลมเกลียวในหมู่คณะ มีความสัมพันธ์กันแน่นอยู่ในแบบฉบับของกอง
ทัพเรือ ทหารมีน้ำใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และพร้อมใจกันนำราชนาวีลุลยคำ
ไปสู่ ความเจริญรุ่งเรือง เป็น ประโยชน์แก่ ประเทศชาติ อันเป็นที่รัก ของเรา
ทั้งหลาย

ในโอกาสนี้ ผมขอมอบเงินจำนวนหนึ่งหมื่นบาท เพื่อช่วยทุนแรกเริ่ม
ของนิตยสาร และหากมีสิ่งใดที่ผมจะช่วยเหลือให้ความเจริญแก่นิตยสารนี้ได้ ผม
ก็ยินดีช่วยด้วยความเต็มใจเสมอ.

ขอแสดงความนับถือ

พล. ร.อ. ส. ธนะรัชต์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

ในด้านวิทยุกระจายเสียง ฯ พณ ฯ ถือว่าเป็นสื่อมวลชน ที่สำคัญยิ่งอีก
อย่างหนึ่ง จึงได้ริเริ่มให้กองทัพเรือเปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นที่จังหวัดภูเก็ต
และจันทบุรี ทั้งนี้เป็นผลมาจากการไปตรวจราชการภาคใต้ ฯ พณ ฯ ได้ทราบว่า
หลายจังหวัดในภาคใต้ไม่อาจรับฟังการกระจายเสียงจากสถานีวิทยุกระจายเสียงของ
ทางราชการ ซึ่งส่งกระจายเสียงไปจาก จังหวัดพระนครได้ จึงได้มีบัญชาให้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าของเรื่องร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และ
กรมประชาสัมพันธ์พิจารณาดำเนินการ ผลการประชุมพิจารณาในเรื่องนี้ ได้มีมติ
ให้กองทัพเรือรับไปพิจารณาว่า จะจัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง กำลังส่งประมาณ
๕ กิโลวัตต์ที่จังหวัดภูเก็ตและจันทบุรีได้เพียงใด กองทัพเรือพิจารณาแล้วได้ส่งให้
กรมสื่อสารทหารเรือร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการกระจายเสียง กองทัพเรือดำเนิน
การโดยไม่ต้องใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ

การก่อสร้าง อาคาร และ ติดตั้ง เครื่องส่ง สถานีวิทยุกระจายเสียง จังหวัด
ภูเก็ต ได้เริ่มเมื่อ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๖ ทดลองออกอากาศเมื่อ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๖
และเริ่มจัดรายการเป็นประจำตั้งแต่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ต่อมาเมื่อ ๒๔ มกราคม
๒๕๐๗ ผู้บัญชาการทหารเรือได้ทำพิธีเปิดการกระจายเสียงด้วยเครื่องส่ง ๑๐ กิโลวัตต์
เป็นทางการ สถานีวิทยุแห่งนี้สร้างโดยใช้เงินของสถานีวิทยุ ส. ทร. เองเป็นเงิน
๓๗๕,๔๗๑.๘๐ บาท ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงที่จังหวัดจันทบุรี ปัจจุบันกำลัง
ทำการกระจายเสียงทดลองด้วยเครื่องส่งของทางราชการทหาร กำลังส่งประมาณ
๕๐๐ วัตต์ กำลังออกแบบสร้างอาคารสถานีส่งขนาด ๑๐ กิโลวัตต์ และจะดำเนิน
การในอนาคตอันใกล้ โดยใช้เงินของสถานีวิทยุ ส. ทร. เช่นเดียวกัน

ความสำเร็จตามโครงการที่ ฯ พณ ฯ ได้บัญชาไว้ จะเป็นผลส่วนรวมต่อ
ประเทศชาติในด้านการประชาสัมพันธ์ ระหว่างรัฐบาลกับประชาชนให้แน่นแฟ้นยิ่ง
ขึ้น เป็นอุปกรณ์ให้ความรู้ ความบันเทิงแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทาง
จังหวัดชายแดนภาคใต้และตะวันออก ส่วนผลที่บังเกิดแก่กองทัพเรือโดยตรงก็คือ
เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวทหารเรือ กับทหารเรือที่ปฏิบัติราชการทะเลและ

ราชการสนาม และใช้เผยแพร่กิจการของทหารเรือได้กว้างขวาง ทำให้ประชาชนได้รู้จักทหารเรือได้อย่างดียิ่ง นอกจากนี้ยังเพิ่มพูนขีดความสามารถและความชำนาญในด้านเทคนิคการกระจายเสียงแก่เจ้าหน้าที่ของกองทัพเรือไปในตัวอีกด้วย

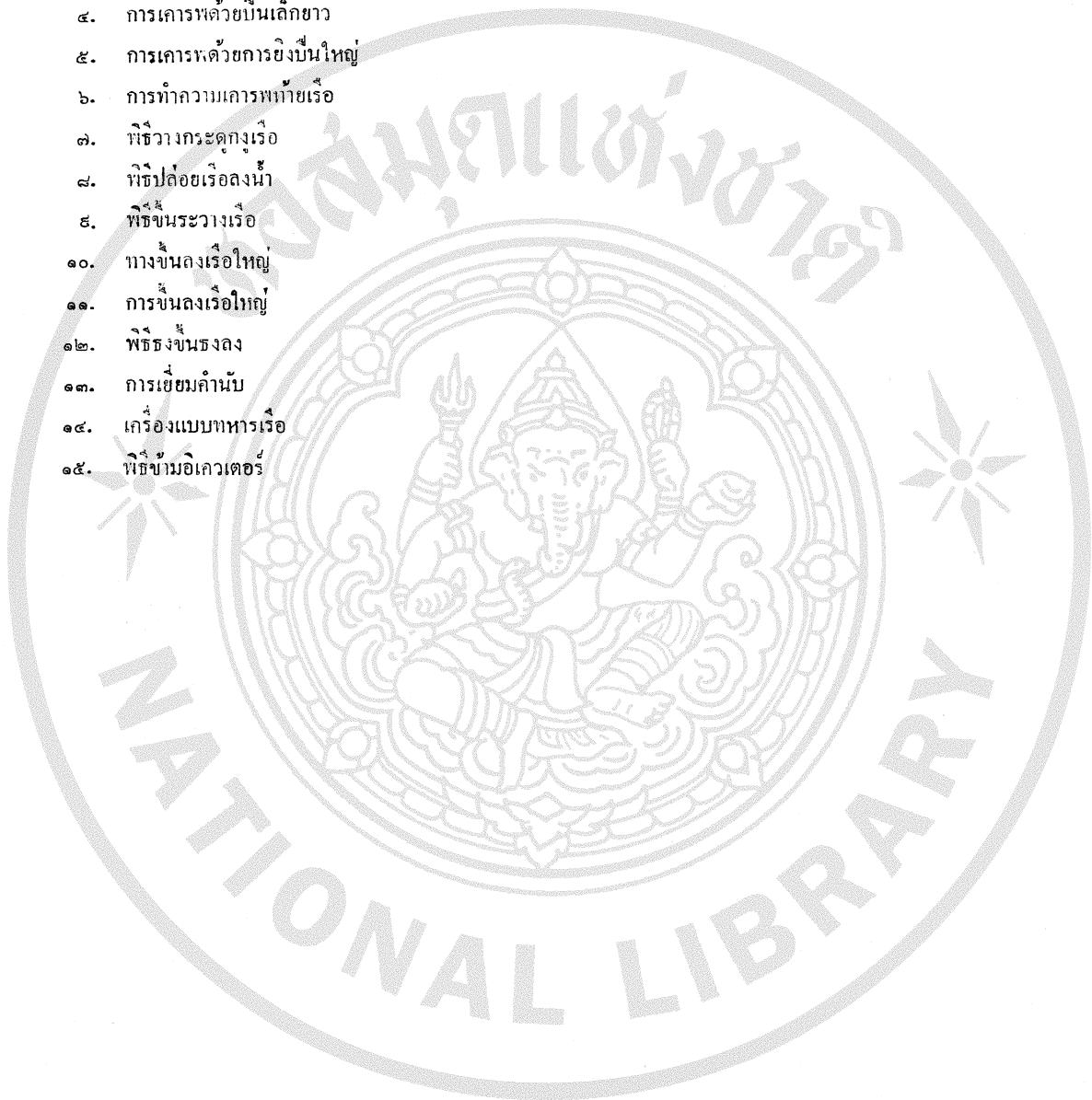
สรุปผลงาน อันเนื่องมาจากการสนับสนุนของ ฯพณ ฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ คือ ด้านกำลังรบ การศึกษา และการสวัสดิการ ดังได้กล่าวมาแล้ว นับว่า ฯพณ ฯ บำรุงตรงหัวใจ สำคัญของทางการทหาร เป็นผลให้กองทัพเรือเป็นกองทัพทันสมัย พร้อมที่จะเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อความผาสุกสวัสดิ์ของพี่น้องชาวไทยผู้ร่วมเป็นเจ้าของราชนาวีตลอดไป

กาลเวลา และชีวิตของ ฯพณ ฯ ก็ล่วงลับไปแล้ว แต่อุปการคุณของ ฯพณ ฯ จอมพลเรือ สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทยอยต่อกองทัพเรือ ยังดำรงคงอยู่ ทหารเรือทุกคนจะยังคงระลึกถึง และจดจำอยู่ชั่วนิรันดร์.

ประเพณี
ชาวเรือ

๑. การเคาะพืดวนท้าวัดเรือ
๒. การเคาะพืดวยการยกมือ
๓. การเคาะพืดวยดาบ
๔. การเคาะพืดวยปืนเล็กยาว
๕. การเคาะพืดวยการยิงปืนใหญ่
๖. การทำควมเคาะพืดวยเรือ
๗. พืดวยการดุดึงเรือ
๘. พืดวยเรือลงน้ำ
๙. พืดวยระวางเรือ
๑๐. ทางขึ้นลงเรือใหญ่
๑๑. การขึ้นลงเรือใหญ่
๑๒. พืดวยขึ้นลง
๑๓. การเชื่อมค้ำนบ
๑๔. เครื่องแบบทหารเรือ
๑๕. พืดวยมือเคาะเตอร์

กั เอน ที่ จ ะ กั ล ำ ว ถึ ง

ประเพณี นิติธรรม และ พิธีบางอย่างของทหารเรื่อนน
จำเป็นจะต้อง ทราบถึงประวัติ และความเป็นมาของขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรือ
เสียก่อนว่ามีมาอย่างไร ขนบธรรมเนียมประเพณีของทหารเรือ หมายถึงประเพณี
นิติธรรม และ พิธี ต่าง ๆ ที่ได้รับช่วง ตกทอดปฏิบัติติดต่อกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล
จนกระทั่งถึงสมัยปัจจุบันนี้ และมีการแก้ไขปรับปรุงบ้างตามสมควรเพื่อให้เหมาะสม
แก่กาลสมัย ฉะนั้น ก่อนที่จะเข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของทหารเรืออย่าง
แท้จริง จำเป็นจะต้องทราบถึงความหมายของคำว่า “ประเพณี” “นิติธรรม” และ
“พิธี” เสียก่อน

ประเพณี ความหมายของคำนี้ มีผู้กล่าวไว้หลายอย่างต่าง ๆ กัน เช่น
วลเสย์ กล่าวว่า “ประเพณีของแต่ละประเทศได้มีมาก่อนบทบัญญัติและ
การปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเคร่งครัดบ่อยครั้งเข้า ก็ทำให้บังเกิดความเคยชินเป็น
ประเพณีขึ้นโดยไม่รู้ตัวและควบคุมในความประพฤติของประชาชนชาติ”

อเมอร์สัน กล่าวว่า “เราทั้งหมดมีชีวิตอยู่ตามประเพณี”

เบคอน กล่าวว่า “โดยที่ประเพณีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ ขอ
ให้ทุกคนนำเอาประเพณีที่ดีมาใช้”

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ประเพณีนั้น คือความเคยชินในการกระทำจน
ก่อให้เกิดเป็นแบบอย่างหรือวิธีการขึ้น

นิติธรรม คือความนิยมหรือลัทธิ ซึ่งได้มอบให้แก่กันต่อเนื่องมาแต่ครั้ง
บรรพบุรุษด้วยการติดต่อทางวาจาหรือทางปฏิบัติ

พิธี คือแบบแผนในการกระทำ เดิมได้มาจากการกระทำของพวกทาส
ซึ่งต้องกระทำอย่างหนึ่งอย่างนั้นด้วยความเกรงกลัว แต่ในปัจจุบันถือว่าเป็นระเบียบ
ในการเคารพต่อรัฐหรือระเบียบในทางปฏิบัติต่อการนั้น

ประเพณี นิติธรรม และพิธีของทหารเรื่อนนมีอยู่มากมายหลายอย่าง
สืบเนื่องกันมาแต่โบราณพร้อมด้วยเหตุผล ไม่ในทางมารยาท ก็ในทางความ

รู้สึก หรือไม่กี่ในทาง ก่อให้เกิดประโยชน์หรือหลายประการรวมกัน ในปัจจุบัน
นับว่าแพร่หลายไปทั่วโลกในหมู่ประเทศหม่นมัว และมากยิ่งขึ้นทุกที บางอย่างก็มี
ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร บางอย่างก็ยังมีไม่

ประเพณีต่าง ๆ นั้น ไม่มีผลในทางบังคับเหมือนกฎหมาย แต่ก็เป็นที่
ทราบและนิยมปฏิบัติกันมากกว่ากฎหมาย นอกจากนี้ยังมีประเพณีเป็นอันมากที่ใน
ทางปฏิบัติยังมิได้รับการรับรองเป็นทางการ แต่ทหารเรือของประเทศทั้งหลายก็
ยอมให้ประเพณีเหล่านั้นเปลี่ยนไป หรือทอดทิ้งละเลยให้สูญสิ้นเสีย และเป็นหน้าที่
ของผู้ที่นำมาชีวิตเป็นทหารเรือชนหลัง ๆ ทุกคน จะต้องปฏิบัติและศึกษาให้รู้ไว้ ดัง
ที่ท่านนายพลเรือตรี อาลเบิร์ตกลัฟส์ สหรัณาวี ได้กล่าวไว้ว่า “เราสู้ต่อมาชน
หลังอาจจะกล่าวไม่ได้เจียวหรือว่า อย่างน้อยที่สุด เราจะเป็นผู้มีส่วนจรรโลง
ความรุ่งเรืองนี้ไว้ แน่نونที่เดิวนั้นหน้าที่ของพวกเราจะต้องรักษานิติธรรมให้
มีชีวิตจิตใจ และอยู่ในความทรงจำของพวกเราเสมอ เราจะไม่ปล่อยให้ผ่านไปยัง
ผู้ต่อมาชนหลัง ด้วยการประอะเบือน” การที่จะเป็นผู้มีวินัยด้อยเกิดจากการปฏิบัติ
ตามแบบแผนที่ดีและ แบบแผนธรรมเนียมที่ดีเหล่านั้นจะคงอยู่ได้ ก็ด้วยการร่วมมือ
กันปฏิบัติทั่วทุกคน ทั้งนายทหารและทหาร โดยเฉพาะผู้น้อยควรลงมือปฏิบัติ
ก่อนเสมอ

โดยที่ราชนาวีไทยของเรา ได้ถือเอา แบบ อย่าง ราชนาวี อังกฤษ เป็น หลัก
ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ จึงคล้ายคลึงกัน ซึ่งขนบธรรมเนียมของอังกฤษส่วนใหญ่ได้
นิยมปฏิบัติกันแพร่หลายในหมู่ชาวเรือทั่วโลกในขณะนี้

ต่อไปนี้จะได้อธิบายถึงประเพณี นิติธรรม และพิธีบางอย่างของทหารเรือ
เท่าที่นับว่าสำคัญ ๆ ซึ่งผู้อ่านควรจะทราบ ทั้งของเก่าและใหม่ ทั้งของราชนาวี
ไทยเราเองและของนาวีต่างประเทศ ตลอดจนเรือสินค้า ซึ่งท่านที่คุ้นเคยกับทะเล
หรือกับทหารเรือ หรือแม้แต่เพียงเป็นผู้ช่างสังเกต ก็อาจจะได้ทราบและเห็นมา
บ้างแล้ว.

๑. การเคารพด้วยนกหวีดเรือ

นกหวีดเรือที่ขायมใช้นั้น เป็นสิ่งเก่าแก่ที่สุด และแน่วแน่ที่สุดในการเป็นเครื่องประดับอย่างหนึ่งของบุคคลผู้มีอาชีพในทางทะเล นกหวีดเรือหรือขลุ่ยในสมัยโบราณ ซึ่งทาสในเรือเกลเล่ของกรีกและโรมเป็นนกระเซียงนั้น ใช้สำหรับบอกจังหวะกระเซียงตามรายงานปรากฏว่า นกหวีดเรือ ได้ใช้ใน สงครามครูเสด ในปี พ.ศ. ๑๖๕๑ (ค.ศ. ๑๐๘๘) เมื่อคนถือหน้าไม้ชาวอังกฤษถูกเรียกขณมาบนดาดฟ้าเพื่อให้ทำการยิงตามสัญญาณ

ในสมัยหนึ่งนกหวีดเรือได้กลายเป็นเครื่องประดับสำหรับตำแหน่งราชการ และในบางกรณี ก็ใช้เป็นเครื่องประดับ สำหรับเกียรติยศ ตามตำแหน่งด้วยเหมือนกัน จอมพลเรือมื่นกหวีดทองคำผูกติดกับโซ่ห้อยคอ นกหวีดเรือที่ทำด้วยเงินใช้สำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุดทั้งหลาย เป็นเครื่องหมายสำหรับราชการ หรือห้อยนกหวีดเงินที่คอ เพิ่มจากนกหวีดทองคำเกียรติยศอีกด้วย นกหวีดเรือในปัจจุบันนี้สำหรับการเคารพ และสำหรับออกคำสั่งแก่ทหาร

ในการรบที่นอกเมืองเบรสต์ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๐๕๖ (ค.ศ. ๑๕๑๓) ระหว่าง เสอร์ เอเดเวอร์ด โฮวาร์ด จอมพลเรือและบุตร เอิร์ล แห่ง เซอร์เรย์ และเชอวาลิเอ เปร์ตังต์ เออ บิดูซ์ เล่ากันว่าเมื่อจอมพลเรือแน่ใจว่า จะต้องถูกจับเป็นเชลยแล้ว ท่านได้ขว้างนกหวีดทองคำลงทะเลไป ส่วนนกหวีดเงินซึ่ง เป็นเครื่องหมายแห่งการบังคับบัญชาชั้นค้นพบว่าซ่อนอยู่ในตัวของท่าน

นาหนัก่อนถือเป็นเกณฑ์ของนกหวีดเกียรติยศ และชื่อของส่วนต่าง ๆ ของนกหวีดนั้น พระเจ้าเฮนรีที่ ๘ เป็นผู้ทรงตงชน พระองค์ได้ออกกฤษฎีกาว่า นกหวีดจะต้องหนัก ๑๒ อนุสทองคำ ซึ่งคำว่า “อนุส” เป็นที่มาของคำว่าเอานซ์ สร้อยที่ใช้ห้อย ต้องทำด้วยทองคำ เหมือนกัน และ จะต้อง มีเนอทองดเท่ากับเนอทองของเหรียญกัต์

นอกจากนกหวีด จะใช้เป็น เครื่องประดับ สำหรับ ตำแหน่ง ในทางการและ สำหรับนายทหารใช้เมื่อออกคำสั่งเอง ยังใช้สำหรับการรับรองบุคคลชั้นสูงอีกด้วย

การที่ทหารนาวิกโยธินถูกรับเรือ ตามที่ให้อยู่ในปัจจุบันสืบเนื่องมาจากการรับรองซึ่งใช้มาแต่กาลก่อน การเป็นกหวัดเรือเคราฟพร้อมด้วยยามยันรับรองจึงกลายมาเป็นประเพณี

ประเพณีในสมัยเรือใบนั้น ย่อมจัดให้มีการประชุมกันในเรือธง และเพื่อที่จะเชื่อเชิญนายทหารไปรับประทานอาหารร่วมกันขณะที่เรือจอดอยู่ในทะเล ในเมื่ออากาศอำนวย บางครั้งอากาศทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องทำการชักผู้เชิญมานั้นขึ้นทางเกาของจำยาม โดยใช้กหวัดเรือเป่าบอกเพลงชักขึ้นหรือหย่อนลงเนื่องจากทหารประจำเรือต้องคอยชักคนขึ้นเรือ และด้วยความมุ่งหมายที่เขามารวมกันทางเรือเอง จึงทำให้เกิดประเพณีที่จะต้องมาคอยต้อนรับกันขึ้น ต่อมาก็เลยกลายเป็นมรรยาทของชาวเรือ ในอันที่จะต้องกระทำ ในราชनावังกุญทุกวันนี้ เมื่อได้รับรายงานว่า ผู้บังคับการเรือมาถึงจะถึงเรือ นายยามจะออกคำสั่งว่า “Hoist him in” ซึ่งแปลว่า “ชักเขาขึ้นบนเรือ” ซึ่งถึงแม้จะได้ใช้บันไดขึ้นลงทางข้างเรือกันแล้วก็ตาม ในราชนาวิไทยใช้คำบอกตามธรรมเนียมให้ทราบถึงการมาของผู้บังคับการเรือ และการทำเช่นนั้นไม่หมายรวมถึงยามใหญ่ในเรือด้วย

มีตำนานท้ายเรือ ซึ่งจะมีความจริงเพียงใดนั้น ยังไม่กล้ายืนยันเล่ากันว่าเมื่ออังกฤษทำสงครามกับฝรั่งเศส ในเดือนเมษายน ๒๓๒๕ (ค.ศ. ๑๗๘๒) ณ การยุทธทะเลเซนต์ โดยม้านายพลเรือ รอดนีย์ เป็นแม่ทัพ และได้ชัยชนะในวันหนึ่งทางฝ่ายบ้านเมืองได้จัดให้มีการเลี้ยงฉลองชัยชนะ บรรดานายทหารในกองทัพเรือทั้งหมดได้รับเชิญไปในงานนั้น เนื่องจากการดื่มอวยชัยให้พร ขากลับท่านแม่ทัพจึงถึงกับต้องถูกผู้อื่นช่วยให้ลงเรือเล็ก ประกอบกับวันนั้นอากาศไม่ดีด้วย เมื่อลงเรือคนต้องผจญอันตรายตัวเองในการขึ้นเรือ แต่ท่านแม่ทัพซึ่งถึงแม้จะทำการใหญ่สำเร็จมาแล้ว ก็ไม่สามารถจะทำการเช่นนั้นอย่างคนอื่นได้ ผู้บังคับการเรือจึงสั่งให้ถอยเรือไป และชักเอาร่างของท่านแม่ทัพขึ้นทางนั้น

รุ่งขึ้นท่านแม่ทัพได้ทราบความ จึงมีคำสั่งไปยังเรือทั้งหลายในกองเรือนั้นว่า “ถ้านายพลจะมาขึ้นบนเรือ ให้เป่ากหวัดเพลงสัญญาณชักขึ้น เพื่อเป็นการ

การเคาะพดด้วยนกหวีดเรือ

นกหวีดเรือ

เคเอฟ ๑ จบ” ครั้นต่อมาเห็นว่าเมื่อมาขึ้นเรือ นกหวัดเรือได้เป่าเพลงคำนับแล้ว
ขาไปจากเรือก็ควรได้รับการเคเอฟเช่นเดียวกันด้วย จึงได้มีคำสั่งออกครั้งหนึ่งว่า
“เมื่อนายพลจะไปจากเรือให้เป่านกหวัดเพลงหย่อน ลง เพื่อเป็นการเคเอฟอำลา
หนึ่ง” ดังเรื่องที่ได้มานี้จึงเป็นที่มาของประเพณีการเคเอฟด้วยนกหวัดเรือ

การรับรองที่ข้างเรือเป็นมรรยาทที่นิยมกันในระหว่างชาวเรือ แต่นำ
ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ขยายการรับรองออกไปถึงรับรองทหารบก ทูตและกงสุล
และเจ้าหน้าที่ในแผนกนิติบัญญัติและเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐด้วย ซึ่งการนี้เป็น
ประเพณีเช่นเดียวกับในราชสำนักไทย

แม้จะมีประเพณีดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม สำหรับนายทหารเรือในนา
เดียวกัน ผู้ที่จะได้รับการเคเอฟด้วยนกหวัดเรือนั้น ทุกนายย่อมกระทำแก่ผู้บังคับ
การเรือทุกคนไม่ว่าจะมียศชั้นใด และนายทหารตั้งแต่ชั้นนายนาวาขึ้นไป แต่ถ้า
เป็นนายทหารต่างประเทศแล้วไม่ว่าจะมียศชั้นใด ย่อมได้รับการเคเอฟด้วยนกหวัด
เรือด้วยเสมอไป.

๒. การเคเอฟด้วยการยกมือ

การเคเอฟของทหารด้วยการยกมือที่เรียกว่าวันทยหัตถ์ หรือการเคเอฟ
แบบไดออน เช่น แบบฟาสซิสต์หรือนาซีนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นประเพณีที่สืบเนื่อง
มาจากการแข่งขัน ผู้ชนะเมื่อไปปรากฏต่อหน้านางพระยาแห่งความงาม ผู้ซึ่ง
เป็นประธานอยู่ในที่ประชุมการแข่งขันนั้น ตามธรรมดาจะต้องขยดาหรือเซ็ดตา
ทั้งสองข้าง เมื่อเข้าไปรับรางวัลจากมือของเธอ ความคิดในเรื่องนี้ว่า ถ้าไม่กระทำ
เช่นนั้นแล้ว เขาเหล่านั้นจะต้องเป็นคนตาบอด เนื่องจากต้องรัศมีประกายแห่ง
ความงามของนางพระยานั้น ทั้งนี้จึงเป็นประเพณีที่เกี่ยวด้วยมรรยาทและความ
กล้าหาญแต่ถ้าการเคเอฟแบบใหม่มาจากประเพณีที่กล่าวนี้ ก็ต้องนับว่าเป็นการ
นอกรีต

การเคารพของทหารเรือในสมัยเนลสันก็คือ การตะแถมหน้านายทหาร และนายทหารถอดหมวกเมื่อเข้าไปอยู่ต่อหน้าผู้มีอาวุโสสูงกว่า

กล่าวกันในอังกฤษว่า กองทหารโคลดสตรีม เป็นกองทหารกองแรก ที่ใช้การเคารพแบบใหม่ และในปี พ.ศ. ๒๒๘๘ (ค.ศ. ๑๗๔๕) กองทหารกองนี้ ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติดังนี้ “ทหารไม่ต้องถอดหมวก เมื่อผ่านหรือพูดกับนายทหาร แต่ให้เอามือแตะหมวกและโค้งตัวเมื่อเขาผ่านไป”

คำสั่งเช่นเดียวกันนี้ได้ให้ทหารพรคนาวิกโยธินปฏิบัติ ในปี พ.ศ. ๒๓๒๒ (ค.ศ. ๑๗๗๙)

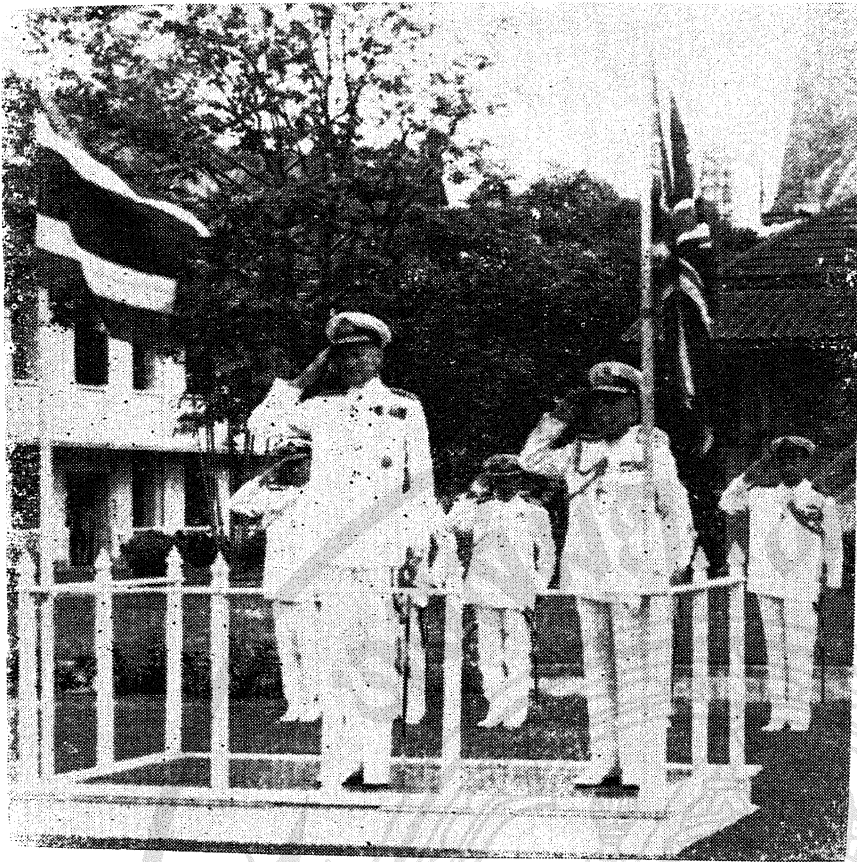
ในราชนาวิกอังกฤษ การคำนับด้วยวิธีเปิดหมวกยังคงใช้อยู่ เป็นต้นว่า เมื่อนายนาวาเอก หรือนายพลเรือจัดเข้าไปตรวจกองเรือ

ในปี พ.ศ. ๒๓๓๕ (ค.ศ. ๑๗๙๖) ลอร์ด เซนต์ วินเซนต์ ได้ออกคำสั่ง ว่านายทหารจะต้องถอดหมวก เมื่อรับคำสั่งจากผู้มีอาวุโสสูงกว่า และจำต้องทำด้วย ท่าทางแข็งแรงอย่างทหาร

ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ (ค.ศ. ๑๘๘๘) อังกฤษได้แก้ไขบังคับใหม่ดังต่อไปนี้ “การเคารพของทหารเรือนั้น ให้กระทำโดยเอามือแตะหมวก หรือหมวกเก็บ หรือไม้ถือดอกออกเสียเลย แล้วมองไปยังหน้านายทหารผู้รับคำนับ นายพลเรือ นายนาวาเอก นายทหารอนัฒมยศเช่นเดียวกัน และนายทหารซึ่งบังคับบัญชาเรือ ซึ่งแสดงความเคารพไม่ว่ายศชนใด ๆ ในทุกกรณีให้ถอดออกกระทำความเคารพ”

ในเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๓ (ค.ศ. ๑๘๙๐) ได้มีการเปลี่ยนแปลง ใหม่ คือใช้แต่วันทยหัตถ์เท่านั้น พระนางวิกตอเรียได้ทรงออกคำสั่งนี้ เนื่องจาก พระนางไม่พอพระราชหฤทัย ที่ได้เห็นนายทหารยืนเปิดหมวก เมื่ออยู่เฉพาะ พระพักตร์ทออสบอรั้น

ตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเคารพของทหารเรืออังกฤษนั้นมาจาก แบบอย่างการเคารพของทหารบกอังกฤษ และในนาวิกเรืออเมริกาได้จำแบบอย่าง ไปใช้อีกต่อหนึ่งจากราชนาวิกอังกฤษ

การเคารพด้วยการยกมือ

นอกจากนั้น ในเรื่องของประเพณีการเคารพด้วยมือก็กล่าวกันต่าง ๆ เหมือนอย่างประเพณีการเคารพดาบท้ายเรือเหมือนกัน และทำการกระทำการเคารพที่ไม่ตรงกันทีเดียว เช่นในกองทัพบกอังกฤษและฝรั่งเศส ทำวันทยหัตถ์หันฝ่ามือออกข้างนอก เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า ในมือของผู้นั้นไม่มีอะไรอยู่เลย ซึ่งเป็นการแตกต่างจากทำวันทยหัตถ์ของทหารเรือ ที่ใช้หันฝ่ามือเข้า

ในนาวิกเรืออเมริกา นายทหารเมื่ออยู่ในที่แจ้ง จะเปิดหมวกได้ก็แต่ในพิธีที่เกี่ยวข้องศาสนา ทหารจะเปิดหมวกได้เมื่อได้รับคำสั่งให้ขึ้นไปเป็นยามยอดเสาเพื่อดูแลเหตุการณ์ และในบริเวณที่อยู่ของนายทหาร เมื่อไม่ได้สวมเครื่องสนาม

สำหรับในราชนาวีไทย ประเพณีการเคารพจะมีมาอย่างไรยังไม่พบหลักฐาน ตามคำให้การต่าง ๆ นั้นกล่าวว่าใช้ทำวันทยหัตถ์แต่แรกเริ่ม ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า การเคารพด้วยมือ สืบเนื่องมาจากแบบธรรมเนียมของทหารอารย-

ประเทศที่เจริญในทางทหารก่อนไทย แต่สมัยหนึ่ง เมื่อครั้งไทยยังใช้เรือไม้ลำยาว เล็กเป็นเรือรบสำหรับเดินในแม่น้ำนั้น เวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ลงเรือพลพายย่อมใช้การถวายเป็นการแสดงความเคารพ

๓. การเคารพด้วยดาบ

ประเพณีการเคารพด้วยดาบนั้น ย่อมกล่าวถึงที่มาต่าง ๆ กัน โรงเรียน นายร้อยทหารบกอเมริกัน สอนว่ามาจากขนบธรรมเนียมของชาวตะวันตก ที่ผู้น้อย ยกดาบขึ้นและใช้มือชี้ศอก เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อาวุโส โรงเรียนดาบก็สอนว่ามาจากธรรมเนียมของชาวตะวันตก แต่หลักฐานอื่นกล่าวว่าการเคารพด้วยดาบนั้น มาจากพวกครูเสด

ไม่ว่าจะเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายไขว้ ในสมัยนั้นกรบนั้นแสดงไว้ที่ผกและ ด้ามดาบ เป็นประเพณีที่นักสู้หนึ่งจะต้องจูบด้ามดาบก่อนที่จะเข้าสงครามหรือทำ การสู้รบ และการทำเช่นนั้นเป็นการปฏิบัติและสาบานไปในตัวด้วย กากะบาทยังคงใช้อยู่หมดเห็นของนักเรียนนายเรืออังกฤษ ดาบของนักธนูชาวสกอต และดาบ ที่ใช้กับเครื่องแต่งกายปกติของทหารโฮแลนด์ และดาบที่ใช้กับเครื่องแต่งกายของ นักการทูตหลายประเทศ

ทำดาบที่ใช้กันแต่โบราณนั้น ส่วนมากยังคงเหลืออยู่จนทุกวันนี้ การถอด ดาบแขนเหยียดนั้นเป็นต้นกำเนิดของการเคารพต่อผู้ใหญ่ การที่ให้ปลายดาบลง ดินนั้นเป็นการยอมอยู่ใต้อำนาจมาแต่โบราณ การเริ่มทำดาบ คือเอาด้ามดาบยกขึ้น ถึงปากหรือคางนั้น เป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากการจูบกางเขนที่ดาบ

ราชนาวิกอังกฤษ มี ประเพณี ใน เรือดาบ เป็นที่น่าสนใจเป็นพิเศษ เมื่อ นายทหารถูกพิจารณาพิพากษาถึงศาลทหาร และปรากฏว่ามีความผิด กระบี่ของเขา ที่วางอยู่บนโต๊ะ จะถูกทำให้ปลายชี้ไปทางผู้ต้องหา แต่ถ้าด้ามกระบี่หันไปหาเขา เขาเป็นผู้ปราศจากมลทิน การนี้สืบเนื่องมาจากประเพณีของอังกฤษโบราณ เมื่อ

นายเพชรฆาตนักโทษเดินไปตามทางจากศาลเพื่อส่งแก่เรือนจำ จะบอกประชาชนด้วยใบขวานตัดหัวว่า นักโทษรับคำพิพากษาให้ตายหรือไม่

เครื่องแต่งกายในจักรพรรดินาวีเยอรมัน ที่ยังคงใช้อยู่ในสมัยนาวีแห่งมหาชนรัฐเยอรมันก่อนสมัยของฮิตเลอร์ ถึงแม้แต่มีดเหน็บที่ใช้แต่งกายเวลาปกติที่นายทหารใช้ขัดขนบเก่านั้น อาวุธนี้มีประวัติสำคัญโดยเฉพาะ ในการให้ได้กระทำโดยฉันทมิตรภาพ แห่งพระเจ้าวิลเฮล์มที่ ๒ จักรพรรดิแห่งรัสเซียผู้ล่วงลับไปแล้ว แต่จักรพรรดินาวีของพระเจ้าวิลเฮล์มที่ ๒

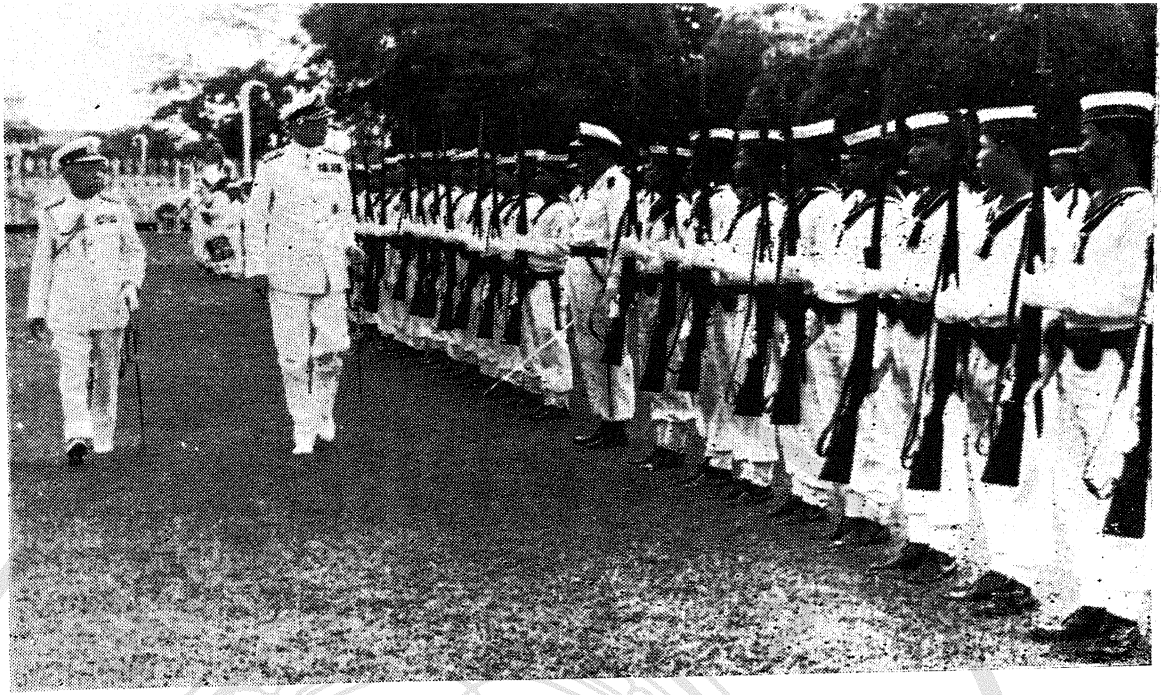
การเคารพด้วยดาบในเวลาเดินนั้น เป็นประเพณีสืบเนื่องมาจากการกระทำของนายทหารบก ในการสวนสนาม ในศตวรรษที่ ๑๗

การเคารพด้วยดาบในราชนาวีไทยจะมีประเพณีและประวัติมาอย่างไรยังไม่มีหลักฐาน ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นแบบของอารยประเทศที่เจริญในทางทหารมาก่อน

๔. การเคารพด้วยปืนเล็กยาว

ทหารทอปปน เมื่ออยู่กับที่ ไม่ว่าจะอยู่ตามลำพัง หรือเป็นแถวในความควบคุมก็ตาม ย่อมใช้ทำความเคารพด้วยทวนท้าวุธ ซึ่งหมายความว่า การเคารพด้วยปืน หรือผู้นั้นควรได้รับการเคารพด้วยปืน แต่คำว่าท้าวุธภาษาอังกฤษเรียกว่า Present arms ซึ่งแปลว่าส่งอาวุธให้

การแสดงความเคารพทุกวิธี แรกเริ่มย่อมมาจากกฎที่ว่า ผู้แสดงความเคารพก่อน เป็นผู้ยืนในยศหรืออาวุธ กระทำตัวของเขาเองหรือเพื่อให้ปราศจากอำนาจในเวลานั้น เป็นต้น การเคารพด้วยทวนท้าวุธ เป็นการแสดงว่าเป็นผู้ไม่มีอาวุธอยู่ในมือ การเคารพด้วยดาบ ที่เอาปลายดาบลงดิน เป็นการแสดงว่าหมดอำนาจที่จะใช้ดาบนั้น การเคารพด้วยการยิงสลุตเป็นการแสดงว่าเรื่อหมดอำนาจในเวลานั้น การเคารพด้วยปืนเล็กยาว ในทำนองอาวุธให้ซึ่งใช้อยู่ทุกวันนี้ ก็มีความหมายเช่นเดียวกัน

การเคารพด้วยบันเล็กยาว

๕. การเคารพด้วยการยิงปืนใหญ่

การเคารพด้วยการยิงปืนใหญ่ใช้ดินดำหรือดินควั่นอ่อน ซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า “ยิงสลุต” นั้น ประเพณีเดิมของประเพณีจะเป็นมาอย่างไรไม่ทราบแต่กระนั้นก็ดี อาจกล่าวเป็นการสันนิษฐานได้ว่าโดยเหตุที่ปืนใหญ่ในสมัยโบราณเป็นปืนบรรจุทางปากกระบอก การจะยิงได้แต่ละครั้งย่อมต้องเสียเวลานาน ในสมัยพระเจ้าเฮนรีที่ ๗ ปืนจะยิงได้ ๒ นัด ต้องเสียเวลา ๑ ชั่วโมงเป็นระยะเวลาปานกลาง การใช้ปืนใหญ่เรือจึงต้องบรรจุไว้ก่อน ครั้นเมื่อบรรจุไว้แล้ว เรือจะเข้าไปในเขตที่ปราศจากภัยหรือน่านน้ำประเทศอื่น หรือทำให้เรือเป็นเขตปลอดภัยเองก็ตาม การจะเอากระสุนออกเป็นการลำบากการยิงทั้งเสียเป็นการสะดวกมากกว่าจึงเลยเกิดเป็นประเพณียิงสลุตขึ้นและสืบต่อมา จำนวนนัดที่ยิงทุกครั้งจะต้องเป็นจำนวนขอนเสมอ ซึ่งทั้งนี้จะเป็นด้วยเหตุผลอย่างใดหาเป็นที่ทราบกันแน่ชัดไม่

แต่เรื่องเก่าแก่ที่เล่ากันมาแต่ปี พ.ศ. ๒๑๒๘ (ค.ศ. ๑๖๘๕) นั้นมีว่า ผู้บังคับการเรือ ได้แถลงว่าผู้มาเยี่ยมเรือคนใดเมื่อได้ลาไปจากเรือ และได้รับการยิงปืนมากเท่าที่ เรือจะยิงให้ได้นั้น จำนวนนัดจะต้องเป็นจำนวนขอนเสมอ

นายพลเรือ.- ทำไมจึงต้องเป็นจำนวนขอน ?

ผู้บังคับการเรือ.- จำนวนขอนในประเพณี ของการยิงสลุต และการพิธีนั้น ควรถือเป็นการปฏิบัติในทะเล เพราะว่าเมื่อเรือยิงปืน จำนวนอย่างอื่น ย่อมเป็นการแสดงว่า ผู้บังคับการเรือ หรือนายเรือหรือต้นปืน ถึงแก่กรรมในขณะเดินทาง

“และ พิธี ยิงปืน แสดง ความเคารพ ยังใช้ เมื่อ ผู้โดยสาร ผู้มีเกียรติ คนใด หรือผู้บังคับการเรือไปจากเรือและชนฝั่งด้วย”

ประเพณีการยิงสลุตนี้ ในราชสำนักไทยเข้าใจว่าสืบเนื่องมาจากประเพณี ทหารเรือของอารยประเทศที่เจริญในทางทหารเรือมาก่อน

ในพระราชกำหนดการยิงสลุตของไทย ห้ามมิให้เรือลำหนึ่งลำใดยิงสลุต ในลำแม่น้ำเจ้าพระยา เหนือบอมเสาชอนเลียบขนมา (เวลานบอมนเป็น โรงเรียนนายเรือ) เว้นไว้แต่ว่าเป็นการพิเศษโดยคำสั่งของกองทัพเรือ แต่จะด้วย เหตุผลอย่างใด ยังไม่พบหลักฐาน ในราชสำนักอังกฤษข้อห้ามเช่นนี้ก็มีเหมือนกัน ดังมีเรื่องทศวรรษ ตามคำแนะนำของกระทรวงทหารเรืออังกฤษที่ให้ไว้ว่า เรือ จะยิงสลุตเหนือเกรฟเสนต์ไม่ได้ และกำเนิดของคำแนะนำเนื่องมาจากเหตุที่ว่า เมื่อพระนางเอลิซาเบธ กำลังทรงทอดพระเนตร อยู่ที่ พระแท่น ณ พระราชวังที่เมือง กรีนวิช เรือลำหนึ่งขณะอยู่ในแม่น้ำได้ยิงสลุตถวายซึ่งในเวลานั้นกระสุนที่ใช้ใน การยิงสลุตหาใหม่แต่การยิงดินเปล่าเท่านั้นไม่ มีกระสุนกลมด้วยและกระสุนนัด หนึ่งที่ยิงสลุตนั้นได้ไปตกในระยะใกล้

๖. การทำความเคารพท้ายเรือ

การทำความเคารพท้ายเรือเป็นประเพณีสืบเนื่องมาจากสมัยโรมัน ในสมัยนั้นดาตฟ้าท้ายเรือมักจะสร้างห้องอย่างประณีตสวยงาม สำหรับประดิษฐานรูปปั้นจำลองของเทวรูปที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นตอนที่สำคัญ เพราะจัดเป็นห้องผู้บังคับการเรือ และที่อยู่ของนายทหารประจำเรือ จึงถือว่าเป็นตอนที่สำคัญและได้รับเกียรติสูงสุดของเรือ เมื่อผู้ใดขึ้นมาบนเรือจะต้องทำความเคารพท้ายเรือก่อนเสมอ

ปัจจุบันนี้ได้จัดให้ชักธงราชนาวาขึ้นทเสาท้ายเรือ ส่วนสังคดสทหรนพระราชาวไทยได้ใช้พระพุทธรูปแทน การทำความเคารพท้ายเรือจึงถือว่าให้ความเคารพแก่สถานที่ และ ธงราชนาวอีกด้วย

ฉะนั้น ก่อนลงจากเรือใหญ่และขึ้นมาบนเรือใหญ่ จึงมีประเพณีให้ทำความเคารพท้ายเรือก่อนเสมอ แม้ว่าในสมัยปัจจุบันนี้เรือบางลำ ห้องผู้บังคับการเรือ และ ห้องพระพุทธรูป จะไว้ กลางลำ ก็ยังคงถือ ปฏิบัติเช่นเดิม สำหรับบุคคลพลเรือนนั้นกระทำการด้วยการถอดหมวกและโค้งคำนับ

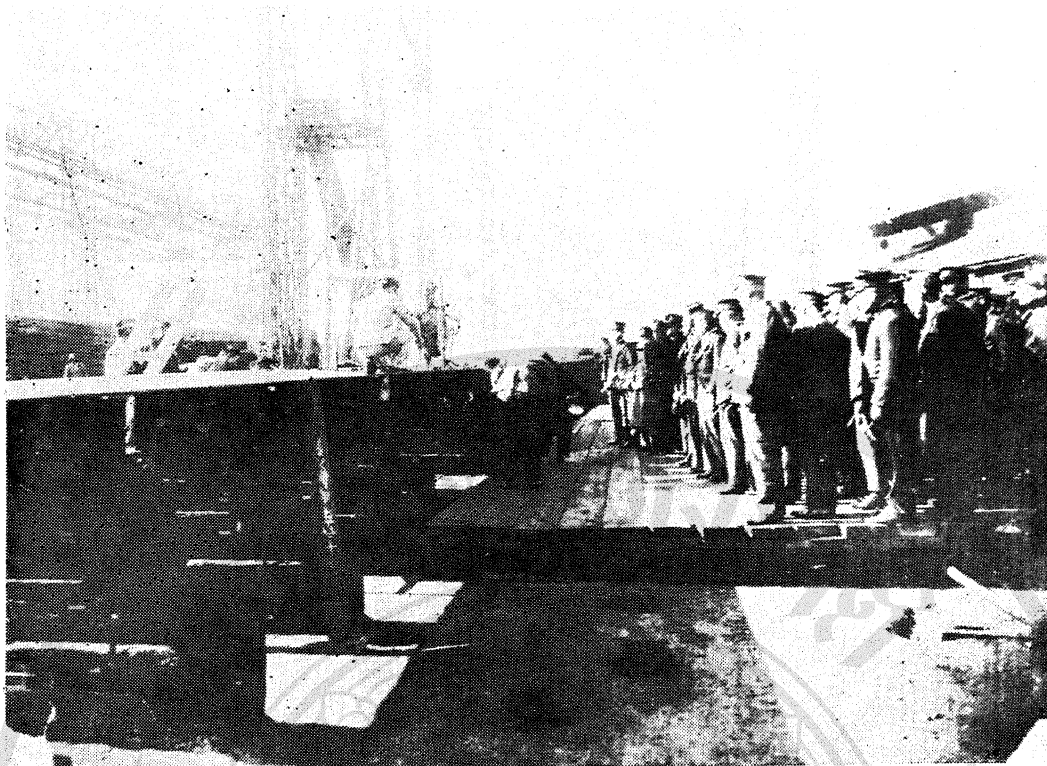

๑. พิศาวงกระดุกงเรือ

เรือเดินทะเลที่จะลงมือสร้าง การวางกระดุกงเรือจะต้องวางเป็นรากฐานในครั้งแรก กระดุกงเรือเสมือนกระดูกสันหลังของคน ความคงทนของเรือจะมั่นคงแข็งแรงขึ้นอยู่กับกระดุกง ถ้าเรือท่อดันสำเร็จรูปแล้ว แม่จะมั่งกั่งเรือและส่วนประกอบอื่น ๆ สวยงามแข็งแรงดี แต่ถ้ากระดุกงไม่มั่นคงพอแล่นฝ่าคลื่นลมไปได้ไม่เท่าไรก็หักสะบั้นลงกลางทะเลเช่นนี้แล้ว แม่กั่งเรือและแผ่นเหล็กตัวเรือยังแข็งแรง ก็ไม่สามารถจะทรงอยู่ได้ ย่อมพังทลายล่มจมลงไปด้วยทั้งลำ เพราะฉะนั้นจึงถือกันว่ากระดุกงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด จะต้องเพ่งเล็งสร้างขึ้นด้วยความประณีตชาวเรือเล็งเห็นความสำคัญ ขอน จึงถึงกับมีการประกอบพิชาวงกระดุกงเรือเป็นประจำเพณีสืบต่อ ๆ กันมา แต่โบราณสมัย และทำกันมาในหลายประเทศ จนถือว่าเป็นพิชิตากลพิชหนึ่ง ในพิชาวงกระดุกงเรือนั้น ก็มีการเชิญผู้มั่งเกียรติมาประชุมกันมากมาย และมีการประกอบการกุศลในทางศาสนา พิชาวงกระดุกงเรือแต่ดั้งเดิมจะสืบเนื่องมาอย่างไรยังไม่พบหลักฐาน แต่สันนิษฐานได้อย่างหนึ่งว่าอาจเป็นเพราะถือความศักดิ์สิทธิ์ในลัทธิต่าง ๆ ตามความเชื่อของประชาชนแต่ละประเทศ จึงได้ประกอบพิธีเพื่อนำความวัฒนาถาวรให้แก่เรือสืบไป

พิชาวงกระดุกงเรือของไทยก็เข้าใจว่า คงจะสืบเนื่องมาแต่การนับถือเทพธิดา (นางไม้) เพราะในสมัยโบราณ ถือกันว่าการเข้าป่าตัดไม้ต้องทำพิธีบวงสรวงเทพารักษ์ (พฤกษเทวดา) เสียก่อนจึงจะหาตัวไม้แม่ย่านาง และมาดเรือได้ และเป็นไม่ว่านายช่างผู้ชำนาญการต่อเรือได้พิจารณาเลือกคัดเอาแต่ท่อนอย่างเอกๆ เป็นไม่ว่านหนึ่ง เมื่อได้ไม่ว่านมาแล้วก่อนจะทำการโกนและเบกมาด ขนกก ก็ทำพิธีบวงสรวงเชิญพฤกษเทวดามาสิงสถิตปกปักรักษา พิธีนี้เห็นจะเนื่องมาจากพิธีของพราหมณ์ดังกล่าวมาแล้ว

ราชนาวิไทยได้ประกอบพิชาวงกระดุกง ร.ล. สัตหีบ เป็นครั้งแรก ในบริเวณกรมอู่ทหารเรือ สมัยนั้นขน อยู่ใกล้กับวัด ทรามบึง (ยบ.ทร.)

พิธีวางกระดูกงูเรือ

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๕ (ค.ศ. ๑๙๑๒) โดยมีพิธีทางศาสนาพุทธ พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และมีพระพรหมมณเฑียรประกอบการบูชาฤกษ์ จัดตั้งกองทหารเกียรติยศ ฯ พล ฯ จอมพลเรือ ป. (แปลก) พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานประกอบพิธีแห่หมุดเป็นปฐมฤกษ์ ทั้งนี้โดย ฯ พล ฯ จอมพลเรือ ป. (ประยูร) ยุทธศาสตร์โกศล ผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้กล่าวเชิญประกอบพิธี

๔. พิธีปล่อยเรือลงน้ำ

เมื่อนุซยุจกสร้างเรือนั้น แท้ที่จริงวัดไว้ประมาณ ๒,๑๐๐ ปีก่อนคริสตศาสนา ก่อนปล่อยเรือลงน้ำจะต้องประกอบพิธีทางศาสนาเสียก่อน ชาวเกาะตาสีทำพิธีสังเวยด้วยเลือดมนุษย์ จึงสร้างสลุปไหว้เจ้าและสร้างที่สำหรับแม่ย่านางเรือสิงสถิต อัจฉริยะและกรีกโบราณจะประดับเรือด้วยพวงดอกไม้และใบไม้ที่กลิ่น

หอม พระจะทำพิธีมอบเรือแก่พระสมุทรร ขณะเรือเลื่อนลงน้ำจะมีการเทเหล้าไวน์ (Wine) ลงบนเรือหรือบนพื้นดินเพื่อเป็นการสังเวยให้พระสมุทรร ปกป้องรักษาเรือ ลำนัน

ต่อมาในสมัยกลางที่เกิดคริสตศาสนาขึ้น พิธีปล่อยเรือลงน้ำกลายเป็น พิธีที่ใหญ่โตมาก จะมีการประดับประดาเรือด้วยดอกไม้ พระจะประสาทพรและ กล่าววาทิสร้อยแก่นักบุญที่ยิ่งใหญ่องค์ใดองค์หนึ่ง และดื่มแชมเปญหรือไวน์อวยพร ด้วยถ้วยเงิน เมื่อดื่มแล้วให้ขว้างถ้วยขึ้นไปบนเรือ ปรากฏว่าสิ้นเปลืองมาก จึงเปลี่ยนเป็นขว้างขวดแชมเปญหรือไวน์กับหัวเรือแทน

ราชनावอังกฤษเริ่มให้สุภาพสตรีผู้สูงศักดิ์ เป็นผู้ประกอบพิธีตั้งแต่ต้น ศตวรรษที่ ๑๕ คราวหนึ่งสุภาพสตรีได้ขว้างขวดแชมเปญไม่ถูกหัวเรือ แต่กลับไป ถูกแขกที่มาในงานพิธีบาดเจ็บ จึงได้ใช้เชือกผูกคอขวดเสียก่อนเสมอ

ฝรั่งเศสไม่ใช่เหล้าไวน์ในการประกอบพิธีปล่อยเรือลงน้ำ แต่เปลี่ยนเป็น เลียงแขกในพิธีด้วยเหล้าไวน์อย่างใดแทน

ญี่ปุ่นเป็นประเทศแรกที่ใช้นกร่วมในพิธีนี้ด้วย โดยการปล่อยนกพิราบ จากทรงขณะเรือเคลื่อนลงน้ำ

สหรัฐนาวีประกอบพิธีทำนองเดียวกับราชनावอังกฤษ แต่บางครั้งก็ม แตกต่างออกไป เช่นใช้เหล้าผสมน้ำแทนเหล้าบริสุทธิ์ ใช้นกพิราบผูกกับบนสีแดง ขาว และน้ำเงิน ตัวละสี ๓ ตัว หรือใช้ผู้ประกอบพิธี ๓ คน แต่ละคนถ่อขวดน้ำ ซึ่งนำมาจากแม่น้ำและทะเลที่ตนนับถือสำหรับตอยหัวเรือให้ขวดแตก

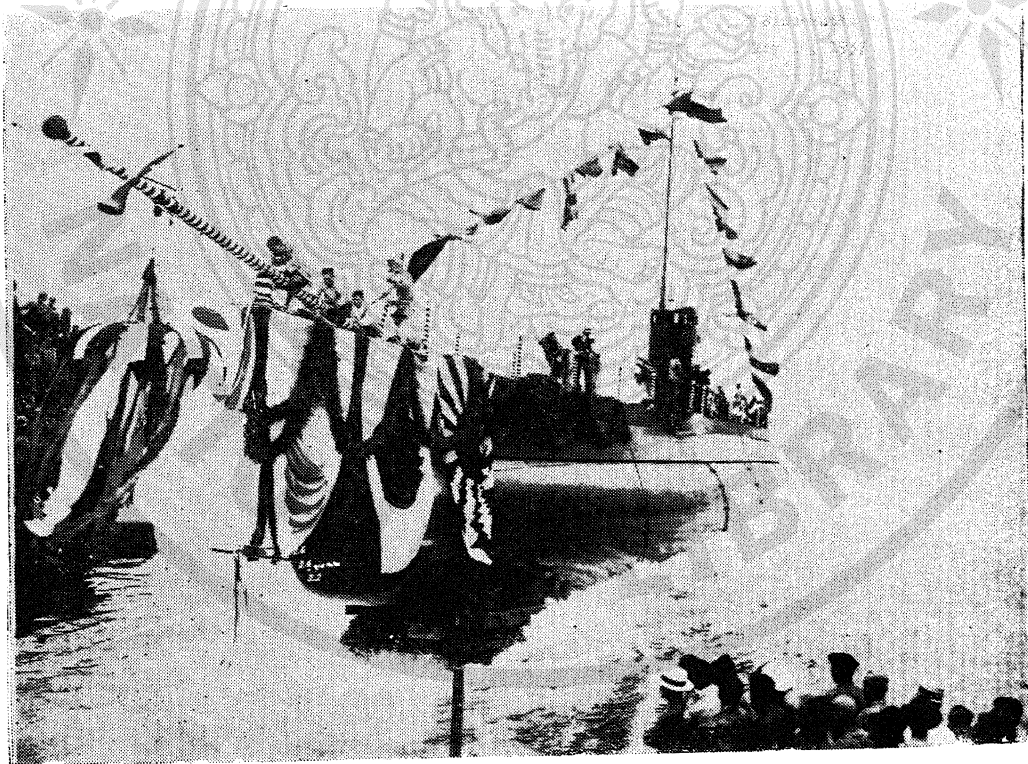
ชาวเรือไม่ยอมลงเรือลำใด ที่ไม่ได้ทำพิธีปล่อยให้ถูกต้อง เพราะเชื่อกันว่าเรือแต่ละลำมีวิญญาณ ถ้าทำพิธีไม่ถูกต้องแล้วจะถูกสาปให้ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ

มีเรื่องเล่ากันว่า เรือรบอเมริกัน USS. Constitution ไม่ยอมเคลื่อนลงน้ำ ถึง ๒ ครั้ง ในเมื่อใช้ขวดน้ำแทนเหล้า จนครั้งที่ ๓ พลเรือจัตวา James Sever จึงสั่งให้เอาขวดเหล้า Madeiar มาตอยทหัวเรือ เรือจึงยอมเคลื่อนลงน้ำไป พวกชาวเรือ

ที่ได้เห็นเหตุการณ์วันนั้นกล่าวว่า “พบผ้าซักรับ ผมได้ยินเสียงเรือถอนหายใจด้วยความโล่งอกทีเดียว”

ปัจจุบันพระปล่อยเรือลงน้ำก็ยังคงเป็นประเพณีที่สำคัญอยู่ แม้ว่าจะไม่ใช่พิธีทางศาสนาแล้วก็ตาม สิ่งสำคัญคือการตักขวดเหล้ากับเรือขณะปล่อยเรือลงน้ำ สำหรับราชนาวไทยเรานั้น ยังมีพิธีทางศาสนาร่วมอยู่ด้วย เพราะถือว่าเป็นการอวยชัยให้พรและเป็นสิริมงคลแก่เรือลำนั้น

สำหรับการที่จะต้องปล่อยเรือโดยการเอาท้ายเรือลงน้ำนั้น ก็เนื่องจากว่าท้ายเรือบานมีกำลังลอยมากกว่าทางหัวเรือที่แหลม ถ้าเอาหัวเรือลงอาจทำให้น้ำเข้าและจมได้ อีกประการหนึ่งหัวเรือแหลมเมื่อเคลื่อนลงน้ำแล้วด้วยน้ำหนักตัวของมันจะม้วนแรงเคลื่อนพุ่งไปข้างหน้า ไกลหรือกำลังแรง ลำบากในการยัดเหนี่ยว การเอาท้ายเรือลงจึงสะดวกกว่า.

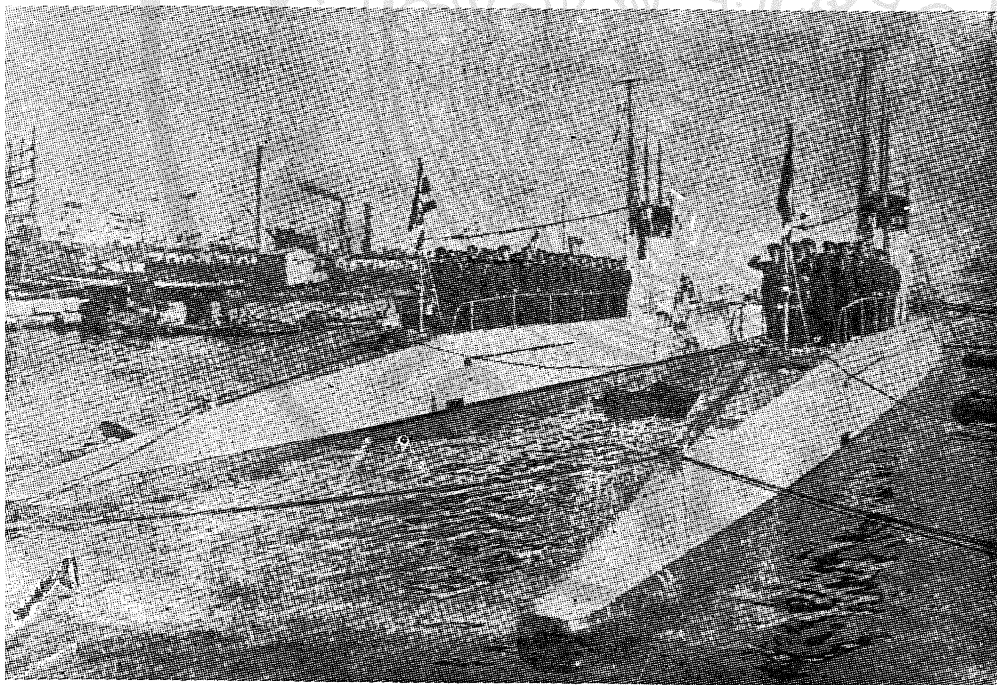

พิธีปล่อยเรือลงน้ำ

๕. พิธีขึ้นระวางเรือ

เรือรบเมื่อสร้างเสร็จพร้อมที่จะใช้ราชการได้แล้ว จะต้องบรรจุกษาทหารประจำเรือให้มั่งหน้ำที่ตามตำแหน่งงานในเรือโดยครบถ้วน ก่อนที่เรือจะเข้าประจำการในสังกัดกองทัพอเรือ ย่อมจะมีการประกอบพิธีขึ้นระวางเป็นเรือประจำการเสียก่อน

พิธีขึ้นระวางเรือ เมื่อถึงกำหนดพิธี ทหารประจำเรือ เจ้าหน้าที่อื่น ๆ และบรรดาผู้มั่งเกียรติที่ได้รับเชิญมาพร้อมกันบนดาดฟ้าเรือเมื่อถึงเวลา ๐๘๐๐ พร้อมกันชักธงราชนาวีเรือ และธงหมายตำแหน่งผู้บังคับการเรือขึ้นพร้อมกัน ธงหัวเรือเป็นธงแสดงว่าเรือนั้นเป็นเรือขึ้นระวางประจำการ เรือใดถ้าไม่ชักธงหัวเรือ ก็หมายความว่าเรือนั้นยังไม่ขึ้นระวางประจำการ หรือเป็นเรือที่ปลดระวาง (เพื่อการซ่อม) ธงหัวเรือนั้นมี ๒ ชนิด คือ ธงฉาน ได้แก่ธงชาติมีรูปสมอใต้พระมหามงกุฎ

พิธีขึ้นระวางเรือ

สำหรับใช้ชักหัวเรือบ อักษรหนึ่งได้แก่ธงชาติธรรมดา (ไม่มีเครื่องหมายพิเศษ) สำหรับชักขึ้นหัวเรือช่วยรบ ธงผู้บังคับการเรือนเป็นธงรูปหางจระเข้ หมายถึงตำแหน่งผู้บังคับการเรือ ซึ่งมียศเป็นชั้นสัญญาบัตรผู้รับผิดชอบในเรือ แทนรัฐเจ้าของเรือ เมื่อเสร็จพิธีการชักธงแล้วจะมีการกล่าวคำปราศรัยและดื่มอวยพรตามประเพณีนิยม เป็นเสร็จพิธี พิธีดังกล่าวนี้เป็นพิธีสากลนิยม

ส่วนพิธีขึ้นระวางเรือของไทยที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว สำหรับเรือทอดหรือซอจากต่างประเทศ ได้ทำพิธีเป็น ๒ ชั้น คือ ชั้นแรกทำที่ต่างประเทศนั้น ซึ่งเรียกว่าพิธีรับเรือจากบริษัททอดเรือครั้งหนึ่งเมื่อเรือเดินทางมาถึงประเทศไทย ก็จัดทำพิธีอีกครั้งหนึ่งที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นพิธีหลวง เรียกว่า “พระราชพิธีjemเรือขึ้นระวางเรือ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จทรงหลังนำพระพุทธรูป และนำพระมหาสังข์ทรงjemเรือ ในขณะที่พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา โหรบูชาพระฤกษ์ พราหมณ์แกว่งบัณเฑาะว์ แตรวงบรรเลงเพลงมหาชัย พราหมณ์หลั่งน้ำสังข์ โหรผูกผ้าสัสมพู่หัวเรือ แล้วเสด็จพระราชดำเนินลงในเรือ ทรงวางบายศรีหัวเรือ

๑๐. ทางขึ้นลงเรือใหญ่

เนื่องจากการทหารต้องเดินบนดาดฟ้าใหญ่ทางกราบซ้าย นายทหารเดินทางกราบขวา ฉะนั้นเมื่อจะขึ้นเรือใหญ่หรือลงจากเรือใหญ่ก็ตาม จึงมีประเพณีปฏิบัติกันที่นายทหารใช้บันไดขวา พันจ่าใช้บันไดซ้าย จ่าและพลทหารโดยปกติต้องขึ้นลงทางบันไดข้างออกไปจากกราบเรือ เพื่อใช้สำหรับผูกเรือเล็กประจำเรือ ถ้าจะใช้บันไดต้องใช้บันไดซ้าย และต้องขออนุญาตก่อน เนื่องจากได้รับอนุญาตจนเคยชิน ทหารมักจะขึ้นลงทางบันไดซ้ายมากยิ่งขึ้น และจะขออนุญาตใช้บันไดขวาขึ้นลงบ้างได้ตามเหตุการณ์ นอกจากการขึ้นลงดังกล่าวแล้ว ถ้าเป็นเรือรบขนาดใหญ่ และมีนายทหารขนานนายพลเรืออยู่ในเรือด้วย เรือบางลำมีบันไดโดยเฉพาะทางกราบขวาสำหรับนายพลเรือเท่านั้น เพื่อสงวนสิทธิไว้สำหรับผู้บังคับการเรือและนายทหารขนานนายพลเรือให้มากยิ่งขึ้น เรือบางลำอาจมีบันไดทางกราบซ้ายมากกว่าบันไดทาง

กราบขวาก็ได้ และจัดให้คนอื่นใช้กราบซ้ายให้มากที่สุด แม้แต่นายทหารสัญญาบัตร
เอง และทุกคนเมื่อจะไปจากเรือต้องหันหน้าไปกระทำการเคารพดาตพาท้ายเรือด้วย
เสมอ.

๑๑. การขึ้นลงเรือใหญ่

การขึ้นลงเรือนั้นประเพณีมอยู่ว่า เมื่อจะไปจากเรือใหญ่ ผู้มอวโสน้อย
ย่อมต้องลงเรือเล็กก่อน และตรงกันข้ามเมื่อจะขึ้นจากเรือเล็กผู้มอวโสน้อยจะต้อง
ขึ้นทีหลัง หรือเพื่อความสะดวกจะขึ้นก่อนก็ได้ แต่จะต้องขออนุญาตและเมื่อขึ้น
ไปแล้วจะต้องขึ้นไปยืนรออยู่ให้ผู้ใหญ่ขึ้นจากเรือเล็ก และออกเดินไปเสียก่อนตน
จึงจะไปได้

ประเพณีเข้าใจว่าเกี่ยวแก่มรรยาท นอกจากนั้นยังเป็นการสะดวกแก่
การรับรองอีกด้วย เพราะเรือรบย่อมมีการรับและส่งผู้มาขึ้นเรือ มีผู้ให้ความเห็น
ว่า การปฏิบัติเช่นนี้จะเป็นด้วยเหตุที่การให้ผู้มอวโสน้อยลงก่อน เพื่อจัดหาที่นั่งได้
ตามสมควรและเหลือที่ไว้ให้ผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่ลงเรือแล้ว เรือออกเดินทางได้ทันที
ถ้าอากาศไม่ดี คลื่นก็จะเบี่ยงผู้ใหญ่น้อย หรือไม่กี่ในสมัยโบราณ เรือใช้กราบ
สูง การขึ้นลงต้องใช้บันไดลึง ถ้าได้ทาสหรือนามันไว้ใหม่ ๆ ก็จะเประเบอนผู้
มอวโสน้อยเสียก่อน

สำหรับพลทหารและจำทไมมอวโสนั้น ในการขึ้นลงเรือโบตกระเซียง
โดยเฉพาะผู้ใดลงเรือก่อนผู้นั้นจะต้องเข้าประจำเป็นคนกระเซียง สำหรับผู้ที่เหลือ
ในเที่ยวกลับจะต้องลงเรือก่อน เพื่อเข้าประจำกระเซียงผลัดกันกระเซียงคนละเที่ยว

๑๒. พิธีขึ้นธงลง

พิธีนี้เป็นประเพณีสำคัญของทหารเรือ ซึ่งต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำวัน
ก็คือ พิธีธงขึ้นและพิธีธงลง ซึ่งพิธีทั้งสองนี้มีการกระทำเหมือนกัน

ก่อนถึงกำหนดเวลาชงชนหรือลง ๕ นาที แตรเดี่ยวจะเป่าระว่างชิง ถ้า
เป็นเรือทมิแตรเดี่ยว นกหวัดเรือเป่าต่อท้าย จำยามตะโกนให้ทหารในเรือทราบ
ทั่วกัน แล้วทหารจะมารวมกันทาดฟ้าท้ายเรือ ตามกราบของตน การแต่งกาย
เรียบร้อยและสวมหมวก ต่างย่นหันหน้าไปทางท้ายเรือ ยามสองตำแหน่งเป็น
ผู้เตรียมชกชงชนหรือลง คนหนึ่งถือหางเชือกข้างหนึ่ง ค่อยผ่อนหรือดึงให้พอดี
กับเสียงเพลง สุดแต่เรือนั้นจะมเครื่องบรรเลงอย่างใด ในราชนาวไทยยามสอง
ตำแหน่งผู้กระทำหน้าที่ชกชงชนไม่ต้องสวมหมวก ในราชนาวอังกฤษคงให้สวมหมวก
นายยามใหญ่นำทหารกองเกียรติยศไปยืนทกลางลำเรือหลังคนชกชง แตรวง แตร
เดี่ยว จำยามชงเวลานำหน้าทเป็นผู้เป่านกหวัดเรืออยู่หัวแถว ทหารยามใหญ่
ถือบันทัดตาดบเมื่อเวลาชงชนหรือลง นายยามใหญ่บอกทหารในแถวกระทำควม
เคารพ

เวลาชงชน พร้อมกับเวลาพระธงเรือต ๘ ท ซึ่งแสดงว่าเป็น ๐๘๐๐
เมื่อเรือจอดหรือเดินทางอยู่ด้วยกันหลายลำ เรือธงหรือเรือหัวหน้าเป็น
เรือให้สัญญาณด้วยการส่งให้ยามยิงปืนเล็กยาว ๑ นัด

การบรรเลงของเครื่องบรรเลงนั้น ในบางนาวใช้เครื่องบรรเลงแต่นิด
เดียวเช่น เรือมแตรวง แตรเดี่ยวไม่ต้องเป่าค่านับ หรือเรือมแตรเดี่ยว นกหวัด
เรือไม่ต้องเป่า ในราชนาวไทยเพลงที่ใช้บรรเลงเป็นดังนี้ แตรวงบรรเลงเพลงชาติ
กลองกับขลุ่ยบรรเลงเพลงมหาชัย แตรเดี่ยวเป่าเพลงค่านับ ๓ จบ นกหวัดเรือเป่า
เพลงชงชนหรือลงสุดแต่กรณี

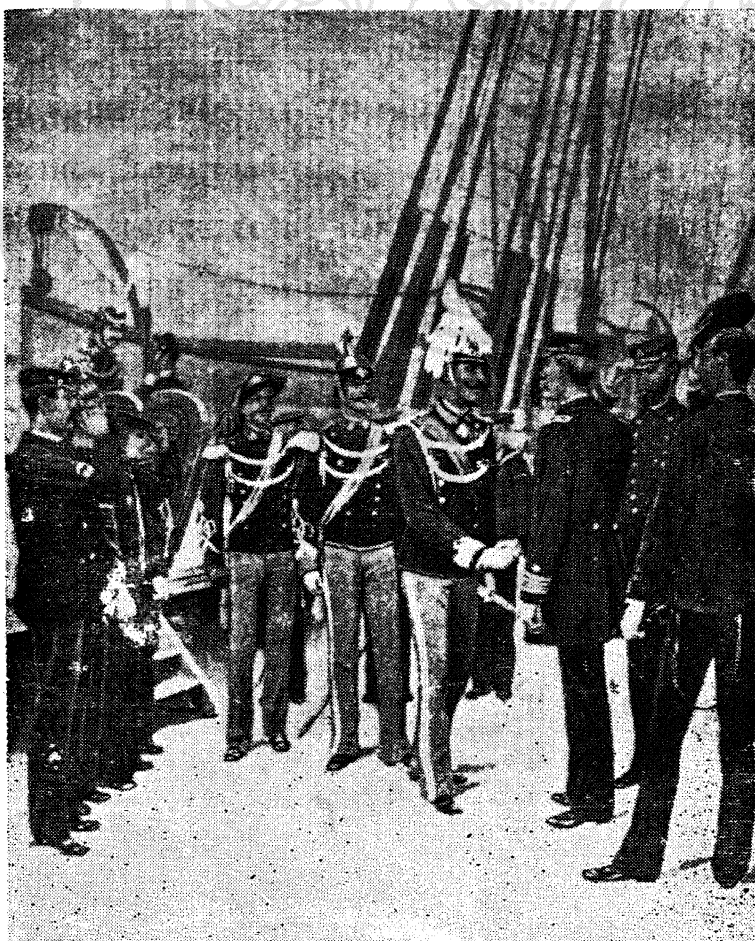
เมื่อจบเสียงเพลงแล้วเป็นอันเสร็จพิธี ทหารต่างแยกย้ายกันไปทำหน้าที่
ของตน ถ้าเวลาชงลง ในราชนาวไทย เรือทมิแตรเดี่ยวต้องเป่าเพลงย่ำคำต่อ
ท้ายด้วย

เมื่อเรือจอดอยู่ในอ่าวต่างประเทศ สำหรับเรือทมิแตรวง เมื่อบรรเลง
เพลงชาติของตนจบแล้ว ต้องบรรเลงเพลงชาติเจ้าของอ่าวติดต่อกันไป ทหารคง
กระทำควมเคารพจนกว่าเพลงจะบรรเลงจบ ถ้าในอ่าวต่างประเทศนั้น มีเรือ

ต่างชาติจดทอดสมอร่วมอยู่ด้วย ต่างก็ต้องบรรเลงเพลงชาติกัน ด้วยเช่นเดียวกัน แต่ถ้าว้ากเรือรบของชาติเจ้าของอ้าวร่วมอยู่ด้วย การบรรเลงเพลงชาติคงกระทำแต่ครั้งเดียวเท่านั้น สำหรับเรือรบเจ้าของอ้าว ที่จดทอดสมอร่วมกับเรือรบต่างประเทศในน่านน้ำของตนก็ต้องปฏิบัติตามประเพณีที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นเช่นกัน ในการบรรเลงเพลงชาตินี้ ที่จะบรรเลงเพลงชาติใดก่อนหลังนั้น ย่อมถืออาวุโสของผู้บังคับการเรือเป็นประมาณ และกระทำด้วยการถอยที่ถอยอาศัยซึ่งกันและกัน ในระหว่างประเทศที่มีสัญญาทางไมตรีต่อกันเท่านั้น

๑๓. การเยี่ยมคำนับ

เนื่องจากการที่เรือต้องเคารพซึ่งกันและกันนั่นเอง เมื่อเรือรบของต่างประเทศต่างกันมาจอดรวมกันในอ้าว จึงได้เกิดมีประเพณีการเยี่ยมคำนับกันขึ้น

การเยี่ยม คำนับ
เป็นทางการ

โดยที่ฝ่ายที่จอดอยู่ก่อน ส่งนายทหารยศไม่เกินกว่านายเรือเอกไปเยี่ยม เพื่อ
ไต่ถามถึงการเดินทางและความประสงค์ในการที่จะเดินทางต่อไป ตลอดจนขอทราบ
นามเรือและนามของผู้บังคับการเรือ และกล่าวรับรองว่าจะช่วยเหลือการขัดข้อง
ใด ๆ เท่าที่สามารถทำได้ด้วยความยินดี เสร็จแล้วผู้บังคับการเรือที่มาจอดใหม่
จึงไปเยี่ยมผู้บังคับการเรือหรือนายพลเรือ (ถ้ามี) ของเรือลำที่ส่งนายทหารลาดตระเวน
มานั้น และมีการเยี่ยมตอบกันในระหว่างผู้บังคับการเรือต่อผู้บังคับการเรือ หรือ
นายพลเรือ หรือผู้แทนของนายพลเรือ ถ้าเรือชาติเดียวกันหลายลำก็ทำแต่เรือธง
แต่จะทำให้ครบถ้วนทุกลำก็ได้ ถ้ามีเวลาพอ ถ้าเป็นเรือหลายชาติต้องกระทำจนครบ
เมื่อวันเดียวกระทำการเยี่ยมคำนับไม่หมด ต้องกระทำในวันต่อมาในโอกาสแรก
ที่จะกระทำได้เสมอ นอกจากจะมีการเยี่ยมคำนับกันในระหว่างผู้บังคับการเรือ
ทั้งหลายที่ได้จอดร่วมกันแล้ว ประเพณียังใช้ตลอดจนถึงผู้บังคับบัญชาทหารบก
และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารอื่น ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศเจ้าของเรือรบ
ซึ่งประจำอยู่ ณ ท่าเรือนั้นด้วย ในการเยี่ยมคำนับนี้ อาจมีการยิงสลุตด้วยก็ได้

๑๔. เครื่องแบบทหารเรือ

เครื่องแบบทหารเรือ ไม่ได้จำกัดอย่างแน่นอน ใครจะแต่งอย่างไรก็ได้
จนกระทั่ง ปี ค.ศ. ๑๘๗๔ พระเจ้าเยอรมัน ๒ จึงได้สั่งให้คิดเครื่องแบบสำหรับ
ทหารเรือขึ้น เพื่อส่งเสริมจิตใจและการปฏิบัติงาน เครื่องแบบทหารเรือแปลกกว่า
ทหารเหล่าอื่น ๆ และล้วนมีประวัติ บางอย่างก็เป็นประวัติดั้งเดิม บางอย่างก็เล้า
กันอยู่นอกกลุ่มนอกทางเช่น :

ก. ปกคอกะลาสเรือ สืบเนื่องมาแต่กะลาสโบราณนิยมไว้ผมยาวทำให้
หลังเสื้อสกปรกด้วยคราบน้ำมัน จึงให้มียกคอกันเบอนสนาเงินแก่

ข. แถบปกคอกะลาส บนปกคอกะลาสอันเป็นสนาเงินแก่นั้น จะมีแถบ
สีขาวติดอยู่มากบ้างน้อยบ้าง ในราชนาวีไทยมี ๑ แถบ แต่จะมีความเป็นมาอย่างไร
ยังไม่พบหลักฐาน ในราชนาวีอังกฤษมี ๓ แถบ ซึ่งมีความหมายเป็นอนุสรณ์ใน

ชัยชนะจากการยุทธ์ทางเรืออันยิ่งใหญ่ของเนลสัน ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ที่อ่าวอาบูกีย
เมื่อ ๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๗๙๙ ครั้งที่ ๒ ที่โคเปนเฮเกน เมื่อ ๒ เมษายน ค.ศ. ๑๘๐๑
และครั้งที่ ๓ ที่ทราฟัลการ์ เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ค.ศ. ๑๘๐๕

ค. ผูกคอดำ กะลาสีเรือโบราณนิยมใช้ผ้าเช็ดหน้าผูกคอสำหรับเช็ด
เหงื่อไคล ต่อมาจึงดัดแปลงเป็นผ้าผูกคอดำ ผูกเป็นเงื่อนให้เรียบร้อย เมื่อ ลอร์ด
เนลสัน แม่ทัพเรืออังกฤษผู้มั่งคั่งถึงแก่กรรม เนื่องจากการยุทธ์ทางเรือที่
ทราฟัลการ์ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๕ ชาวเรืออังกฤษได้รับคำสั่งให้ใช้ผ้าผูกคอสีดำเป็นเครื่อง
หมายแสดงการไว้อาลัย ต่อมาไม่ยอมเลิกใช้จึงเป็นประเพณีแบบอย่างของทหารเรือ
ทั่วโลกพลอยใช้ผ้าพันคอ (Scarf) หรือเนคไท (Tie) ดำไปด้วย

ง. กางเกงผ่าข้าง กล่าวว่าทหารบางคนไม่รอบคอบ ลืมกลัดตมกางเกง
ทำความอับอายให้แก่ผู้พบเห็น จึงเปลี่ยนมาเป็นกางเกงผ่าข้างเสีย ได้มีกฎหมาย
ระบุว่า เสื้อกางเกงของทหารเรือ จะถูกยึดเพื่อทดแทนสินเชื่อด่าง ๆ ไม่ได้ ในปี
ค.ศ. ๑๘๓๘ เจ้าของที่ดินในซานฟรานซิสโกถูกขโมยและถูกปรับเนื่องจากฝ่าฝืน
กฎหมาย

๑๕. พืชข้ามออคิวเตอร์

พืชต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นทาสูกสนาน อันได้จัดทำขึ้นในเมื่อเรือข้าม
ออคิวเตอร์นั้นไม่ทราบว่ามีต้นสายปลายเหตุมาอย่างไร แต่ก็เป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้ว
ทั่วไปว่า พืชต่าง ๆ เหล่านี้ได้จัดทำมานานแล้ว เมื่อเรือข้ามเส้นขนานแลตติจูด
ที่ ๐๐ พืชต่าง ๆ แต่โบราณเหล่านี้เป็นของพวกที่หายากายทสด และแล้วก็เลย
ขยายออกไป สำหรับเพื่อจะทำการทดลองดูว่า ลูกเรือซึ่งเป็นคนหน้าใหม่ต่อการ
เดินทางครั้งแรกนั้น จะสามารถทนต่อชีวิตอันตรากตรำในทะเลได้หรือไม่ แล้วก็
เลยถือตามกันมาเป็นประเพณีจนตราบเท่าปัจจุบัน ตามรายงานปรากฏว่าพวกไวคิงส์
ในสมัยโบราณได้กระทำพืชต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อเดินเรือข้ามเส้นขนานแลตติจูด

ต่าง ๆ เป็นที่เชื่อกันว่า พืชต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ได้แผ่เข้าไปในหมู่ พวกชาวแองโกล-แซกซอนส์ และนอร์แมนส์ โดยพวกไวกิงนั่นเอง

ในสมัยโบราณได้จัดทำพืชต่าง ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน พระสมุทระเป็นผู้เป็นเจ้าของทะเลทั้งหลายตามนิยายโบราณ ได้รับการเคารพนับถือจากชาวเรือ และมีการแสดงความเคารพต่อราชาอาณาจักรใต้ทะเลของพระองค์ เป็นที่นิยมกันว่า ส่วนหนึ่งของพืชได้จัดทำกันจนไม่มีขอบเขตเหมือน เช่นในสมัยโบราณ จนแม้ทหารเรือเองก็มีความสงสัยในความเป็นอยู่ของพระสมุทระ แต่ถึงอย่างไรก็ดี พระสมุทระทุกคนก็เป็นเจ้าปกครองทะเล ซึ่งได้รับการเคารพนับถือในพืชต่าง ๆ

ทหารเรือผู้ซึ่งได้เคยเดินทางข้ามอิกเวเตอร์มาแล้ว ถูกเรียกว่า “ทหารเรือชนลายุคราม” บรรดาลูกชายขององค์พระสมุทระเหล่านั้นแหละ เป็นผู้ประกอบพืชซึ่งทำกันในปัจจุบันนี้ เป็นความจริงที่แปลกในธรรมชาติของมนุษย์ แต่ทหารจะต้องประสบความสำเร็จอย่างแสนสาหัส เพื่อที่จะได้เป็นผู้มีความสามารถเช่นเดียวกับบุคคลอื่น

ทหารเรือผู้ที่ได้เดินทางข้ามอิกเวเตอร์มาแล้ว จะได้รับประกาศนียบัตรประจำตัวแสดงหลักฐานเป็นพยานในการนี้ไว้ ในราชนาวีไทย แม้จะได้มีโอกาสทำการเดินเรือข้ามอิกเวเตอร์กันมาหลายครั้งแล้วก็ตาม ยังไม่มีประเพณีการให้ประกาศนียบัตรแสดงหลักฐานเป็นสำคัญ ประเพณีการให้ประกาศนียบัตรนี้ เรือโดยสารก็นำไปใช้กันเป็นส่วนมาก ซึ่งในใบประกาศนียบัตรนั้นจะแสดงว่าได้เคยข้ามอิกเวเตอร์ที่แลตติจูด ๐๐ - ๐๐ และลองติจูด.....และโดยปกติจะกล่าวว่า บรรดานางเงือก พระยานาค ปลาฉลาม ปลาโลมา ปลาดอลฟิน ปลาสกเกต (Skate) ปลาไหล ปลิงทะเล กุ้ง ปู ลูกกบและลูกเขียด และสัตว์ที่มีชีวิตในทะเลทั้งหลาย เป็นพยานว่า..... (นาม)..... เป็นผู้หนึ่งที่ได้เคยข้ามอิกเวเตอร์มาแล้ว จัตุรัสเป็นผู้มีความสามารถพอ และควรได้รับเกียรติยศเข้าอยู่ในคณะของเรา และจดนามลงในบัญชีตามประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์แห่งห้วงสมุทร ตามเยี่ยงอย่างมีมาแต่โบราณกาล

ตามปกติ พิธีต่างๆ ที่ได้จัดทำในनावปัจจุบันนั้น เป็นการวิจิตรพิสดาร และไม่เป็นการทารุณเกินไป เว้นแต่การบังคับให้ลงโทษ การทำให้สะดุ้งด้วยไฟฟ้าโดยผี และพิธีโกนหนวด ในเรือค้าขาย การทำพิธี ยังมีการกระทำที่เป็น การทารุณต่อร่างกายอยู่ นายทหารในสหรัษฎา ใช้วิธีข่มขู่ความทารุณด้วยเบียร์ ในราชนาวไทยมีการให้ค่าจ้างแก่คณะของพระสมุทด้วยเบียร์และบุหรี่ เพื่อให้ แสดงการเล่นต่าง ๆ หวังเข้าใจว่าในनावอันทั่วไปก็เป็นเช่นนั้น เพื่อเป็นการสนุก สนานและเพิ่มความครึกครื้นในพิธีให้ยิ่งขึ้น นอกจากนี้พิธีเป็นการทารุณแล้ว นายทหารผู้น้อยก็ต้องเข้าร่วมพิธีด้วยกันทุกคน

ทหารที่อาวุโสมากที่สุด และมีท่าทางเป็นคนมีสง่ามากที่สุด จะถูกเลือก ให้เป็นองค์พระสมุท ผู้ช่วยคนแรกของพระองค์ คือ บิศาจไต้ทะเล แม้พระคงคา นั้นจัดทำตัวแสดงจากทหารที่มีรูปร่างสวย ใช้สำหรับทะเลและปุยเชือก เอามาทำ เป็นเครื่องแต่งกายอย่างประณีต ราชสำนักนั้นโดยปกติประกอบไปด้วยอาลักษณ์ อายุรแพทย์ ทันตแพทย์ ผและคนอื่นๆ ซึ่งเหมาะแก่การแต่งกายแปลก ๆ พวกหม นมงานที่ลำบากและเคร่งเครียด โดยต้องยืนอยู่รอบถึงห้าชั่วโมงทำขึ้นและตั้งไว้ ห่างจากที่ท่าพระออกไป เขาต้องยืนอยู่นิ่งๆ จะเคลื่อนไหวหรือกระดุกกระดิกอย่างใด ไม่ได้

พอตกกลางคืนวันก่อนที่เรือจะเดินทางข้ามอ่าวเคเวเตอร์ เป็นประเพณีที่ บิศาจไต้ทะเลจะขึ้นมาบนเรือ พร้อมด้วยสาสน์ขององค์พระสมุท ซึ่งมาถึง ผู้บังคับการเรือหรือนายเรือ แจ้งให้ทราบถึงเวลาที่พระองค์ต้องพระประสงค์จะให้ เรือหยุดรับเสด็จพระองค์พร้อมด้วยข้าราชการบริพาร และขอทราบจำนวนคนในเรือ ทั้งหมดที่จะเข้าเฝ้าพระองค์ การต้อนรับบิศาจไต้ทะเลนี้ โดยปกติทำกันในเวลา กลางคืน และอาจทำให้เป็นฉากที่น่าจะจดจำไว้ได้เป็นอย่างดีที่สุดด้วย เรือหยุด เครื่องจักรในท่ามกลางแสงเดือนอันริบหรี่สลัว และในท่ามกลางน้ำทะเลที่วน บิศาจไต้ทะเลเล็กจะปรากฏตัวขึ้นจากหัวเรือตอนที่ใช้เป็นท่าทำการไซ้สมอ หรือไม้ก็

ขึ้นมาทางหัวเรือเพื่อทำการย่นสาสน์ของพระสมุทร โดยปกติปีศาจใต้ทะเลจะได้
รับการต้อนรับจากผู้บังคับการเรือหรือนายเรือและนายยามบนสะพานเดินเรือ

ปีศาจใต้ทะเลขึ้นมาบนเรือ แล้วขึ้นไปบนสะพานเดินเรือ

ปีศาจกล่าวแก่นายยาม เรือใครกันนี้ ?
นายยาม เรือข้าพเจ้าเอง
ปีศาจ เรืออะไร ?
นายยาม เรือ..... (บอกนามเรือ)

ปีศาจ เดินเข้ามาอะไร ?
นายยาม (บอกเข้มนที่เรือเดิน)

ปีศาจ ดแล้ว เรารอการมาถึงของเรือท่านอยู่นานแล้ว ท่านจะ
ต้องไปแจ้งให้ผู้บังคับการ (นายเรือ) ของท่านทราบว่า
ตัวเราคือปีศาจใต้ทะเล ถ้อยสาสน์ขององค์พระสมุทรมา
เพื่อบอกให้

นายยาม ทราบแล้ว

นายยามหายไปกับสองสามนาที แล้วกลับมาที่ปีศาจใต้ทะเล

นายยาม ท่านผู้เกียรติ ท่าน ผู้บังคับการเรือ (นายเรือ) กำลัง
รอท่านอยู่ (บอกทางไปยังที่จัดต้อนรับ)

ปีศาจ ขอบใจ (เดินไปยังที่จัดต้อนรับ เพื่อพบกับผู้บังคับการ
เรือ หรือนายเรือ)

ถ้าการพบระหว่างผู้บังคับการเรือหรือนายเรือกับปีศาจใต้ทะเล ได้จัดให้
มีขนมตาดพาทายเรือ ทหารทุกคนได้รับอนุญาตให้เดินตามปีศาจใต้ทะเลไปยังที่
นั้นได้

ผู้บังคับการเรือกล่าวแก่ปีศาจ สวัสดี

ปีศาจ สวัสดี ท่านผู้บังคับการเรือ (นายเรือ) เราไม่ได้พบกัน
หลายปีมาแล้ว

ผู้บังคับการเรือ ถูกแล้วตั้งแต่ครั้งเรือ..... (บอกนามเรือ)

ปีศาจ เราถือสาสน์จากองค์พระสมุทรเพื่อมาให้แก่ท่าน

ผู้บังคับการเรือ ยินดีเป็นอย่างมากที่จะได้ทราบข้อความในสาสน์นั้น

ปีศาจ ปีศาจได้ทะเล่านสาสน์ แล้วสัมผัสกับผู้บังคับการเรือหรือนายเรือ

ปีศาจ เราจะพบท่านอีกในวันพรุ่งนี้ ในการตามเสด็จพระสมุทร
นายของเรา สวัสดี

ปีศาจได้ทะเลเดินหายไ้ทางหัวเรือ

ในวันรุ่งขึ้นเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมที่จะต้อนรับองค์พระสมุทรและข้าราช
บริพารแล้ว ต้นหนรายงานแก่ผู้บังคับการเรือให้ทราบว่า เรือกำลังอยู่บนเส้น
อิเควเตอร์ ปีศาจได้ทะเลปรากฏตัวขึ้น และบอกแก่นายยามว่า ขอให้ไปรายงาน
แก่ผู้บังคับการเรือ (นายเรือ) ให้ทราบว่าพระสมุทรและข้าราชบริพารเสด็จมา มอง
เห็นอยู่ข้างหน้าโน้นแล้ว ทรงประจักษ์องค์พระสมุทรได้ถูกชักขึ้น เมื่อพระสมุทรและ
ข้าราชบริพารในราชสำนักของพระองค์เสด็จขึ้นมานบนาดฟ้าเรือ แตรเบ้าตรง นาย
ทหารและทหารรวมกันที่ดาดฟ้าหรือ ณ ที่กำหนดไว้ องค์พระสมุทรเสด็จไปยัง
ท้ายเรือพร้อมด้วยข้าราชบริพาร

พระสมุทรเมื่อพบกับปีศาจ ดิจริง เออ ดิจริง ช่างเป็นเรือทั้งามอะไรอย่างนี้ เสีย
แต่มีคนที่ไม่เคยทะเลมาด้วยเป็นจำนวนมากมาย

นายยามเข้ามากระทำความเคารพและรายงานด้วยความอ่อนน้อม และ
รายงานให้ทราบว่า ผู้บังคับการเรือ (นายเรือ) กำลังรอการเสด็จของพระสมุทร
และข้าราชบริพารอยู่ด้วยความกระตือรือร้น นายยามเดินออกไป แล้วผู้บังคับการ
เรือ และพระสมุทรต่างเดินเข้าหากัน

ผู้บังคับการเรือ

ข้าแต่พระสมุทรผู้เป็นใหญ่ ทหารทั้งหลายในเรือนต่าง
มีความยินดีเป็นอันมาก ที่ได้เห็นพระองค์เสด็จมายังเรือ
พร้อมด้วยข้าราชการอย่างถ้วนหน้า และต่างก็มีความ
ยินดีที่จะได้เข้าเฝ้าพระองค์อยู่ทุกคนด้วยอีกเหมือนกัน
เราเองก็ยินดีอยู่เหมือนกัน (แล้วกล่าวคำปราศรัยสั้น ๆ)
ขอให้เราแนะนำให้ท่าน รู้จักกับนักเดินเรือของเราซึ่งเคย
เดินทางข้ามอ่าวเคอร์มาแล้ว เรามักมีความยินดีที่ได้พบ
กับท่านอีกครั้งหนึ่งผู้บังคับการเรือ และได้เตรียมพร้อม

พระสมุทร

องค์พระสมุทรเสด็จขึ้นบนเรือ

ที่จะทำงานเพื่อจัดให้ผู้ที่ไม่เคยทะเลได้มีสภาพและคุณสมบัติเป็นที่เหมาะสมต่อการทำงานในทะเลต่อไปแล้ว

ผู้บังคับการเรือ

ขอให้ ข้าพเจ้า ชี้แจงให้ทราบ ถึงความจริงที่ข้าพเจ้าได้มีนายทหารผู้น้อยและทหารเป็นอันมากในเรือน ซึ่งยังได้รับใช้การงาน ไม่นานเพียงพอที่จะได้มีโอกาสมาเยี่ยมราชอาณาจักรของพระองค์ และเป็นผู้ที่เคยข้ามอิกเวเตอร์มาแล้ว ข้าพเจ้าขอให้พระองค์ได้ประทานกรุณาเป็นอย่างมากแก่เขาเหล่านั้นด้วย

พระสมุทร

อา ผู้บังคับการเรือ ไม่ได้ละ ไม่ได้ เราจะต้องทำอย่างจริงจังและเป็นการตรงไปตรงมาที่สุด

แล้วผู้บังคับการเรือก็นำนายทหาร ซึ่งได้เคยข้ามเส้นอิกเวเตอร์มาแล้วแต่กาลก่อนแก่พระสมุทร ต่อจากนั้นนายทหารเหล่านั้นจะได้ไปสนทนาปราศรัยกับข้าราชการบริพารของพระสมุทรที่ใกล้ชิดพอสมควรแก่เวลา

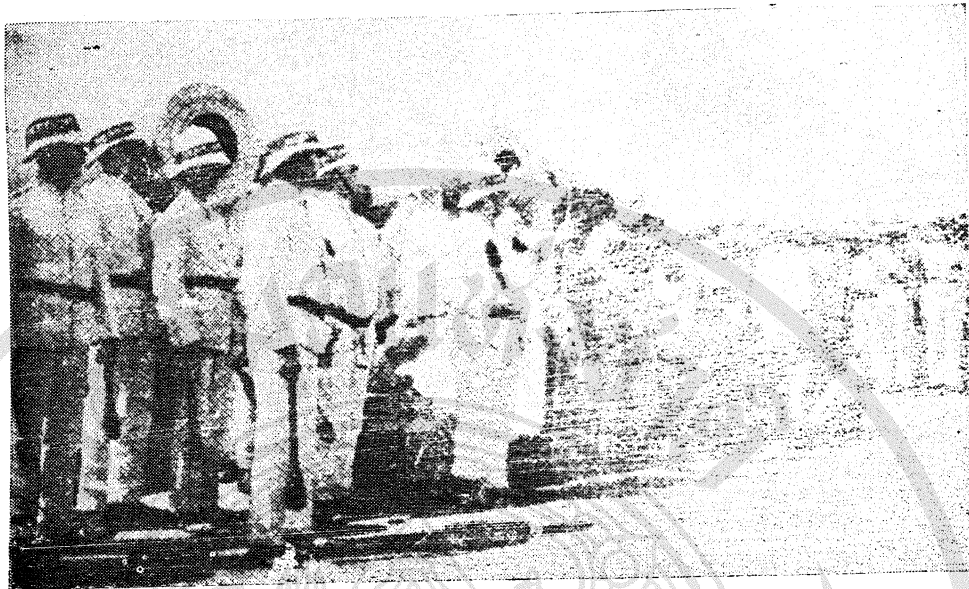
ผู้บังคับการเรือ

ข้าแต่ ท่าน ผู้เป็นใหญ่ ใน ห้วง มหาสมุทร อัน ไพศาล ข้าพเจ้าขอมอบการบังคับบัญชาในเรือให้แก่พระองค์ท่าน นานเท่าที่สมควรประสงค์

พระสมุทร

ดีแล้ว ผู้บังคับการเรือ ชอบใจท่าน (แล้วหันไปตรัสแก่นักเดินเรือของพระองค์) นักเดินเรือของพระสมุทรเดินขึ้นไปบนสะพานเดินเรือ และตั้งเข็มไปตามที่กำหนด

ข้าราชการบริพารตามเสด็จพระสมุทรไปยังที่ประทับ เมื่อพระสมุทรประทับเรียบร้อยแล้ว พิธีก็เริ่มด้วยนายทหารก่อน

ข้าราชการบริพารของพระสมุทร

การลงอาบนํ้าในถัง

ตัวละคร

แม่พระคงคา

พระสมุทร

ลูกหลวง

ปัสสาวะทะเล (โอรสบุญการของพระสมุทร)

อนุศาสนาจารย์

นักเดินเรือ

นายยามประจำวัน

ผู้พิพากษา

ทนายความ

ช่างตัดผม

แพทย์

หม

ตำรวจ

ต่อไปนี้จะได้นำตัวอย่างการข้ามอเควเตอร์มาแล้วไว้ออสมควร

การข้ามอเควเตอร์ของเรือพระที่นั่งมหาจักรี

โดยเหตุที่การข้ามอเควเตอร์ครั้งนั้น (๓ ส.ค. ๒๕) มีผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นทหารเรือชั้นลายครามน้อย พริ้งจืดให้มตัวละครดังนี้ พระสมุทร แม่พระคงคา กลับก แพทย์ หม กายในเครื่องแต่งกายเท่าที่จะหาได้ในเรือ มีผ้าใบ ผ้าธง ด้ายโท สี เขม่าไฟ

เมื่อ ร.พ.ท. มหาจักรี และ ร.ล. พระร่วง เรือตามเสด็จมาถึงเส้นอเควเตอร์ ต่างก็ลงสมอ ร.ล. พระร่วง ยิ่งสลุดค้ำบั เมื่อ สัญญาณ แสดงว่าพระสมุทรกับข้าราชการบริวารเสด็จขึ้นมานบนเรือแล้ว นายยามได้ไปทำการต้อนรับเสด็จ

พระสมุทรได้ทรงรับสั่งถามถึงนามเรือและวัตถุประสงค์ในการเดินทางครั้งนี้ เมื่อ
นายยามได้ทูลตอบให้ทราบความประสงค์แล้ว ได้เชิญพระสมุทรเสด็จไปประทับ ณ
ห้องจัดไว้ทางท้ายเรือ โดยมีแต่ระเดียวเบาเพลงเดินนำ ณ ที่นี้ผู้บังคับการเรือได้เข้า
เฝ้า พร้อมด้วยทหารประจำเรือทั้งหมด และทำการรับรองพระองค์กับข้าราชการบริพาร

ต่อจากนั้นพระสมุทรได้ทรงกล่าวคำปราศรัยเป็นใจความว่า ตามประเพณี
ของชาวเรือ ย่อมถือเคร่งอยู่ในการทำพิธีขามอเควเตอร์และองค์พระสมุทรเองก็
เคร่งอยู่ในพิธีเช่นเดียวกัน ฉะนั้น ถ้าผู้ใดละเลยเสีย พระองค์จะไม่ยกโทษให้
เลย จะตามไปรบกวนให้ปราศจากความสุขอยู่เสมอ พระองค์ทรงยินดีเห็นทหาร
ในเรือมาประชุมพร้อมกัน แล้วพระองค์ก็กล่าวคำอวยพรให้ทหารประสบแต่ความ
สุขสำราญทุกประการ เมื่อจบแล้วทหารได้ร้องไชโยขึ้นพร้อมกัน แล้วพิธีตัดผมโกน
หนวด รับประทานยาและรับประนามนตภิรมเป็นลำดับจนตลอดทั่วทุกคน

การขามอเควเตอร์ของเรือรี้จกวนเยอร์มันครั้งสงครามโลก

พิธีนี้ได้จัดให้ทหารประจำเรือคนหนึ่งแสดงเป็นตัวตรีตัน ข้าราชการบริพาร
ของพระสมุทร แต่งกายด้วยผ้าปูที่นอน แล้วมาประกาศแก่ผู้บังคับการเรือ เขาเป็น
ผู้ได้รับคำสั่งจากองค์พระสมุทร ให้มาแจ้งว่า พระองค์จะเสด็จมายังเรือลู่ไฟพร้อม
ด้วยความเต็มพระทัย เพื่อทรงจัดการกระทำพิธีรับสละอนิสกิดสิทธิ์ให้แก่บรรดาทหาร
ประจำเรือ ที่ยังมีได้เคยขามอเควเตอร์มาแต่ก่อน กับทรงหวังว่าจะได้รับการ
ต้อนรับโดยสมควรแก่เกียรติยศ ผู้บังคับการเรือได้ตอบว่า ท่านมีความยินดีและ
รู้สึกเป็นเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ที่พระสมุทรจะได้เสด็จมาสู่เรือในครั้งนี้ และได้เตรียม
พร้อมอยู่แล้วในอันที่จะปฏิบัติการทุกสถาน จนสุดความสามารถ เพื่อให้พระองค์
ท่านได้ทรงเกษมสำราญ แล้วผู้บังคับการเรือก็เกลยงเบียร์และบุหรืแก่ตรีตัน เมื่อ
เสร็จแล้วตรีตันก็ลากลับไป

วันรุ่งขึ้น (วันเรือข้ามอ่าวเคอเตอรันนั้นไม่ทราบชัด แต่อยู่ในระหว่างปลาย เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ (ค.ศ. ๑๙๑๖) หลังจากวันตรุษ กับ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๐ (ค.ศ. ๑๙๑๗) องค์พระสมุทร พระผู้ทรงสมบูรณาญาสิทธิราชย์แห่ง ห้วงสมุทรอันไพศาล พร้อมด้วยพระชายา (แม่พระคงคา) และเชตัสผู้ตามเสด็จ ก็ปรากฏขึ้น การแต่งองค์คงใช้ผ้าปูที่นอนตามอย่างตริตัน ทูตผู้มาแจ้งข่าวล่วงหน้า พระมัสสุสน์ยาวเพื่อยของพระสมุทร ได้ถูกลมพัดสะบัดปลิวอยู่ไปมา บนเบ้อง ศรัทธาของเชตัส ซึ่งแสดงว่าเป็นบุรุษเพศนั้น ก็มีปุยเชือกบานยาวลงมาจากดาพาร เรือ ซึ่งสมมติว่า เป็นผมบุคคลอื่น ในกระบวนเสด็จล้วนแต่งกายนำขบขันทั้งนั้น พวกผิวดำ มอมตัวด้วย น้ำมัน และเข้ามาไฟในปล่อง ตลกหลวงสวมหมวกทรงสูง สำหรับเข้าสมาคมและสวมเสื้อหลังยาว ช่างตัดผมถอมมีดโกนไม้เล่มมहीมา โฆษก ก็แสดงโอวาทอันไพเราะน่าฟังอยู่ตลอดเวลา ผู้บังคับการเรือได้ออกคำสั่งให้ผู้ที่ จะต้องรับศีล ทั้งหมดยืนตรงรับเสด็จ แล้วท่านเองนำเสด็จพระสมุทร พร้อมด้วย พระชายาและข้าราชการบริพารของพระองค์ไปสู่ที่รับเสด็จ องค์พระสมุทรประทับบน บัลลังก์ ซึ่งจัดไว้บนฝาปิดช่องแสงสว่างของห้องโถง

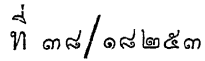
เมื่อพระสมุทรประทับเรียบร้อยแล้ว ก็มีพระดำรัสว่า พระองค์พร้อม แล้วที่จะทรงกระทำพิธีตามธรรมเนียมของชาวเรือ ผู้บังคับการเรือได้ทูลตอบขอบ พระทัยในการที่พระองค์ได้อุตสาหะเสด็จมาเยือนถึงเรือ และกราบทูลให้พระองค์ ทรงทราบถึงความเต็มใจที่จะขอรับศีล

ต่อจากนั้นได้เริ่มพิธีรับศีลตามประเพณี ผู้บังคับการเรือเป็นคนแรกที่เข้า รับศีลก่อน พระสมุทรได้ยื่นกลองสองตา ซึ่งทำด้วยขุดแซมแป้นผูกติดกันให้ และ รับสั่งว่า ให้ส่งทูตองฟ้าเพื่อหาเสนีเคอเตอรัน พอผู้บังคับการเรือยกกลองขึ้นส่ง เหล่าในขบวนก็ไหลเทราดบนศีรษะตลอดถึงเท้า แล้วนายทหารองครักษ์จมนายทหาร ประจำเรือ นักบินประจำเครื่องบินวุฟน้อย และนักบินตรวจการณ์ก็ได้รับกลอง จากพระสมุทรให้ส่งหาเสนีเคอเตอรันทุกคน แต่พิธียังไม่เสร็จเพียงเท่านั้น ถัดจากบัลลังก์ของพระสมุทรไปเพียงเล็กน้อย มีถ้ำอาบนำทำด้วยผ้าใบถึงหนึ่ง ใส

น้ำไว้มันประมาณ ๕ ฟุต ที่ข้างถ้ำมีช่างตัดผมของพระสมุทรรกำลังละลายฟองสบู่ได้
ถ้อย ผู้ที่ส่องกล้องดูเส้นอิเควเตอร์มาแล้ว ต้องไปอาบน้ำในถ้ำนี้ ข้างถ้ำอาบน้ำ
อีกด้านหนึ่ง มีปล่องผ้าใบรับลม ซึ่งได้เอามาใช้สำหรับผู้ที่อาบน้ำแล้วคลานลอด
ไป เมื่อผู้ใดลอดเข้าไปแล้ว ข้าราชการบริพารของพระสมุทรร ๒ นาย ก็เอาสบู่มา
ดับเพลิงฉีดเข้าไปในปล่องนั้นทั้งสองข้าง ครั้นถูกปล่อยออกจากปล่องนั้นแล้ว
ข้าราชการบริพารอีกนายหนึ่งก็เอาฟองสบู่ละเลงหนาเข้าให้ออกอย่างไม่ปรานี แล้วส่งตัว
ไปให้ช่างตัดผมทำการโกนหนวดด้วยมีดโกนไม้ ทุกคนต้องอาบน้ำชำระร่างกาย
อีกครั้งหนึ่ง จึงจะเป็นอันเสร็จพิธี นับว่าเป็นการให้ความสนุกสนานทั่วหน้ากัน

ก่อนพระสมุทรรเสด็จกลับ พระองค์ได้ทรงประทานตรารูปใบจักรขนาด
ใหญ่ให้แก่อธิบดีการเรือ นักบินได้รับตรารูปเครื่องบิน และทุกคนได้ตราซึ่งทำ
เป็นรูปตามตำแหน่งหน้าที่ของตนด้วยกันทั้งนั้น

ฉากสุดท้ายของพิธี มีขบวนคนหนึ่งออกมาแสดงการเล่นต่าง ๆ ได้รับ
เบี้ย และบุหรเป็นรางวัลหอบใหญ่ถนัด

৬ ই.এ. ০৬

เรียน รอง ผบ.ทบ.

ข้าพเจ้า และ บรรดา ข้าราชการ ในกองทัพอากาศ ทุกคน ขอแสดงความเสียใจ และอาลัยใน ฯพณฯ วัฏ โธมัส และขอวิงวอนให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงปกป้องอภิบาลรักษาและโปรดนำดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของ ฯพณฯ ผู้ล่วงลับไปแล้ว สู่ปรโลกให้สถิต ณ ทิพยสถาน ประสบสันติสุขเกษมสำราญตามควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพทุกประการ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

[illegible]

ผบ.ทร.

ตายแต่ตัวช้อยังฟัง

พิมพ์ที่โรงพิมพ์
กรมสารบรรณทหารเรือ
นาวาเอก นพ โหดรวานนท์
ผู้พิมพ์โฆษณา ก.พ. ๐๑